

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 10 05 03 020 8

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

HD
1165
T8K3
1886

Kanunname-'i arazi

فهرست

صحیفه (اراضی قانوننامه همایونی)

« مقدمه » ۲

(باب اول)

(اراضی میریه بیاننده در)

۸ فصل اول اراضی میریه نك صورت تصرفی

۲۱ « ثانی اراضی میریه نك صورت فراخی

۳۰ « ثالث اراضی میریه نك صورت انتقالی

۳۳ « رابع اراضی میریه نك محمولاتی

(باب ثانی)

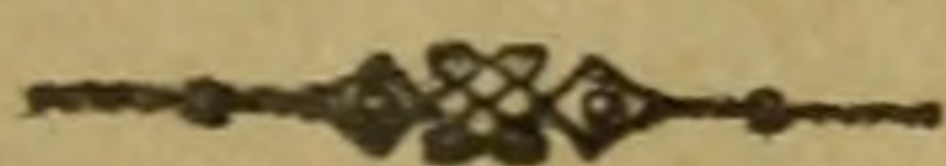
(اراضی متروکه ایله اراضی موات بیاننده در)

۵۳ فصل اول اراضی متروکه

۵۹ « ثانی اراضی موات

(باب ثالث)

(متفرقات) ۶۱

۷۸ طاہر نظامنامه سی

- ۹۱ اراضی میریہ نیک متصرفی طرفین دینہ مقابل
وفاء فراغی حقندہ
- ۹۶ ایام چفتدکاتی
- ۹۸ طاپوسنداتی حقندہ تعلیمات
- ۱۱۱ طاپوسندارینک صورت تحریر واعطاسی حقندہ
تعریفنامه
- ۱۲۴ اراضی میریہ وموقوفہ نیک صورت انتقالی
حقندہ قانوننامه
- ۱۲۷ قانوننامه مذکورہ ذیل
- ۱۲۸ اورمان نظامنامه سنک بشنجی ماده سی
- ۱۲۹ تبعہ اجنیدیہ نیک املاکہ متصرف اولمری حقندہ
قانوننامه
- ۱۳۳ دولت علیہ تبعہ سندن بر شخصک وفاتندہ
املاک و اراضی سنک تبعہ اجنیدیہ دن اولان
اولاد واقرباسنہ انتقال ایده مامسنہ وقرارنامه
منطوقبجہ استملاک ایتش اولان اجنیدیلمرک
عهدہ لرنده کی املاک و اراضی سی قانوناً مستحق
اولان ورثہ سنہ انتقال ایده جکنی متضمن تذکرہ
سامیہ

- ۱۳۴ اجانبك حق استملاك قانونك برنجی ماده سندن
استثنا اولنان اشخاصك املاك و اراضيسنه
مخصوص قانون
- ۱۳۶ دين ايجون اموال غير منقوله نك فروختی
حقننده کی نظامنامه ایله ذیلی
- ۱۴۲ اراضی امیریہ و موقوفہ و مستغلات و مستغلات
وقفیه نك بعد الوفات تأمین دین ایتسی تعیین
ایدن احواله دائر نظامنامه
- ۱۴۵ نظامنامه مذکورہ ذیل اولنان فقرات نظامیه
بعد التطليق مدت عدت منقضیه اولقسزین
- ۱۴۶ وفات ایدن زوجلرک عهده لرندہ بولنان
اراضیدن شرعاً میراثه نائل اولان زوجده
حصه اعطا اولمسنه دائر مذکره سامیه
خزینہ جلیله ایله اشخاص بیننده متحدث
- دعوالرک اون بش سنه دن عبارت مرور زمانیه
اراضی مأمورلرینک اراضی میریه نك رقبه سی
ایله متولی ووقفک رقبه ارضه دائر دعوالرینک
اوتوز التي سنه یه قدر استماع اولنسی حقننده
مجله جمعیتی مضبوطه سی

	صحيفه
اراضى حقننده فقرات نظاميه	۱۵۰
اراضى به متعلق دماوينك مرجعى محاكم	۱۵۱
نظاميه اولديغنه دائر مذكرة ساميه	
اراضى مأمورلرينك اراضى به متعلق دماوينك رؤيتى ضمننده عزيمتلرنده الاجقلى اجراته دائر امر نامه سامى	۱۵۲
اراضى ميريه متعلق مسائل و دماوينك حين رويتنده دفتر خانه مأمورلريله صاحب ارض عدايدلسى و حين محاكمه سنده دخی حاضر بولنديرلسى حقننده تذكرة ساميه	۱۵۳
اوقاف صحیحهدن اولان اراضى و مسقفات و مستغلات ايله تفرقاتى منازاتندن ماعدا اراضى دعوالريله حدود و سنور منازاتنك محاكم نظاميه ده رؤيتى حقننده تخریرات عدليه	۱۵۵
مجله عدليه نك (۱۶۶۲) نجى مادهسى	۱۵۹
طاو نظامنامه سنك اون سگزنجى مادهسى مقامنه قائم ماده نظاميه	۱۵۹
اراضیدن ايلك محصول قالدقدن صكره اهالى حیواناتنك رعى ایتدیریلوب منعی حقننده محاكمه	۱۶۱

مراجعت وقوع عید در منع اول نماه سی حقننده
تحریرات عدلیه صورتی

۱۶۳ اراضی به متعلق وقوع عبوله جتی دعاوینک
اثنای محاکمه سنده اراضی مأمور لرینک اعضا
صفتنده بولنده مید جقلمی حقننده تذکره سامیه

۱۶۷ اراضی مأمور لرینک تذکر قرار هنکامنده
بولنده مید جقلمی حقننده تحریرات عدلیه

۱۶۸ اورمان نظامنامه سنک ۲۵ نجی ماده سی

۱۶۸ نظامنامه مذکورک ۴۳ نجی ماده سی

۱۶۹ » » ۴۵ نجی ماده سی

۱۷۱ اراضی قانوننامه همایونک ۹۱ نجی ماده سنه
ذیل

۱۷۲ اراضی قانوننامه همایونک ۱۱۴ نجی ماده سی
مقامنه قائم ماده نظامیه

۱۷۴ طاپو تعلیماتک تعدیل اولنان ۱۵ نجی بندی

۱۷۵ اراضی موقوفه سنداتک دفترخانه دن ویرلمی
حقننده کی تعلیماتک برنجی ماده سی

قانوننامه اراضی

Kānūnnāme-i arāzi

مطبعة عامروده طبع اولمشدر

سنه

۱۳۰۴

— صورت خط هایون —
(موجب عمل اولنه)

HD
1165
Tg K3
1886

— قانوننامه اراضی —

— (مقدمه) —

برنجی ماده ممالک دولت علیه ده اولان اراضی
بش قسم در قسم اول اراضی مملوکه یعنی بروجه
ملکیت تصرف اولنان برلدر . قسم ثانی اراضی
میریه در . قسم ثالث اراضی موقوفه در . قسم رابع
اراضی متروکه در . قسم خامس اراضی مواتدر .

ایکنجی ماده اراضی مملوکه درت نوع در نوع اول
قرا و قصبات درونلرنده بولنان عرصه لر و کنارلرنده
بولنوبده تتمه سکنا اعتبار اولنان نهایت نصف دو نم
مقداری برلدر نوع ثانی اراضی میریه دن بالا فراز
مساغ شرعی به بناء انواع وجوه ملکیت ایله تصرف
اولتمق اوزره تملیک صحیح ایله تملیک اولتمش اولان
اراضی در نوع ثالث اراضی عشریه و نوع رابع اراضی
خراجیه درکه مثلاً حین فتحده فائینه توزیع و تملیک
اولنان برلره اراضی عشریه و غیر مسلم اولان اصل

برلوری بدلرنده تقرير وابقا قلنان برلره اراضی
خراجیه دینلور .

خراج اراضی ایکی قسمدر بر قسمی خراج مقاسمه در که
اراضینک حاصلاتندن برک تحملنه کوره عشردن نصفه
قدر آلتق اوزره تعیین اولنمش اولان شیدر دیگر
خراج موظفدر که اراضی اوزرینه مقطوعیت وجهله
توظیف و تعیین اولنمش اولان مقدار معین آنچه در کافه
اراضی مملوکه نکر قبده سی یعنی ذاتی و ملکیتی صاحب
ومالکی اولان کیمسه به عائد اوله رق اموال و اشیای
سائره کبی تورات ایدر و وقف ورهن و هبه و شفعه
مثلاو احکام جاری اولور .

کرک اراضی عشریه و کرک اراضی خراجیه صاحبنک
بلا وارث و فایله جانب بیت الماله عائد اولد قلرنده اراضی
میریه حکمنی اکتساب ایدر لر اراضی مملوکه نکر انواع
اربعه سنده جریان ایده جک احکام و معاملات کتب
فقهیده بیان اولنمدیغی جهتله اشبو قانوننامه اراضیده
اراضی مملوکه احکامندن بحث اولنمیه جقدر . [*]
اوچنجی ماده اراضی میریه رقبه سی جانب بیت الماله
عائد اوله رق احاله و تفویضی طرف دولت علیه دن اجرا

[*] اراضی مملوکه ده جریان ایدن احکام مجله احکام عدلیه ده
مندرج اولدیغی کبی بیع و شرایه و ترهین و توارثه و هبه و وصیت
طریقیه ترکنه متعلق معاملات اوچنجی جلد دستورک

۴۴۷ نجی صحیفه سنده کی نظامنامه ده مندر جدر

اولانه کلان ترلا و چایر و یابلاق و قشلاق و قور یلر و امثالی
یرلر در که قدا فراغ و محمولات و قو عنده صاحب ارض
اعتبار اولمان نیار و زعامت اصحابنک و برارالق ملتزم
و محصلرک اذن و تفویضیه تصرف اولنور [۱] ایکن
مؤخرأ بونلرک الفاسی حسبیه الحاله هذه طرف دولت
علیه دن بو خصوصه ما مور اولان ذاتک [۲] اذن
و تفویضیه تصرف اولنوب متصرفلری بدلینه بالاسی
طغرا لی طاپو مندلی و یریلور .

طاپو حق تصرف مقابلنده و یریلان معمله در که جانب
میری ایچون مأموری طرفندن اخذ و استیفا قلنور .

[۱] فصل نزاعی متضمن اوامر علیه و حجج و اعلامات شرعیه
و غیر معروف سپاهی و ملتزم و متسلم سنداتی اورمان تصرفیچون
نظاماً سندات معتبره دن عد اوله میه جفی اوچنجی جلد دستورک
۳۰۰ نجی صحیفه سنده مندرج ۲۳ محرم سنه ۹۳ تاریخی
تعلیماتک در دنجی ماده سنده محرردر .

[۲] ۸ چادی الاخر ۷۵ تاریخی ز یرده (۲) نومروده
مندرج طاپو نظامنامه سنک برنجی ماده سی حکمنجه دفتر دارلر
و مال و قضامد یرلری اولدینی مصرح ایسه ده اخیراً ۲۶ ذی الحججه
سنه ۹۰ تاریخی ز یرده (۱۸) نومروده مندرج تذکره سامیه ده
هر طرفه دفتر خاقانی و طاپو مأمورلری تعیین قلمش اولدیغندن اشبو
مأمورلرک صاحب ارض طو تلمسی و هتوز طاپو اصولی تأسیس اولنمیان
یرلر ده حصول اجرا آتیه قدر موقتاً متصرف و دفتر دار و قائم مقام و مال
مأمورلر ینک صاحب ارض عدایدلمسی بیلدرلمشدر

در دنجی ماده اراضی موقوفه ایکی قسمدر قسم اول صحیحاً اراضی مملوکه دن ایکن شرع شریفه توفیقاً وقف اولنش اراضیدر که بوقوله اراضی موقوفه نك رقبه سی و بالجملة حقوق تصرفیه سی جانب و قفه ماند اوله رق بونلرده معاملات قانونیه جریان ایتیموب انجق شرط واقف هر نه ایسه اولوجهله عمل اولنق لازم کلدیکی جهتله اراضی موقوفه نك بوقسمندن اشبو قانوننامه ده بحث اولنیه جقدر . [*]

قسم ثانی اراضی میریه دن بالا فراز سلاطین عظام حضراتنک و یا خود بالذات اذن سلطانی ایله آخر لرینک وقف ایلش اولدیغی اراضیدر که بومثلاو اراضینک وقفیتی بالکز اراضی میریه دن بر قطعه مفرضه نك اعشار و رسوماتی مثلاو منافع میریه سی طرف سلطنت سنیه دن بر جهتله تخصیص دیمک اولدیغندن بوقوله اراضی موقوفه اوقاف صحیحه دن دکادر ممالک محروسه ده کاشن اراضی موقوفه نك اکثریسی بوقیه لنددر و بویله تخصیصات قبیلندن اولان اراضی موقوفه نك اراضی

[*] اوقاف صحیحه دن اولان اراضی و مسقفات و مستغلات حقنده تگون ایده جک دعاوی ایله مولا مرفتیله رؤیتی اقتضایدن خصوصات محاکم شرعیه ده رؤیت اولنسی زبرده [۱۹] نومروده مندرج تذکره سامیه ایله تبلیغ بیوریلان اراده سنیه حضرت پادشاهی اقتضای منیفندن اولدیغی

میریہ صرفہ کبی رقبہ سی بیت المالہ ٹانڈ اولسبیلہ بونلر
حقنڈہ بوندنصکرہ ذکر و تفصیل اولنہ جق معاملات
قانونیہ تمامیلہ جاری اولور فقط رسم فراغ و انتقال و بدل
محملات اراضی^۱ میریہ صرفہ دہ جانب میریہ ٹانڈ
اولدیغی کبی بومقوله اراضی^۲ موقوفہ دخی و قبی
طرفنہ ٹانڈ اولور زبرده بسط و بیان اولنہ جق اراضی^۳
میریہ احکامی بومقوله اراضی^۴ موقوفہ دخی جاری
اولہ جغندن اشبو قانوننا مہدہ ہرنہ زمان اراضی^۵
موقوفہ تعبیری ایراد اولنور سہ ایشته بویلہ تخصیصات
قبیلندن اراضی^۶ موقوفہ مراد اولنور فقط بومقوله
اراضی^۷ موقوفہ نک برنوعی دخی وارد کہ رقبہ سی
بیت المالہ ٹانڈ اولدیغی کبی اعشار و رسوماتی جانب
میریہ ٹانڈ اولدیغی حالہدہ بالکز حقوق تصرفیہ سی
ویا خود رقبہ سی بیت المالہ ٹانڈ اولہرق اعشار
ورسوماتیلہ برابر حقوق تصرفیہ سی برجہتہ تخصیص
قلمشدر بونوع اراضی^۸ موقوفہ دہ فراغ و انتقال
مثلاو احکام و معاملات قانونیہ جاری اولیوب انجق
طرف و قفدن کرک بالذات و کرک علی الطریق ایجار
زراعت و تصرف ایتدیریلہ رک منافع حاصلہ سی و قفک
مشروط لہنہ صرف اولنور [*]
بشبی مادہ اراضی^۹ متروکہ ایکی قسمدر بری عموم

ناس ایچون ترك اولنمش اولان یرلردرکه طریق عام
بو قبیلدندر دیکری برقریه وقصبه ویا قرا وقصبات
متعددنک عموم اهالیسنه ترك وتخصیص اولنان یرلردرکه
اهالی قرا وقصباته تخصیص قلمش اولان مرطار
بو قبیلدندر . [*]

التبجی ماده اراضی موات برکیسه نک تصرفنده
اولدیغی واهالی به ترك وتخصیص قلمدیغی حالده
جهیرالصوت اولان کیسه نک اقصای عمراندن صحیحه سی
استماع اولنمیه جق درجه لرده قرا وقصباتدن بعیدبولنان
یعنی اقصای عمرانه تخمیناً بریچق میل یعنی یارم ساعت
مقداری مسافه بعدیتی اولان خالی محللردر . [*]

یدنجی ماده اشبو قانوننامه اراضی اوچ بابیه تقسیم اولنمشدر
(باب اول) اراضی میریه بیاننده در . (باب ثانی) اراضی
متروکه ایله اراضی موات بیاننده اولوب بوبابده جبال
مباحه دن دخی بحث اولنه جقدر . (باب ثالث) متفرقات
بیاننده در .

[*] تخصیصات قبیلندن اولان اراضی موقوفه ایله اراضی امیریه
واراضی متروکه واراضی موات حقنده تکون ایده جک بالجمله
دعاوی ایله قری وقصبات پیننده تحدث ایده جک حدود وسنور
منازعاتی محاکم نظامیه ده رؤیت اولنه جغی ۲۱ رمضان سنه ۹۶
تاریخی زبرده [۱۹] نومروده مندرج تذکره سامیه ایله تبلیغ
بیوریلان اراده سنیه حضرت پادشاهی اقتضای عالیسندندر .

(باب اول)

- اراضی میریه بیاننده اول-وب درت فصلی مشتملدر
- (فصل اول) تصرف • (فصل ثانی) فراغ
- (فصل ثالث) انتقال • (فصل رابع) محمولات
- بیاننده در

(فصل اول)

• اراضی میریه نك صورت تصرفی بیاننده در

سکزیجی ماده برقریه و قصه به نك بتون اراضیسی
طوپدن اوله رق اهالیسنك هیئت مجموعده سنه و یا خود
ایچ-لمرندن بالانتخاب برویا ایکی اوچ شخصه احاله
وتفویض اولنه میوب اهالیدن هر شخصه بشقه بشقه
اراضی احاله اولنه رق کیفیت تصرفلرینی مبین بدلرینه
طاپو سندلری اعطا اولنور •

طقه-وزنجی ماده زراعت و حراسته قابلیت اولان
اراضی میریه هر درلوشی یعنی بغدادی وارپه و پرنج
وبویا و حبوبات سائره کیلور و ایجار و یا خود اطاره ایله
اکدیریلور و محمولات فصلنده بیان اولنه جق اعدار
صحیحه دن بری تحقق ایتمدکجه تعطیل اولنه ماز •

اوتنجی ماده قدیمی اوتی بیچیلوب عشر محصول آله
کلان چایرلر اراضی مزروعه کبی اولوب طاپو ایله

تصرف اولنور و حاصل اولان اوتندن يالكز متصرفي
انتفاع ايدوب آخريني انتفاعدن منع مقتدر اولور
وبومقوله چايرلر مأموري اذنيه سو کيلوب زراعت
اولنه بيلور .

اون برنجي ماده باطا پو تصرف اولنان ترلاردن
ارضك درجه قابليتنه كوره دكلندرمك ايچون آليقونيلان
ترلاده كلبه تعبير اولنور حاصل اولان اوتندن يالكز ترلا
صاحب انتفاع ايدوب اول ترلايه آخريني دخولدن
وحيواناتني ادخال ورعيدن منع ايديه بيلور .

اون ايكنجی ماده برکيسه متصرف اولديغي
اراضيسنك طپراغني مأمورندن اذن آلدجه استعمال
ايدوب گرميد و طوغله کبي شيلر ياپه ماز ياپديغي صورتده
اول طپراغك محلنده کي قيمتي کرک اول اراضي اراضي
ميريه دن اولسون و کرک موقوفه دن بولسون اول
کيسه دن جانب ميري ايچون آلنور .

اون اوچنجی ماده برکيسه باطا پو متصرف اولديغي
اراضيسنندن آخريني بغير حق مروردن منع ايديه بيلور
فقط قديمي اول اراضيدن حق مروري وار ايسه منع
ايديه ماز .

اون در دنجی ماده بر کیسه نك متصرف اولدیغی
اراضیسی اوزرنده کندوس نك اذن و معرفتی منضم
اولقسزین آخری فضولی خرق احداث ایده ماز و خرمن
یا په ماز و سائر صورتله دخی فضولی تصرف ایده ماز .

اون بشنجی ماده بالاشترک تصرف اولنان اراضی
قابل تقسیم یعنی مشترک کردن هر برینک حصه مفروضه سیله
انتفاع ممکن اولوبده مشترکارویا خود ایچلرندن بعضیسی
تقسیمه طالب اولور ایسه حسبالموقع اعلا و اوسط
وادنا اعتبار اولنهرق قرعه شرعیه و صور سائر
طایفه ایله کندولری ویا وکیل شرعیلری مواجهه لرنده
مأموری معرفتیه هرکسک حصه سی افراز و تعیین
اولنور واکر قابل تقسیم دکل ایسه کماکان بوجه
اشترک تصرف اولنور مهیات یعنی بالناوبه تصرف
اصولی جاری اولماز .

اون التنجی ماده ماده سابقه ده بیان اولنان وجهله
اراضی بالتقسیم مشترک کردن هر بریسی تعیین حدود
ایدرك حصه سنی بشقه بشقه ضبط و تصرف ابتدا کدن
صکره ایچلرندن بعضیسی قسمت سابقه بی الغا ایله تکرار
تقسیم ایتدیرمکه مقدر اوله ماز .

اون بدنجی ماده مأمورینک اذن و معرفتی منضم
و متصرفلری یا خود وکیل شرعیلری حاضر اولدجه
اراضی تقسیم اولنه ماز اولدیغی تقدیرجه اول تقسیمه
اعتبار اولنماز .

اون ساکننجی ماده مشترکاً اراضی متصرفلری
ویا خود ایچلرندن بعضیلری صغیر و صغیره اولدیغی
صورتده اون بشنجی ماده ده بیان اولنان وجهله
قابل قسمت اولان اراضیلری و صیلری معرفتیه تقسیم
اولنور مجنون و مجنونو و معتوه و معتوه نك اراضیلری
دخی كذلك و صیلری معرفتیه تقسیم قلدنور .

اون طقوزنجی ماده اورمان و پرنالاق کبی محللره
مستقلاً باطاپو متصرف اولان کیمسه اول محلی آچوب
زراعت ایتک اوزره ترلا اتخاذا ایدیه بیلور فقط او
مقوله محللره مشترکاً متصرف اولانلردن بری دیگر
شریکنک اذنی اولدجه اول محللرک مجموعنی و یا خود
بر مقدارینی آچوب ترلا یا په ماز یا پدیغی صورتده شریکی
اول آچیلان بره دخی مشترک اوله بیلور .

یکرمنجی ماده صغیر ایله جنون و تغلب و مدت سفر
بعید اولان دیارده بولنمق کبی اعدار شرعیه معتبره دن
بری شرعاً تحقق ایتدیجه اون سنه بلا نزاع تصرف
اولنان طاپولی اراضی به متعلق دعوالر استماع اولنماز
واول اعدار معتبره نك زوال و اندفاعی تاریخندن
اعتباراً اون سنه به قدر اراضی به متعلق دعاوی
استماع اولنوب مدت مذکوره مرورنده استماع قلمناز
فقط مدعی علیه یدنده بولنان اراضی بی فضولاً ضبط
وزراعت ایش اولدیغنی اقرار و اعتراف ایدر ایسه
بوصورتده مرور زمانه و تصرفه اعتبار اولنمیوب
اول اراضی صاحبنه الیوریلور . [*]

یکرمی برنجی ماده فضولاً و یا خود تغلباً ضبط
وزراعت اولنوب سال بسال حقوق ارضی آیش
اولان اراضی بعدالمحاکمه مأموری معرفتیه استرداد

[*] اراضی مأمور لرینک رقبه ارضه متعلق اقامه ایده جکری
دعاوی اوتوز التی سنه مدندن عبارت اولدیغنی زیرده [۱۴]
نومروده مندرج مجله جمعینی مضبطه سنده یلدیرلمشدر .
ارضی میریبه ده کی طریق خاص و مسیل و حق شرب دعوالرینک
مرور زمان مدتی اون سنه دن عبارت اولدیغنی حقنده کی مجله نك
۱۶۶۲ نجی ماده سی زیرده [۲۰] نومرویه درج اولنمشدر .

و ضبط اولندقدنصکره کرک مأمورینک و کرک اراضیسنی
استرداد ایدن کیمسه نک اول اراضی بی فضولی و یا خود
تغلباً ضبط و زراعت ایلیمان شخیصدن نقصان رض
و یا خود اجر مثل آلفه صلاحیتی یوقدر صغیر و صغیره
و مجنون و مجنونه و معتوه و معتوه نک اراضیسننده دخی
حکم بووجهله در .

بکرمی ایکنجی ماده فضولاً و یا خود تغلباً ضبط
وزراعت اولنان اراضی استرداد اولندقدن اول
اراضیده بوجه مشروح ضبط ایتش اولان کیمسه
طرفندن اکیلمش و بتمش اولان اکین و خضروات
سائر بی اراضی بی استرداد ایدن کیمسه اول کیمسه
مأموری معرفتیه قلع ایتدیره بیلوب اول اکین و یا
خضرواتی ضبطه صلاحیتی یوقدر . [*]

[*] اشبویکرمی ایکنجی ماده به ذیل اولتی اوزره شورای دولتدن قلمه
آلنوب مرعیت احکامنه بالاستیدان اراده سنیه جناب پادشاهی شرفتعلق
بیورلمش اولدیغی غزنه لرله اعلان اولنان فقره قانونیه صوربدر .
اگر تخم هنوز نابت اولمامش ایسه اراضی بی استرداد ایدن کسه
اکلمش اولان تخمک مثانی اول کیمسه به اعطایله اول تخم مزروعی
تملک ایدر .

یکرمی او چنجی ماده بر کیمسه متصرف اولدیغی
اراضیسنی آخره ایجار و یا خود اماره ایلدیکی حالدده
مستأجر و کرک مستعیر بولن ان کسنده مدت مدیده اول
اراضی بی زراعت و تصرف ایتسیله اول کیمسه مستأجر
ویا مستعیر اولدیغی معترف ایکن اوزرنده حق قراری
ثابت اولماز

و بوصولته مرور زمانه اعتبار اولنیوب اراضی
متصرفی اولان کیمسه نك جمیع زمانده اراضیسنی بد
مستعیر و مستأجر دن اخذ و ضبطه صلاحیتی وارد .

یکرمی دردنجی ماده بر قریه و یا خود اوچ بش قریه
اهالیسنه مخصوص اولان قشلاق و یا ییلاقلردن بشقه
من القدییم مستقلاً یا ییلاق و قشلاق اتخاذا قلمش و یا طاپو
مستقلاً و یا مشترکاً تصرف اولنه کلمش اولان محلاک
اراضی مزروعده دن فرقی اولنیوب حقنده ذکر اولنان
وبوندنصکره بیان اولنده جق معامله قانونیه بتمامها اجرا
قلمور وشو ایکی نوع یا ییلاق و قشلاقک صاحبیلردن
دخی نحملا رینه کوره رسومات قشلاقیه و یا ییلاقیه اخذ
اولنور .

یکرمی بشنجی ماده بر کیمسه متصرف اولدیغی

اراضيسنه مأمورينك اذنى اولدقجه كروم وانواع
اشجار مثره غرس ايدرك باغ و باغچه اتخاذا ايدهميوب
حتى بلا اذن ايتش بولنور ايسه اوچ سنه يه قدر اول
اشجاري قلع ايتدير مكه جانب ميرينك صلاحيتي واردر
اوچ سنه بي تجاوز ايدوبده اول اشجاردن انتفاع
اولنقى درجه سنه كمش ايسه على حاله ترك اولنقى لازم
كلور فقط كرك بو مقوله بلا اذن غرس اولنوب اوچ
سنه بي تجاوز ايتش اولان وكرك مأمورينك اذنيه
ديكلمش اولان اشجار مثره اراضى به تابع اولميوب
صاحبنك ملكي اوله رق حاصلات واقعه سنندن
سنه بسنه عشر آلنور و بويله اشجاري حاصلاتندن
عشر النان باغ و باغچه لك يرلى ايچون مقاطعه تقدير
اولنه ماز .

يكرمى التنجى ماده بر كيمسه مستقلاً و يا خود مشتركاً
متصرف اولديغى اراضيه خدائي نابت اولان اشجاري
آشليوب تربيه ايتش بولنور ايسه اول اشجاري تملك
ايتش اولور كرك شريك وكرك مأمورى طرفندن بو مقوله
اشجاره مداخله اولنميوب يالكز سنوى حاصلات
واقعه سنك عشر شرعيسى آلنور .

يكرمى يدنجى ماده بر كيمسه نك متصرف اولديغى

اراضیہ سمنده خدای نابت اولان اشجاری اراضی
متصرفنك اذنی بولندجقه اجانبدن بری آشلیوب تربیه
ایدرك تملك ایلکه صلاحیتی بوقدر آشلیوب تربیه
ایدهجك اولور ایسه اراضی متصرفی منع ایلکه مقتدر
اولور واکر آشلامش بولنورسه اراضی متصرفی
مأموری معرفتله اول اشجاری آشلانیدیغی محلدن قطع
ایتدیرمکه صلاحیتی واردر .

یکرمی سکرنجی ماده علی الاطلاق اراضی میریه
اوزرنده خدای نابت اولان پلامود وجوز وکستانه
وکورکن و میشه افاجلری مثللو اشجار مثمره و غیر مثمره
اراضی به تابع اولوب منافع اول اراضی متصرفنه
عائد اولور فقط اشجار مثمره نك حاصلاتندن جانب میری
ایچون عشر شرعی آلنور و بومقوله خدای نابت اولان
اشجاری کرک متصرفی و کرک اجانبدن بریسی قطع و یا خود
قلع ایده ماز شاید ایدر ایسه جانب میریدن اول اشجارک
قائمة قیمتی قطع و قلع ایلیان کیسه دن آلنور . [۱]

[*] خدای نابت اشجارک قائمة قیمتنك اراضی متصرفنه عائد اولسی
فی ۱۶ شوال سنه ۸۶ نارینخنده باراراده سنیه قانون انخاز
قلندیغندن قیمت مذکورنك جانب میری به عائد اولسنه دائر اشبو
یکرمی سکرنجی ماده محررفقره نك حکمی منفسخدر .

یکرمی طقوزنجی ماده بر کیمسه متصرف اولدیغی
اراضی اوزرنده مأموری اذنیله اشجار غیر مثمره غرس
ایدرك قوری انخاذایلدیکی حالده اول اشجار کندوسنک
ملیکی اولوب یالکز انک قطع و قلع ایلمکه صلاحیتی
وارد و بشقه سی قطع ایدرایسه اول اشجارک قائمه قیمتی
آلور و بومقوله قوریلرک محللارینه حسب الموقع مرغوبیت
متفاوته به رعایت اولنهرق عشره معادل اجاره زمین
تقدیر و تخصیص اولنور .

اوتوزنجی ماده جبال مباحه ایله اهالی قریبه
مخصوص اولان اورمان و قوریلردن ماعدا اشجاری
خدایی نابت اولوب اختطاباً اباعن جد و یا خود آخردن
تفرغاً تصرف اولنه کلان قوریلر طاپو ایله تصرف
اولنهرق اشجارینی یالکز متصرفی قطع ایدر اجانبدن
بری قطع ایدهجک اولورسه مأموری معرفتیه منع
ایدهیلور و اگر قطع ایتمش ایسه اول اشجارک قائمه
قیمتی جانب میری ایچون آلنور و بونلرک محللاری ایچون
دخی جانب میریدن عشره معادل اجاره زمین آلنور

وہو مقولہ قوریلر حقنندہ دخی اراضی سائرہ معاملہ سی
اولنور . [*]

اوتوز برنجی مادہ اراضی امیریہ اوزرنندہ مأمورینک
اذنی اولدقچہ مجدداً ابنیہ انشا واحداث اولنہ ماز
اولندیغی صورتہ جانب میریدن ہدم ایتدیریلہ بیلور .

اوتوز ایکنجی مادہ اراضی امیریہ اوزرنندہ بحسب
الایجاب متصرفی طرفندن ابنیہ انشا اولنہ جق اولدیغی
حالدہ مأموری معرفتیلہ چفتلک ابنیہ سی ودکرمن
واغیل و طام و انبار و آخور و صماناق و ماندرہ کی ابنیہ
انشا اولنہ بیلوب فقط محللارینہ حسب الموقع ارضک
شرف و اعتبارینہ کورہ عشرہ معادل سنوی اجارہ زمین
تقدیر و تخصیص قنور اماثر بنا اولمیان خام اراضی

[*] اشبو اوتوزنجی مادہنک حکمی ایچون یکر می سکرنجی مادہنک
شرحہ مراجعت اولنہ .

وہو کی قوریلرہ ادعای تصرف ابدن اشخاصہ ایکنجی جلد دستورک
۴۰۴ نجی صحیفہ سندہ مندرج اورمان نظامنامہ سنک تاریخ انتشاری
اولان ۱۱ شوال سنہ ۸۶ تاریخندن مقدم ویرلمش اولان
سنداتک صورت تدقیق و معاینہ سی حقنندہ اوچنجی جلد دستورک
۳۰۰ نجی صحیفہ سندہ کی تعلیماتہ مراجعت اولنہ .

اوزرینه سکنا اتخاذ اولتیق اوزره مجرداً اینیه انشاسیله
محلّه و یا خود برقریه تشکیلی بهمه حال اراده سنییه
مخصوصه به متوقف اولوب یالکز مأمورینک اذنی
کافی دکدر . [۱]

اوتوز اوچنجی ماده باطاپوتصرف اولنان اراضی به
کریک متصرفی و کریک اجانبیدن بری میت دفن ایده ماز
وایتدیکی صورتده دفن اولنان میت طاغلماش ایسه
مأموری طرفندن محل آخره نقل ایتدیریلور واکر
طاغلماش ایسه اوزری تسویه اولنور .

اوتوز دردننجی ماده اراضی میریهدن بالا فراز خرمن
بری اتخاذ قلمش و مستقلاً یا مشترکاً باطاپوتصرف اولنه
کلیش اولان برلر حقنده اراضی سائره معامله سی اولنور
اراضی میریهدن مفرز طوز خرمنلری برلری دخی
بو قیلدندر و بویله خرمن برلری ایچون عشره معادل
سنوی مقاطعه زمین آلنور . [۲]

[۱] محلّه شکنه قونلق اوزره ساتیله جق خام اراضی میریهدن
و موقوفه دن الیه جق خر جله حقنده دردننجی جلد دستورک ۴۲۰ نجی
صحیفه سنده تذکره سامیه مندر جدر

[۲] طوز خرمنلری تحت انحصارده بولندیغندن اشبو اوتوز دردننجی
ماده نیک بو کادائر فقره سنک حکمی منفسخدر

اوتوز بشنجی ماده بر کیمسه نك صحیحاً متصرف
اولدیغی اراضیسی اوزرنده دیگر بر شخص فضولاً
ابنیه احداث و یا خود کروم و اشجار غرس ایلمسه
اراضی متصرفنك اول ابنیه و کروم و اشجاری مأموری
مهر قبیله هدم و قلع ایتدر مکه صلاحیتی وارد
بالاشترک نصرف اولنان اراضینك مجموعی اوزرنده
مشترک کردن بری دیگرینك اذن بولمق مزین فضولاً
ابنیه و اشجار احداث و غرس ایلمسه دیگر شریکت
حصه سی حقننده بومعامله اولنور انجق بر کیمسه
آخردن تفرغ و یا خود محمول ظنیله جانب میریدن
تفوض و یا بابا و اناسندن انتقال کبی اسباب تصرفدن
بر سبب ایله یندنه معمول به سندن بولدیغی حالده متصرف
اولدیغی اراضیسی اوزرنده ابنیه و یا اشجار احداث
و غرس ایلمکدن صکره بر شخص ظهور ایدوب اول ابنیه
و اشجار محمله مستحق چیقہ رق اولمحلده حق تصرفی
تین و تحقق ایلمدیکی صورتده ابنیه و اشجارک مقلوعاً قیمتی
اولمحلک قیمتندن زیاده ایسه محل مذکورک قیمت صحیحه سی
مستحق چیقان شخصه و یریلهرک اولمحل ابنیه و اشجار
صاحبنك یندنه بقا اولنور واکر اولمحلک قیمتی ابنیه
و اشجارک قیمتندن از یدایسه اول ابنیه و اشجارک مستحق
القلع اولدیغی حالده اولان قیمتی صاحبنه و یریلهرک

ابنيه و اشجار شخص من بوره و ير يلور و بالاش-تراك
تصرف اولنان اراضينك بعض محلي اوزرنده شريكينك
اذني بولتمسزبن ديكرى ابنيه و يا اشجار احداث و غرس
ايلديكى صورتده اون بشنجى ماده ده بيان اولنان
وجهله اول اراضى تقسيم اولنوب ابنيه و يا اشجار محلي
شريكينك حصه سنه اصابت ايدرسه ينه بو معامله
اجرا اولنور .

فصل ثانى

(اراضى ميريهنك صورت فراغى بياننده در)

اوتوز التنجى ماده باطاپو تصرف اولنان اراضى بي
متصرفى مأمورى اذنيه كرك مجاناً و كرك بدل معلوم
مقابلنده ديلديكى كيسه يه فارغ اوله يلور و مأمور ينك
اذن و معرفتى منضم اولدقجه على العموم اراضى
ميريهنك فراغى معتبر اولميوب مفروغ لهك يعنى الان
كسمنه نك آلديغى اراضيده تصرفى بهرحال مأمور ينك
اذنه متوقف اوله رق مأمورى اذن و ير مكسزبن
مفروغ له فوت اولسه فارغ بولنان كيسه كالاول
اراضيسنه متصرف اوله يلور و فارغ فوت اولديغى
صورتده بوجه آتى حق انتقاله نائل اولان وارثلى
وارايسه انلره انتقال ايدر يوغيسه مستحق طاپواولور

مفروغله دخی و یرمش اولدیغی بدلی فارغك ترکه سندن
آور کذک اراضی مبادلہ سی دخی بہر حال مأمورینک
اذنہ متوققدر و اراضی متصرفنک مأموری اذنیلہ
فراغ و تفویضندہ مفروغ لہک و یا خود طرفندن برینک
تفرغ و تفوضی لازمدر .

اوتوز بدنجی مادہ اراضی میریہ نک تفرغندہ مجرد
مأمورینک اذنی کافی اولغله برکیسہ اراضیسنی مأموری
اذنیلہ آخرہ فارغ اولدقد نصکرہ مفروغله طاپو سندی
آلمسزین فارغ بولنان کسمنہ فوت اولسہ فراغ
مذکور معتبر اولغله اول اراضی بہ محمول نظریلہ
باقلماز .

اوتوز سکزنجی مادہ برکیسہ اراضیسنی مجانباً یعنی
بدل تسمیہ ایتمہ رک آخرہ فارغ اولدقد نصکرہ مؤخرأ
اول اراضی مقابلندہ بدل ادماسنہ کندوسنک صلاحیتی
اولیہ جنجی مثلہ و فاتندہ ورثہ سنک دخی دعوا بہ
صلاحیتی اولہ ماز و مقدار معلوم بدل و یرمک اوزرہ
مأموری اذنیلہ آخرہ فراغ ایلد کد نصکرہ مفروغله
طرفندن بدل مذکور فارغ بولنان کیسہ بہ اعطا

اولندىغى حالده فارغك وياخود وفاتند نصكره حق
انتقاله نائل اولان وارثلر ينك مفروغ لهـ دن وياخود
مفروغ له فوت اولمش ايسه حق انتقاله نائل اولان
وارثلر دن اول اراضى يى استرداد و ضبطه صلاحيتلىرى
وارد و بدل مرقوم اعطا اولندىغى تقديرده بر وجه
محرر دعوا واسترداد صلاحيت قالماز .

اوتوز طقوزنجى ماده بر كيمسه اراضى سنى مجاناً
و كرك بدل معلوم مقابلنده مأمورى اذنيه آخره فراغ
معتبر قطعى ايله فارغ اولدقد نصكره فراغندن رجوع
ايدە ماز .

قرقنجى ماده بر كيمسه اراضى سنى مأمورى اذنيه آخره
فراغ ايلد كد نصكره مفروغ لهك اذنى بولتمسزىن
تكرار بر بشقه سنده دخى فراغ ايلسه فراغ ثانى معتبر
دكدر .

فرق برنجى ماده بالاشـ تراك اراضى تصرف ايدن
كسـ نه خلیط و شریكـ نك اذنى اولقمسزىن حصه سنى
مجاناً و یا بدل مقابلنده فارغ اوله ماز اولدىغى حالده

اول شریک بش سنه به قدر حین طلبیده کی بدل مثل ایله
اول حصه بی آلان کیسه دن آلمغه صلاحیتی وارد
و بو بش سنه صغر و جنون و مدت سفر بعید دیارده بولمق
کبی اعدا ایله مرور ایتسه بیله اول مدت مرورنده
دعوا به صلاحیتی قائم از واکر حین فراغده شریک
مذکور اذن و یرمک و یا خود کندویه تکلیف اولنوبده
آلمقدن استنکاف ایتک ایله اسقاط حق ایلمش ایسه مؤخرأ
عوی ایده ماز [*]

قرق ایکنجی ماده شریکای ثلثه دن و یا خود دهها زیاده
شریکاردن بری حصه سنی آخره فارغ اوله جق اولدوقده

[*] اشبو قرق برنجی ماده به ذیل اولنان فقره نظامیه در
و بو بش سنه ظرفنده خلیط و شریک فوت اولسه حق انتقاله نائل
اولان ورثه سنک مفروغ لهدن و مفروغ غله فوت اولسه حق انتقاله
نائل اولان ورثه سندن خلیط و شریک و خلیط و شریک ایله
مفروغ غله ایکیسی بردن فوت اولسه خلیط و شریک حق انتقاله
نائل اولان ورثه سنک مفروغ لهک حق انتقاله نائل اولان ورثه سندن
اول اراضی بی وجه مشروح اوزره آلمغه حق و صلاحیتلری وارد
فی ۱۹ شعبان سنه ۲۹۱ و فی ۱۸ ایلول سنه ۲۹۰
دستور جلد ۳ صحیفه ۴۵۷

دیگر شریکاردن بریسی آخر اوزرینه ترجیح اولنده میوب
دیگر لری دخی طالب اولدق لری حالده اول حصه بی
بالاشتراک آلفه حق لری وارد و شرکای مرقومه دن
بری حصه سنی تماماً دیگر شریکینه فارغ اولسه شریک
آخر اول حصه دن حصه مصیبه سنی آله پیلور و ماده
سابقه ده بیان اولنان حکم لری بونلر حقننده دخی
جاریدر .

قرق اوچنجی ماده برکیمسه آخرک و یا خود شریکنک
اراضی سنی متصرفی طرفندن فراغه و کالتی اولقسزین
مأموری اذنیله آخره فضولاً فارغ اولدقده اول اراضینک
متصرفی فراغ مذکور مجیز اولدیغی حالده مأموری
معرفتیله فضولی تفرغ و ضبط ایدن کیمسه دن اراضی سنی
استرداد ایدر .

قرق دردیجی ماده اوزرنده دیگرینک ملک اشجار
و یا ابنیه سی بولنوبده اول اشجار و یا ابنیه یه تبعیتله
زراعت و تصرف اولنان اراضی بی متصرفی اشجار
و ابنیه نک صاحبی طاپوی مثلیله آلفه طالب ایکن کرک
مجاناً و کرک بدل مقابله ده آخره فارغ اوله ماز فارغ
اولش اولدیغی حالده اون سنه یه قدر طلب و دعوا یه

صلاحيتی اولوب اول اراضی بی حین طلبده کی بدل
مثلیله آغده حقی واردر و بو خصوصده صفر و جنون
و مدت سفر بعید دیارده بولنمق کبی عذر لر معتبر دکدر .

قرق بشنجی ماده برقریه نک حدودی داخلنده اولوب
باطاپو تصرف اولنان اراضی بی متصرفی بولنان کیمسه
دیگر قریه اهالیسندن بر کیمسه یه فراغ اولدیغی حالده
اول اراضینک بولندیغی قریه اهالیسندن یره ضرورتی
اولنلرک اول اراضی بی بدل مثلیله بر سنده یه قدر طلب
و دعوا یه صلاحیتی واردر .

قرق التنجی ماده املاکده جاری اولان شفعه اراضی
امیریه و موقوفه ده جاری دکدر یعنی بر کیمسه متصرف
اولدیغی اراضیسنی بدل معلوم مقابله آخیره فراغ
ایلدیکی حالده هم حدودی بولنان کیمسه نک اول بدل ایله
بن تفرغ ایدرم دیو دعوا یه صلاحیتی بو قدر .

قرق بدنجی ماده شو قدر دونم و یا ذراع دیو فراغ
اولنان اراضیده دونم و ذراع اعتبار اولنوب اما
تعین و ارائه حدود اولنهرق فراغ اولنان اراضیده
کرک دونم و ذراع ذکر اولنسون و کرک ذکر اولنسون

دو نم و ذراعہ اعتبار اولنیمہرق یالکز حدودہ اعتبار
اولنور مثلاً برکیمسہ بکرمی بش دو نم کلوردیوار اضیسنی
ارائہ و تحدید ایدرک آخرہ فارغ اولدقدن صکرہ اراضی
مذکورہ نك اوتوز ایکی دو نم اولدیغی ظاہر اولسیلہ
یدی دو نمنی تفریق ایلہ کیرو بہ آ اورم یا خود زیاده
اچہ ایسترم دیو مفروغ لہہ مداخلہ ایده میہ جکی مثللو
فراغدن صکرہ وفات ایلسہ اولادی یا خود باباسی یا اناسی
دخی مداخلہ یہ مقتدر اولہ ماز و کذا اراضی مذکورہ
اون سکز دو نم چیقسہ مفروغ لہ دخی اول اراضی
بدلندن یدی دو نمہ اصابت ایدن مقداری استرداد
ایده مز .

قرق سکزنجی مادہ برکیمسہ اراضیسنی آخرہ فارغ
اولدقده اوزرنده خدایی نابت اشجار یرہ تابع اولدیغندن
فراغده بہر حال داخل اولور اما اول اراضی اوزرنده
بولنسان ملک اشجاری حین فراغده ذکر ایدرک بیع
ایتمدکجه اول اشجاری مفروغ لہک ضبطہ صلاحیتی
یوقدر .

قرق طقوزنجی مادہ باطاپو تصرف اولنسان اراضی
اوزرینہ مأموری معرفتیلہ مؤخرأ غرس واحداث

قلنمش اولان ملك اشجار و كروم و ابنیه بی صاحبی
بولناتلر آخره بیع ایلدكاری حالده برلری دخی مأموری
معرفتیله اشجار و كروم و ابنیه بی اشترایدن کیسه به
فراغ ایتدیر یلور بری ارض میری و اشجاری ملك اولان
قوریلر حقیقده دخی بو وجهله معامله اولنور .

النجی ماده صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه نك
و معتوه و معتوهه نك عهدده لرنده اولان اراضیلرینی
آخره فراغلی معتبر اولیوب بو صورتده فراغ اولوبده
بلوغ و افاقتلرندن اول فوت اولسه لر بوجه آتی حق
انتقاله نائل اولان وارثلری وار ایسه انلره انتقال
ایدیر بو غیسه اول اراضی مستحق طاپو اولور .

الی برنجی ماده صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه
و معتوه و معتوهه اراضی تفرغ و تقوض ایده مزلر
فقط حقلرنده موجب خیر و منفعت اوله جغی درکار
ایسه ولی و وصیلری انلر ایچون بالولایه و بالوصایه
اراضی آله یلورلر .

الی ایکنجی ماده صغیر و صغیره نك بابا و انالرنندن
انتقال ایتمش و یاخود آخر صورتله عهدده لرینه کچمش

اولان اراضی بی ولی و وصیلری ضرورت دین
ویا ضرورت نفقه ایچون ویا خود دیگر بر سببه مبنی
آخره فراغ ایده ماز و کندو عهد لرنه چکوره ماز
فراغ ایلدکاری ویا عهد لرنه چکوردکاری حالده
صغیر و صغیره بالغ و بالغه و تصرفه قادر و قادره اولدقلرندن
صکره اون سنه به قدر اراضیلرینی مأموری معرفتیه
ذوالید بوانان کیمسه دن استرداد و ضبط ایدر لر و قبل
البلوغ وفات ایتدکارنده اراضی مرقومه حق انتقاله
نائل اولان وارثلری وارایسه انلره انتقال ایدر
یوغیسه مستحق طاپو اولور فقط صغیر و صغیره
عهد لرنده بوانان چفتلکار ولی و وصیلری معرفتیه
حق لرنده موجب ضرر و زیان اولیه جق صورتده اداره
اولنه میوب و مشتملاتی قیمتی اولمغله تلف و ضایع
اولم لرندن صغیر و صغیره حقنده خسار کلی ترتب
ایده جکی تحقق ایدرک مساع شرعی به بناء صاتلرلی
لازم کلوبده اینه و مشتملات سارنک اراضیدن
تفریق سببیه صرف اراضینک ابقاسی صغیر و صغیره
حقنده مضر اولدیغی شرعاً تین و تحقق ایدر ایسه
طرف شرع دن اذن حتی آله رق اول مشتملات ایله
بیله اراضیسی دخی قیمت مثلیه و حقیقه سببیه صاتیه بیلور
وبرمنوال محرر صاتلر دن صکره صغیر و صغیره نک

بعد البلوغ اراضی و مشتقات سائرہ بی استرداد
و ضبط ایلیکہ صلاحیتی قائم از مجنون و مجنونہ و معتوہ
و معتوہ نیک اراضیلرندہ دخی حکم بومنوال اوزرہ در .

الی او چنجی ماده اراضی میریہ و موقوفہ اوزرینہ
اشجار و کروم غرس اولندرق اتخاذا قلمش اولان باغ
و باغچہ نیک و یاخود احداث اولمش اولان ابنیہ نیک
متصرف و متصرفہ لری صغیر و صغیرہ و مجنون و مجنونہ
و معتوہ و معتوہ بولندقلری حالده ولی و وصیلری بومقوله
باغ و باغچہ لری و ابنیہ بی مسوغات شرعیہ بہ بناء آخرہ
صاتہ بیلورلر و اول املا کہ تبعیتلہ یرلرینی دخی فارغ
اولہ بیلورلر .

فصل ثالث

(اراضی میریہ نیک صورت انتقالی بیانده در)

الی در دنجی ماده اراضی میریہ و موقوفہ متصرف
و متصرفہ لرندن بری فوت اولدقده عہدہ سندنہ اولان
اراضی ارکک و قز اولادینہ کرک اراضینک اولدیغی
محلده بولنسونلر و کرک دیار آخردہ اولسونلر مجازاً
وبلا بدل متساویاً انتقال ایلر یالکز ارکک و یاخود یالکز
قز اولادی اولورایسہ كذلك بلا بدل مستقلاً انتقال

ایدرا اراضی متصرف لرندن بری فوت اولو بدو زوجہ سی
حاملہ بولندیغی حالده اول اراضی حاکم ظهورینہ قدر
توقیف اولنور [*]

اللی بشنجی ماده اراضی میریہ وموقوفہ متصرف
ومتصرفه لرندن بلاولد وفات ایدنلرک اراضیسی باباسی
وارایسہ اکا بوغیسہ والده سنہ برمنوال سابق مجازاً
انتقال ایدر [*]

اللی التنجی ماده متوقی ومتوفانک بعض اولادی حاضر
وموجود وبعض اولادی غیبت منقطعہ ایله غائب ومفقود
اولدیغی حالده اراضیسی حاضر وموجود اولنلرہ
ویریلور انجق غائب اولان باباسنک ویا اناسنک
وفاتی تارینخندن اعتباراً اوچ سنہ مدت ظرفندہ ظهور
ایدرایسہ یاخود حیاتده اولدیغی متحقق اولور ایسہ
اول اراضیدن حصہ سنی آلور بابا وانا حقندہ دخی حکم
بووجهله در [*]

[*] اراضی میریہنک اصول انتقالنہ دائر فی ۱۷ محرم
سنہ ۸۴ تاریخلی زبرده (۵) نومرولی قانون حکمنجہ
اشبواللی درت واللی بش واللی التنجی ماده لرک اصول انتقالیہ
متعلق احکامی فسخ اولنہرق توسیع اولنشدر .

اللی یدنجی ماده اوچ سینه غیبت منقطعه ایله فائب
اولوب حیات و مماتی معلوم اولیان کیمسه نك اراضیسی
ماده سابقه ده بیان اولندیغی وجهله اولادینه و اولادی
یوغیسه باباسنه باباسی یوغیسه اناسنه انتقال ایدر و بونلردن
بری اولدیغی حالدده مستحق طاپو اولور یعنی بروجه آتی
حق طاپو اصحابی و ارایسه طاپوی مثلله انلره و اکر
یوغیسه بالمزایده طالبنه تفویض اولنور . [*]

اللی سکزنجی ماده عسا کر شاهانه دن اولوب دیار
آخرده بالفعل خدمت عسکریده بولنمقده اولان کیمسه یه
کرك حیاتی معلوم اولسون و کرك غیبت منقطعه ایله
فائب بولنسون باباسی و اناسی و یا اولادی اراضیسی
کندوسنه انتقال ایدرک موتی شرعاً تحقق
ایلدکجه اول اراضی بر کیمسه یه تفویض اولنه ماز شاید
تفویض اولنمش ایسه اول کیمسه هر نه زمان ظهور
ایدر ایسه کندوسنه انتقال ایش اولان اراضی بی
هر کیمک یدنده بولور ایسه اندن اله رق ضبط و تصرفه
صلاحیتی وارد فقط حقوق اراضی بی صیانتیه بومثالو

[*] اشبو الی یدنجی ماده نك احکامچون الی دردنجی ماده نك
شرحنه مراجعت اولنه .

عسا کر شاهانهك اراضيلرى اموال واشـيالرىنى حفظ
ايدن اقربا وامنالرىنه بوغيسه برآخر كيمسه به زراعت
ايتد يريلوب حقوق ارض نحصـيل واستيفعا اولنور [*]

فصل رابع

(اراضى ميريهك محلولاتى بيانده در)

اللى طقوزنجى ماده اراضى متصرف و متصرفه لرندن
اولادى و باباسى و اناسى اولديغى حالده وفات ايدنلرك
اراضيسى اولا لايون و لاب ار قرنداشـنه طاپوى
مثليه يعنى اول يرلرك مقدار و دونمى و حدودىنى و حسب
الموقع قوه نابتـه سنه كوره شرف و اعتبارىنى بيلور
بـغرض ارباب و قوفك تقـدير ايلدكلىرى بدل معين ايله
ويريلور و اون سنه به قدر طلب و استردادـه صلاحيتى
واردر ثانيا لايون و لاب ار قرنداشى بوغيسه كرك اول
اراضينك بولنديغى قريه و قصبـه ده ساكنه و كرك آخر
محلده متوطنه اولان لايون و لاب قز قرنداشـنه كذلك
طاپوى مثليه ويريلور و بش سنه به قدر طلب و دعوايه
صلاحيتلى و اردر ثالثا لايون و لاب قز قرنداشى بوغيسه

[*] اشبو اللى سكرنجى مادهك حكيمچون اللى دردنجى مادهك
شرحنه مراجعت اولنه

اوغلنك اوغلبه اوغلنك قزبنه سويآ كذلك طاپوي مثل
ايه و يريلور واون سنه به دكين طلب و دعوايه
صلاحيتلى و اردر رابعاً اوغلنك اوغلى و اوغلنك قزى
بوغيسه زوجنه و ياخود زوجنه سنه كذلك طاپوي
مئليه و يريلور واون سنه به دكين طلب و دعوايه
صلاحيتلى و اردر خامساً زوجى و ياخود زوجه سى
بوغيسه لام اروقز قزندان سنه كذلك سويآ طاپوي مئليه
و يريلور و بش سنه به دكين طلب و دعوايه صلاحيتلى
و اردر سادساً لام اروقز قزندانى بوغيسه قزبنك اوغلبه
قزبنك قزبنه كذلك سويآ طاپوي مئليه و يريلور و بش
سنه به دكين طلب و دعوايه صلاحيتلى و اردر سابعاً
قزبنك اوغلى و قزبنك قزى بوغيسه اراضى اوزرنده ملك
اشجار و ياخود ملك ابنه سى بولنديغى حالده اشجار و يا ابنه
انتقال ايدن ورثه سنه كذلك سويآ طاپوي مئليه و يريلور
و اون سنه به قدر طلب و دعوايه صلاحيتى و اردر ذكر
اولنانلردن ماعدا اقربادن اوله رق حق طاپو اصحابى بو قدر
برمنوال مشروح ورثه ثنى دخى اولنديغى حالده تامنا
اول اراضيه شريك و خليط بولسانلره كذلك طاپوي
مئليه و يريلوب و بش سنه به قدر طلب و دعوايه صلاحيتى
و اردر تاسماً شريك و خليطى بوغيسه اول اراضينك

بولندیغی قریه اهلایسندن یره ضرورت و احتیاجی
اولنره کذلاک طاپوی مثلله و بریلور و برسنه یه قدر طلب
و دعوا به صلاحیتی وارد و اهل قریه دن یره ضرورتی
اولنر متعدد اولوبده جمله سی بردن برمنوال محرر مستحق
طاپو اولان اراضی بی آلفه طالب اولور لر ایسه اول
اراضینک تقسیمده برکونه محذور و مضرت اولدیغی
حالده بالتقسیم هر کسه پارچه پارچه تفویض قیلنور و قابل
تقسیم اولدیغی و یا خود تقسیمده بعض مرتبه مضرت
بولندیغی صورتده ایچلرندن الکیزیده یره احتیاجی اولانه
و بریلور احتیاجده مساوات اوزره اولدق لری تقدیرده
بالذات و بالفعل خدمت عسکر یه ده بولنو بده تکمیل
مأموریت ایدرک و ظننه کلمش اولان و ارایسه اکا یوغیسه
بینلرنده قرعه آتیه رق اسمنه اصابت ایدن کیسه یه
و بریلور و بولردن برینه ویرلد کدنصکره دیکر ینک
مؤخر ا بروجله طلب و دعوا به صلاحیتی اوله ماز [*]

التمشنجی ماده اراضی متصرف و متصرفه لرندن بری
حق انتقاله نائل اولان وارث لری یعنی اولادی و باباسی

[*] اشبو الی طغوزنجی ماهنک حکمیچون الی دردننجی ماده نک
شرحنه مراجعت اولنه

واناسی اولیه رق فوت اولدوقده برمنوال محرر حق طاپو
اصحابی دخی اولدیغی و یاخود اولو بده حق طاپولری
اولدیغی اراضی بی طاپوی مثلله آلمقدن استنکاف ایله اسقاط
حق ایلدکاری حالدده اول اراضی صرف محلول اوله رق
بالمزایدده [۱] طالبنه تفویض اولنور فقط حق طاپو اصحابی
صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه ایسه کرک کندولر ینک
و کرک ولی و وصیلر ینک اسقاط حق ایتملری معتبر دکلدیر [*]

التمش برنجی ماده بالاده مذکور حق طاپو اصحاب ینک
طلب و دعوا یه صلاحیتلرنده تعیین اولنان مدتله اراضی
متصرف و متصرفه لر ینک وفاتلری تاریخندن اعتبار
اولنوب اول مدتله ظرفنده اول اراضی کرک آخیره
و یرلمش اولسون و کرک کیسه ده و یرلمش بولسون
حین طلبده کی طاپوی مثلنی و یرمک حق طاپو اصحابی
اول اراضی بی جانب میریدن تفویض ایده بیلمور لر
و تعیین اولنان مدتله مرور ایلدکن و یاخود حق طاپو
اصحابی اسقاط حق ایلدکلرند نصکره حق طاپو دعواسنه

[*] اشبو التمشجی ماده نک حکمیچون الی ماده نک شرحنه
مراجعت اولنه

[۱] اشبو مزایدده خصوصنه تبعه غیر مسئله نک دخی مساواتاً
دخالت ایتمسی حقنده زبرده (۱۵) نومروده ۷ محرم سنه ۹۳
تاریخی فقرات نظامیه مندرجدر

اعتبار اول نماز و صفر و جنون و مدت سفر بعید دیارده
بولفق کبی عذر لر حق طاپو دعوائی حقننده معتبر
طوتلیوب تعیین اولنسان مدت لرا عذار مذکورہ ابله مرور
ایتمش اولسه بیلہ حین انقضا سنده حق طاپو ساقط
اولور [*]

التمش ایکنجی ماده درجده مساوی اولان حق طاپو
اصحاب بدن بری حق طاپوسی اولدیغی اراضی محلوله دن
حصه سنی طاپوی مثلایله آلمقدن استنکاف ایدرک اسقاط
حق ایلد یکی صورتده دیکری اول اراضی بی تماماً
وکاملاً طاپوی مثلایله آله بیلور [*]

التمش اوچنجی ماده حق طاپو اصحاب بدن صفر
و صغیره و یاخود مجنون و مجنونه اولنلرک و مدت سفر
بعید آخر دیارده بولنلرک حق طاپولری اولدیغی
اراضی محلوله عهد لرینه احاله اولنه مدیغی صورتده
اول اراضینک طاپوسی تأخیر و توقیف اولنمبوب
درجه لرینه کوره دعوا به صلاحیت ایچون تحدید

[۱] اشبو التمش بر والتمش ایکنجی ماده لرک احکامیچون اللی دردیجی
ماده نک شرحنه مراجعت اولنه

اولنان مدت ایچنده طلب ودهوایه صلاحیتلری اولوق
اوزره انلرك مرتبه سنده ویاخود مادوننده حق طاپو
اصحابی واریسه اصولی اوزره طاپوی مثلله انلره
یوغیسه ویاخود اسقاط حق ایدر ایسه بالمزایده
طالبنه ویریلور [*]

التمش دردنجی ماده طقوز مرتبه اعتبار اولنان
حق طاپو اصحابندن درجه ده مقدم بولنانلر حق طاپولری
اولدیغی اراضی بی طاپوی مثلله آلمقدن استنکاف
ایدرك اسقاط حق ایلدکلی حالده درجه ثانیه ده
بولنانلره تکلیف اولنور انلر دخی استنکاف ایلدکلی
حالده درجه اخیره ده بولنانلره قدر ضره سیله تکلیف
اولنورق جمله سی آلمقدن استنکاف ایلدکلی صورتده
اولوقت بالمزایده طالبنه ویریلور اصحاب حق طاپودن
حق طاپوسی اولدیغی اراضی بی طاپولزدن مقدم وفات
ایلدیکی حالده اولادینه وورثه ساثره سنه حق طاپوسی
انتقال ایلماز [*]

التمش بشنجی ماده صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه

[*] اشبو التمش اوج و التمش دردنجی ماده لرك احکامیچون اللی
دردنجی ماده نك شرحنه مراجعت اولنه

و معتوه و معتوهه حق طاپو اصحابندن بولند قری حالده
حقارنده خیر و منفه-تی جالب اولدیغی ص-ورتنده ولی
ووصیلری انلر ایچون حق طاپولری اولان اراضی بی
طاپوی مثلله آلور لر [*]

التمش التنجی ماده اوزرنده اجانبندن برکیمسه نك ملك
اشجار و ابنیه سی بولنوبده [۱] اول اشجار و ابنیه به تبعیتله
زراعت و تصرف اولنان اراضی متصرفی بالاده محرر
حق طاپو اصحابندن بری اولدیغی حالده وفات ایدر ایسه
اول کیمسه ساثری اوزرینه ترجیح اولنوب طالب اولورسه
بدل مثلله اکا حاله اولنور واکر اکا تکلیف اولنمیه رقی
آخره ویرلمش ایسه اون سنه به قدر اول کیمسه نك حین
طلبده کی بدل مثل ایله اول اراضی بی طلب و دعوا به
صلاحیتی وارد لر [*]

التمش بدنجی ماده حق طاپو اصحابندن اولوبده عسا کر

[*] اشبو التمش بش و التمش التنجی ماده لرك احکامیچون اللی
در دنجی ماده نك شرحنه مراجعت اولنه

[۱] اجانبندن برینک بو صورتله تصرفنک اسبابی ۳۵ نجی ماده ده
مسطوردر .

متصرف بر حیات اولسه بیله اراضی بی آخره صانه میوب اول کیمسه به
فراغ اتمسی لازم کله جکی ۴۴ نجی ماده ده محرردر

نظامیه سلیکنده بالفعل وبالذات ایضای خدمت ایلمدیکی
متحقق اولان کسینه لره حق طاپو توجه ایدن اراضیدن
بش دونم مقداری مجاناً و بلا بدل احاله اولنور و بش دونمندن
زیاده سی حقنده سائر اصحاب حق طاپو کبی معاملات
قانونیه اجرا قلنور [*]

فی ۲۵ محرم سنه ۱۲۸۷

(ذیل اولان فقره قانونیه)

حق طاپو سنه مستحق اولدیغی اراضیدن بش دونمده
مجاناً نائل اولوق امتیازی عساکر نظامیه ضابطانی ایله
ضابطان متقاعدینده و تقاعداً اخراج قلنان افراد نظامیه به
دخی شاهلدر و اسنان عسکریه بی بالتجاوز صنف ردیفه
داخل اولنر فعلاً خدمت ردیفه ده بولنسونلر بولنسونلر
هلی الاطلاق کیندولرینه حق طاپوسی توجه ایدن اراضینک
ایکیشر یچق دونمی بلا بدل احاله اولنور بدلاً عساکر
نظامیه سلیکنه داخل اولنر بوا امتیازدن مستثنا درلر .

الشمس سکزنجی ماده اراضینک درجه قابلیتیه کوره
بر ویابکی سنه و حسب الموقع شاذ اوله رق دها زیاده جه

[*] الشمس بدنجی ماده نک حکمچون الی در دنجی ماده نک شرحنه
مراجعت اولنه

بجرد دکندر مک و یا خود ترلابی صو باصوب برمدتن
صکره صو چکیله رک زراعته صلاحیت کسب ایدنجیه
قدر اول ترلابی حالی بر اقعہ لزوم کور نمک واسیر اولق کبی
اعذار صحیحہ دن بری نحقق ایتکمیزین بر ترلابی متصرفی
زراعت ایتیموب و اطارہ و یا ایجار صور تیلہ دخی ایتدیر میونده
اوج سنہ علی التوالی تعطیل ایدر سه کرک اراضینک
اولدیغی محلدہ اولسون و کرک مدت سفر بعید اولان محلدہ
بولسون اول ترلا مستحق طاپو اولوب متصرف سابق
مجدداً تفوضہ طالب اولور ایسه بدل مثلیلہ یکیدن اکا
تفویض اولنور طالب اولماز ایسه اولوقت بالمزایده
طالبنه احاله قلنور .

التمش طقوزنجی ماده بر کیمسه نک عهده تصرفنده
بولن ان اراضی بی مدت مدیده صو باصوب بعدہ صو
چکیلدکده اول اراضی مستحق طاپو اولوب متصرف
سابق کالاول ضبط و تصرف ایدر متصرف سابق فوت
اولمش ایسه اولادی و یا خود باباسی و اناسی ضبط و تصرف
ایلر بولردن بری یوغیسه حق طاپو اصحابنه طاپوی مثلیلہ
و یریلور و صو چکیلو بده زراعته صلاحیت کسب ایلدکن
صکره کندوسی و یا خود برمنوال سابق حق انتقاله
نائل اولنر تصرف ایتیموب بلاعذر اوج سنہ علی التوالی

تعطیل ایدر لر ایسه مستحق طاپو اولور [*]

یتیمشجی ماده بر کیمسه اراضیسنی علی التوالی ایکی
سنه بلاعد ترک و تعطیل ایلدکن صکره آخره فارغ
اولدقده و یا خود فوت اولوبده اول اراضی اولادینه
ویا باباسینه و یا اناسینه انتقال ایلدکده مفروغله و یا خود
اشبو حق انتقاله نائل اولنلر دخی اول کیمسه نک تعطیلنی
تعقیباً بر و یا خود ایکی سنه بلاعذر تعطیل ایدر لر ایسه
اول اراضی مستحق طاپو اولماز [*]

یتیمش برنجی ماده بلاعذر اوچ سنه علی التوالی برمنوال
محرر تعطیل اولنلر دخی ثابت و مستحق اولان برلرک
متصرفی اوچ سنه تمامنده مأموری طرفندن آخره
ویرلکسزین اولادینی یا خود باباسی و یا اناسنی ترک ایدرک
فوت اولدقده اول برلر انلره مجاناً انتقال ایتیموب انجق
کندولرینه طاپوی مثلیله تکلیف اولنور استنکاف
ایلدکاری و یا خود اول برلرک متصرفی حق انتقاله نائل
وارثلری اولیهرق فوت اولدیغی حالده حق طاپو اصحابی
ارانلیهرق بالمزایده طالبنه احاله قلنور [*]

[*] اشبو التمش طغوز ویتیمش ویتیمش برنجی ماده لرک احکامیچون
الی دردیجی ماده نک شرحنه مراجعت اولنه

تمش ایکنجی ماده برقریه ویاخود قصه به اهالیسی
عموماً ویاخود بعضیسی بر عذر صحیحه مبنی ترک وطن
ابتدکاری حالده متصرف اولدقلمی اراضی مستحق طاپو
اولماز فقط بلا عذر ترک دیار ایدرک ویاخود ترک وطنه
مجبوریت ویرن عذر صحیحک مندفع اولدیغی تاریخدن
اعتباراً اوچ سینه ظرفنده وطنلرینه عودت ایتیه رک
اراضیلرینی بلاسبب تعطیل ایدرلر ایسه اولوقت مستحق
طاپو اولور .

تمش ارچنجی ماده دیار آخرده اوله رق بالفعل
وبالذات خدمت عسکریه ده استخدام اولنمده اولان
عساکر شاهیانه ناک عهدده لرنده اولان اراضی کرک
مستأجر و مستعیر یدلرنده بولنسون و کرک علی حاله ترک
و تعطیل اولنسون موتلری تین ایتدیجه بروجمله مستحق
طاپو اوله ماز شاید اول اراضی آخره ویرلمش اولورسه
تکمیل مدت و خدمت ایدرک مملکتلرینه عودتلرنده
اراضیلرینی هر کیمک یدنده بولورلر ایسه آلورلر .

تمش دردنجی ماده مدت سفر بعید مجلده بولنوب
حیاتی معلوم اولان کیمسه به کرک ذکور و کرک اناث کرک
ابو ینندن و کرک اولادندن اراضی انتقال ایتدکده او کیمسه

کند و سنه انتقال یتیمش اولان اراضی بی بالذات کله رک
تصرف ایتیموب و یا خود طرفندن برینی مکتوبله و آخر
صورتله امر زراعته توکیل ایتیموب اوچ سنه بلا عذر
متوالیه ترک و تعطیل ایلمسه اول اراضی مستحق طاپو
اولور . [*]

یتیمش بشنجی ماده اراضی متصرف و متصرفه لرندن
بری وفات ایدوبده حق انتقاله نائل اولان وارثلری
غیبت منقطعده ایله غائب اوله رق حیات و مماتلری معلوم
اولمسه اول اراضی مستحق طاپو اولور انجق اول
کیمسه نیک وفاتی تاریخندن اعتباراً اوچ سنه به قدر ظهور
ایدر لر ایسه اول اراضی بی مجانباً ضبط ایلمکه صلاحیتلری
وارد و بو اوچ سنه مدت مرور ندنصکره ظهور ایتیموب
طلب و دعوا یه مقتدر اوله مازلر .

یتیمش التنجی ماده صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه
و معتوه و معتوه نیک عهدله لرنده بولنان اراضی هیچ بر
حالده تعطیل ایله مستحق طاپو اولماز ولی ووصیلری
بلا عذر اوچ سنه علی التوالی زراعت ایتیموب

[*] اشبو یتیمش دردنجی ماده نیک حکمیچون الی دردنجی
ماده نیک شرحنه مراجعت اولنه

وایتدیر میوب تعطیل ایدر لر ایسه مأموری طرفندن اول
اراضی بی بالذات زراعت ایلک ویاخود ایتدیر مک
خصوصی ولی ووصیلرینه تکلیف اولنور زراعتدن
امتناع و استسکاف ایلدکری حالدده مجرد تعطیلندن وقایده
مأموری طرفندن اول اراضی اجاره مثلیه ایله استیجاره
طالب اولنره ایجار اولنوب مستأجر دن آله حق اجاره
معینه صغیر و صغیره و مجنون و مجنونه و معتوه و معتوهه
ایچون ولی ووصیلرینه اعطا قلنور و صغیر و صغیره
و مجنون و مجنونه بعد البلوغ و بعد الافاقه اراضیلرینی بد
مستأجر دن استخلاص ایدر لر .

تمش بدنجی ماده اراضی محلوله بی جانب میریدن
تفویض ایلیکسزین حق طاپو اصحابندن درجه ده مقدم
اولان کیسه کتم و اخفا و اون سنه دن اقل مدت
فضولی ضبط و تصرف ایش اولدیغی تحقق ایدر ایسه
اولوقته کی طاپوی مثلی کندوسندن انهرق اول اراضی
عهده سنه تفویض قلنور طالب اولدیغی حالدده دیگر
حق طاپو صاحبی اولوبده درجه سنه کوره معین اولان
مدتی کچمیش ایسه اکا واکر یوغیسه ویاخود اولوبده

اسقاط حق ایدرایسہ بالمزایدہ طابندہ تفویض
اولنور [۱]

واکر برمنوال محرراون سنہ دن اقل مدت فضولی
ضبط وزراعت ایدلیدی تحقق ایدن کیمسہ اجانبدن
ایسہ اول اراضی بدندن آندر ق اول زمانده کی طاپوی
مثلیله حق طاپو صاحبندہ احاله قلنور حق طاپو صاحبی
بوغیسہ و یا اسقاط حق ایدر ایسہ بالمزایدہ طابندہ
ویریلور [۲]

یتش سکزنجی ماده بر کیمسہ اراضی میریہ وموقوفہ یه
بلا نزاع اون سنہ زراعت وتصرف ایتش اولور ایسہ
حق قراری ثابت او او ب کرک بدنده معمول به سند
بولنسون و کرک اصلا سند بولنسون اول اراضی یه
محلول نظریله باقلمیوب بدینه مجاناً ومجدداً طاپو سندی
ویرلمک لازم کلور فقط اول اراضی محلول اولش ایکن

[۱] اشبو مزایدہ یه تبعه غیر مسلمہ نک دخی مساواتاً دخالت ایتشی
حقنده زپردہ (۱۵) نومروده فقرات قانونیہ اولدیغی وصورت
مزایدہ دخی زپردہ (۲) نومروده مندرج طاپو نظامنامہ سنک
(۱۸) نجی ماده سی موجبینجه اجرا اولنمقده بولنمش ایسده ماده
مذکورہ اخیراً تعدیل ایدلش اولدیغندن عیناً زپردہ (۲۱) نومرویه
درج ایدلیدی

[۲] اشبو یتش بدنجی ماده نک حکمچون الی دردنجی ماده نک
شرحندہ مراجعت اولندہ

بغير حق ضبط ايش اولديغنى كندوسى اقرار و اعتراف
ايدر سه مرور زمانه اعتبار اولنميو ب اول اراضى
طاپوى مثليه كندوسنه تكليف اولنور و اكر
قبول ايتزايسه بالمزايده طالبنه و يريلور .

بتمش طقوزنجى ماده محلول اولان اراضى ميريه
و موقوفه بى سالف الذكر ايكى ماده ده بيان اولنديغى
وجهله فضولى ضبط و زراعت و حقوق اراضى بى
تماميله ادا و ايفا ايدن كسنه دن نقصان ارض و ياخود
اجر مثل نايله برشى آله ماز .

سكساننجى ماده بر كيمسه تصرفنده اولان ترلاسنى
اكد كد نصكره حق انتقاله نائل ورثه سى اولمقسز بن فوت
اولوب مأمورى اول ترلابى حق طاپو صاحبنه ياخود
ديكر طالبنه احاله و تفويض ايلديكى صورتده اول
ترلاده بتمش اولان مزروعات متوفى و متوفانك تركه سندن
معدود اولوب ترلابى آلان كيمسه نك اول مزروعاتى
قالدر تمغه و ياخود اجرت ديو ورثه دن برنسنه آلمغه
صلاحيتى بو قدر سقى و انبات ايله حاصل اولان اوت
دخى مزروعات مرقومه حكمنده در اما متوفانك عملنك
مدخليتى اولمقسز بن خدائى نابت اولان اوت ورثه به
انتقال ايلاز .

سکسان بشجی ماده طاپو تصرف اولسان و قدیمی
عشر محصول آله کلان چار بلا عذر او چ سنه علی
التوالی اوتی بچلو ب و عشری و یرلیو بده تعطیل
اولور ایسه مستحق طاپو اولور .

سکسان التبعی ماده حق طاپو اصحابندن بری حق
طاپوسی ولدبعی اراضی بی طاپوی مثلیله تفویض ایده جک
اولدبعی صورتده اجانبندن دیکر کیسه طاپوی مثل اوزرینه
ضم یله تفویضه طالب اولور سه ا کا اعتبار اولنماز [*]

سکسان یدنجی ماده محلول اولان اراضی میریه
و موقوفه بالمزایده بدل مثل مقرر یله بر کیسه یه تفویض
وا حاله قلندقدنصکره زیاده بها و یرر ظهور ایدر ایسه
هنوز سندن و یرلمدی دیو اول کیسه یه مداخله اولنماز
و تفویض ایلمش اولدبعی اراضی یدندن آلتماز فقط اراضی
محلوله بر کیسه یه تفویض اولندقدنصکره طاپوی مثلندن
نقصان فاحش ایله تفویض اولندبعی ظاهر و متحقق
اولور ایسه تفویض تار یخندن اعتباراً اون سنه ایچنده
اول اراضینک حین تفویضنده کی طاپوی مثلی اول کیسه یه

[*] اشبو سکسان التبعی ماده نک حکمچون اللی در دنجی ماده نک
شرحنه مراجعت اولنه

تکمیل ایتدیریلوب تکمیل ایتزایسه مقدماتی پر مش اولدیغی
اچقه کندوسنه رد اولنهرق اول اراضی طالبنه احاله
قلنور واکرتفوض تاریخندن اعتباراً اونسنه کچمش
ایسه اول کیسه یه تعرض اولنماز و تفوض ایلمدیگی
اراضی یدندن آلتماز و بویله اراضی محلوله حق طاپو
اصحابندن برکیسه یه طاپوی مثیله تفویض قلندقدنصکره
دخی حکم بووجهله در .

سکسان سکزنجی ماده برقصاده طاپو مأموری اولان
کیسه محلول و مستحق طاپو اولان اراضی بی زمان
مأموریتنده تفوض ایدهمیه جکی کبی کرک اولادینه و کرک
اروقزقرنداشنه و باباواناسنه و زوجه سنه و کوله و جاریه
وتبعه سنه تفویض ایدهماز فقط پدر و والده سنندن
یا اولادندن منتقل اراضی به متصرف اولور و حق طاپو
اصحابندن ایسه دیگر قضایک طاپو مأموری معرفتیله
اصولی اوزره اراضی تفوض ایده بیلور . [*]

سکسان طقوزنجی ماده بری ارض میری و بنامی
برجهته وقف اولان ابدیه خراب اولوب اثریناقالمقدن

[۵] اشبوسکسان سکزنجی ماده نک حکمیچون اللی دردنجی
ماده نک شرحنه مراجعت اولنه

صکره متولی تعمیر ایتمیوب اجاره زمیننی دخی جانب
میری به ادا ایتمدیکی حالده اول یرلر متولی بدندن انهرق
طالبنه و یریلور واکر متولی تعمیر ایدر و یاخود مقاطعه
زمیننی جانب میری به ادا ایدر ایسه مداخله اولتمیوب
متولی بدنده ایقا اولور یری اراضی موقوفه دن و بنامی
جهت اخرایه وقف اولان محللرده دخی حکم بویله در [*]

طقسانجی ماده یری ارض میری و کروم و اشجاری
برجهته وقف اولان باغ و باغچه خراب اولوب اشجار
و کروم دن اثر قالدقدن صکره متولی وقف اولان کیمسه
اول باغ و باغچه یرلرینی اوچ سنه متوالیه بلا عذر تعطیل
ایدوب مقاطعه زمیننی ادا و اشجار و کروم غرس ایدرک
هیئت اصلیه سنه ارجاع ایتمدیکی حالده اول یرلر مستحق
طاپو اولور یری اراضی موقوفه و اشجار و کرومی
جهت اخرایه وقف اولان محللرده دخی حکم
بووجهله در [*]

بَاب ثانی

(اراضی متروکه ایله اراضی موات بیاننده اولوب ایکی فصلی شاملدر)

[*] بیت المال ایله وقف بیننده رقبه ارضه دائر بر دعوی وقوعنده
متولی وقف دعواسی اوتوز النی سنهیه قدر استماع اولتمی
زیرده (۱۴) نومروده مندرج مجله جمعیتی مضبوطه سنه
یلدیرلشدر .

فصل اول

(اراضی متروکہ بیانندہ در)

طقسان برنجی مادہ قدیمدن برقریبہ بہ و یارب قصہ بہ بہ یہ
احتطابا وانتظاما مخصوص اولوب بالطلیق تعبیر اولنان
قوری واورمانلرک اشجارینی انجق اول قریہ واول
قصہ بہ اہالیسی قطع ایدوب بشقہ قریہ و قصہ بہ
اہالیسنک قطع ایتکہ صلاحیتی یوقدر و متعدد قریہ لہ
کذلک من القدییم احتطابا وانتظاما مخصوص اولان
قوری واورمانلرک اشجارینی دخی اول قریہ اہالیسی
قطع ایدوب سائر قریہ لہ اہالیسی قطع ایدہ ماز و بومقوله
قوری واورمانلرک رسمی یوقدر [*]

[*] مادہ مذکورہ بہ ۳ مارت سنہ ۹۳ تاریخندہ ذیل اولنان فقرہ

قانونیہ زبردہ (۳۱) نومرو بہ درج ایدلمشدر

اہالی قری و قصہ بہ ترک ایدلمش اولان قوری ویا اورمانلر
احتیاجلرندن فضلہ اولدیغی تحقق ایدر و بوفضلہ اولان محللر
باسندات کسہ عہدہ سندہ بولنماز ایسہ جبال مباحہ دن ہدایہ تحت
ادارہ وانضباطہ النہجفی اوچنجی جلد دستورک ۳۰۰ نجی
صحیفہ سندہ مندرج ۲۳ محرم سنہ ۹۳ تاریخلی تعلیماتک بشنجی
مادہ سندہ مسطوردر

مذکور بالطلیق لقلردن اہالی قرانک لاجل التجارہ قطع ایدہ جکی
کراستہ دن عشر النہجفی ایکنجی جلد دستورک ۴۰۴ نجی صحیفہ
سندہ مندرج ۱۱ شوال سنہ ۸۶ تاریخلی اورمان نظامنامہ سنک
۲۵ نجی مادہ سی اقتضاسندن اولغلہ مادہ مذکورہ زبردہ (۲۷)
نومرو بہ درج اولنمشدر

طقسان ایکنجی ماده اهالی قرابه مخصوص قوری
واورمانردن برمقداری افراز برله قوری اتخاذاولنق
ویا خودزراعت ایچون آچق اوزره برکیمسه به تفویض
ایله باطاپومستقلاً ویامشترکاً تصرف ایتدیرماز تصرف
ایدن اولور ایسه جمیع زمانده اهالینک منع ایله که صلاحیتی
واردر .

طقسان اوچنجی ماده طریق عام اوزرینه برکیمسه
اینیه احداث یا اشجار غرس ایده ماز ایده جک اولور
ایسه هدم و قلع اولنور و الحاصل طریق عامده بر وجهله
کیمسه تصرف ایده ماز تصرف ایدن اولور ایسه منع
اولنور .

طقسان دردنجی ماده برقریه و قصبه داخلنده
یا خارچنده عربه چکمک و یا حیوانات بریکمک کبی
اهالینک انتفاعیچون ترک اولنمش اولان میدانلر ایله
نمازگاه مثللو محللر طریق عام حکمنده اوله رقی آنروب
صاقلماز و اوزرینه اینیه احداث و اشجار غرس اولنماز

و بر کیمسه به مستقلاً تصرف اقتدر لماز تصرف ایدن
اولور ایسه اهالی منع ایده یلور .

طقسان بشنجی ماده دفتر خانه عامر هده مقید اولوب
من القدییم بازار و پنار ایچون ترک و تخصیص قلمش
اولان یرلر آنوب صاتماز و بر کیمسه به مستقلاً تصرف
ایلیک اوزره سندن و بر لماز تصرف ایدن اولور ایسه منع
اولنور فقط بو مقوله محللر ایچون مقید اولان رسم هر نه
ایسه جانب خزینه دن اخذ و استیفای قلمور .

طقسان التنجی ماده بر قریه نك عمومأ اهالی مجتمعه سنه
من القدییم ترک تخصیص قلمان خرمن یری آنوب صاتماز
سـ و کیلوب زراعت و خراشت اولنماز و اوزرینه بر کونه
ابنیه احداث و انشاسنه رخصت و بر لماز و مستقلاً و یا مشترکاً
طاپو سندیه تصرف قلمماز تصرف ایدن اولور ایسه
اهالی منع ایدر و بو مقوله خرمن برینه دیگر قریه اهالیسی
مزر و طانی نقل ایدرک دو که ماز .

طقسان یدنجی ماده بر قریه به من القدییم مخصوص
اولان مرعاده یالکز اول قریه اهالیسی حیواناتنی رعی
ایدر و آخر قریه اهالیسی اول مرعابه حیوانات سورده ماز

ایکی ویا اوچ یادها زیاده قریه اھالیسی بیننده من القدیم
مشترک اولان مرعی هر قنغی قریه نك حدودی داخلنده
بولنور ایسه بولنسون اول قریه لر اھالیسی حیوانلرینی
مشترکاً رعی ایتدیروب یکدیگری رعیدن منع ایده مازلر
وبویله بر قریه اھالیسنه بالاستقلال ویا خود بر قیچ قریه
اھالیسنه بالاشترک مخصوص اولان قدیمی مرعی یرلری
آلنوب صاتلماز واوزرینه ماندره واغیل وانبیه سائرہ
احداث اولنماز وکروم و اشجار غرسپله باغ و باغچه انماز
قلنماز انبیه و اشجار احداث و غرس ایدن اولور ایسه
جمیع زمانده اھالی هدم و قلع ایتدیره بیلور و اراضی
مزروعه مثل اوھیج بر کیمسه طرفندن سو کیلوب زراعت
وحرایته اذن ورخصت و یرلماز و زراعت ایدن اولور
ایسه منع اولنوب هر نوقت اولسه مرعی اولق اوزره
ابقا قلنور .

طقسان سکزنجی ماده من القدیم نمقدار اراضی معینہ
مرعی اولق اوزره ترک واعداد قلنمش ایسه اولمقدار
اراضی معینہ به مرعی دینلوب مؤخرأ تعیین واحداث
اولنان حدود و سنوره اعتبار قلنماز .

طقسان طقوزنجی ماده برقریه و یا قصبه داخلنده
بولنان چفتلکک من القدیم اولقریه و یا قصبه مرعاسنده
نمقدار حیواناتی رعی اولنه کلمش ایسه ینه اولقدر حیواناتی
رعیدن منع اولنه ماز فقط بومقوله چفتلکاته اول قصبه
و قریه مرعالردن بشقه من القدیم مستقلاً مخصوص اولان
مرعالر اهالیء قرا و قصباته من القدیم ترک و تخصیص
قلنمش اولان مرعالر کبی اراضیء متروکه دن اولیبوب
بومقوله چفتلک مرعالرنده یالکزم تصرفی حیواناتی رعی
ایتدیروب سائرینی رعیدن منع ایدر و بونلر باطاپو تصرف
اولنوب حقلرنده سائر اراضیء امیریہ معاملہ سی اولنور
وبومثلاو چفتلک مرعالی ایچون عشره معادل سنوی
اجاره آلنور .

بوزنجی ماده برقریه به مخصوص و یا خود بر قاج قریه
بیننده مشترک اولان مرعاده قریه اهالیسندن بر کیمسه نک
نمقدار حیواناتی رعی اولنه کلمش ایسه اول حیواناتک مؤخرأ
حاصل اولان فروعی یعنی دوللری دخی اول مرعاده رعیدن
منع اولنماز و اهالیء قرانک حیواناته مضایقه و یره جک
اولدیغی حالده خارجدن علاوه ایدرک حیوانات کتوروب
رعی ایتدرمکه اهالیء قریه دن بر کیمسه نک صلاحیتی

یوقدر و برقریه به خارجدن کلوب مجدداً یورد بنا ایدرک
توطن ایده جک کیمسه اهالی قریه نك حیواناتنه ضرورت
و مضایقه و برماک اوزره خارجدن بر مقدار حیوانات
تدارک و جلب ایدرک اول قریه نك مرعاه سنده رعی
ایتدیره بیلور اهالی قریه دن بر کیمسه نك اول قریه مرعاه سنده
نمقدار حیواناتی رعی اولنه کلمش ایسه مؤخرأ اول کیمسه نك
یوردینی آلان کیمسه نك دخی اولمقدار حیواناتی رعیدن
منع اولنه ماز .

یوز برنجی ماده دفترخانه عامر هده مقید اولوب برقریه
اهالی سنده مستقلاً و یا خود اوچ بش قریه اهالی سنده مشترکاً
من القدیم مخصوص اولان یایلاق و قشلاغک اوتندن
وصویندن یالکز کندولرینه مخصوص اولان قریه
اهالی سی انتفاع ایلیوب اجانبدن بولنان دیکر قرا اهالی سی
انتفاع ایده ماز و بومقوله یایلاق و قشلاغک اوتندن
وصویندن انتفاع ایدن اهالیدن تحملرینه کوره جانب
میری ایچون رسومات یایلاقیه و قشلاقیه آلنور و بویله
اهالی یه مخصوص اولان یایلاق و قشلاقلر انوب صامتلاز
وطاپوایله بر کیمسه به مستقلاً تصرف ایتدیرلماز . اهالینک
رضاسی اولمقسنزین زراعت و حرثت دخی اولنماز .

یوز ایکجی ماده قوری واورمان وطریق وپنار
ویازاروخرمن برلی ومرعی وقشلاق ویابلاق مثللو
من القدیم اهالی به تخصیص و ترک اولمش اولان اراضی
متروک به متعلق دعواالرده مرور زمانه اعتبار اولنماز .

فصل ثانی

(اراضی موات بیاندر) [*]

یوز اوچنجی ماده باطاپو کیمسه نک تصرفنده اولمیان
ومن القدیم اهالی قصبات وقرابه تخصیص قلمبیا
واقصای عمراندن جهیرالصوت اولان کیمسه نک صحیح سی
استماع اولنیه جق درجه قصبه وقریه دن بعید بولنمان
کوهی وطاشلق وقراج ویرنالاق واولتلاق کبی خالی محلات
اراضی موات اولوب بومقوله برلردن یره ضرورتی اولان
کیمسه رقبه سی بیت الماله عائد اولمق اوزره مجاناً مأمورینک
اذنیه مجدداً بر آچوب ترلا انخاذایده بیلور وسائر اراضی
مزروعده حقنده مرعی الاجرا اولان احکام قانونیه تمامه یله
بومقوله برلرده دخی جاریدر فقط بر کیمسه بروجه محرر
آچق اوزره مأمورندن اذن آلمش و تفوض ایتش اولدیغی
محلی آچیبوده بلاعذر صحیح اوچ سنه علی حاله ترک ایدر
ایسه آخره ویریلورواکر بومقوله برلردن بلا رخصت

[*] اراضی مواتک صورت احیاسی حقنده جریبان ابدن احکام فقهیه
مجله نک اوننجی کتابی اولان کتاب شرکنده معیندر

آچوبده تارلا انخاز ایدن اولورسه آچش اولدیغی محلك
طاپوی مثلی کندو سندن آندرق عهدده سنه بالتفویض
طاپوسندی ویریلور .

یوز دردنجی ماده من القدیم اهالی به مخصوص قوری
واورمانلردن اولیوبده جبال مباحه دن عد اولسان
طماغلردن وبالقمانلردن هرکس اودون وکراسته قطع
ایده بیلوب یکدیگره مداخله ایده مازو بونلردن حصوله کلان
کیاهدن و قطع اولنان اشجاردن عشر آلتماز و بومقوله
جبال مباحه دن برمقداری بالا فراز مستقلاً و یا مشترکاً
قوری انخاز اولتیق اوزره مأموری طرفندن کیسه به
باطاپو تصرف ایتدیرلماز [*]

یوز بشنجی ماده قرا و قصبات اهالیسنه مخصوص
اولان مرعالردن بشقه برقریه نک حدودی داخلنده
اوتلاق محلی اولدیغی حالده اول قریه اهالیسی برکونه
رسم ویرمکسزین حیوانانی اوتلادوب اوتندن

[*] اشبو یوز دردنجی ماده نک حکمی فی ۱۱ شوال سنه ۸۶
تاریخی اورمان نظامنامه سیله تعدیل اولنش و مذکور نظامنامه نک
بشنجی ماده سی زپرده ۷ نومرویه درج اولمشدر

و صوبیدن انتفاع ایدر و خارجدن حیوانات کتوروب
اول اوتلاغک اوتندن و صوبیدن انتفاع مراد ایدن
کیمسه لردن جانب میری ایچون مناسب مقداری رسم
اوتلاق آلوب اهالی قریه انلری منعه قادر اوله ماز
وانلردن آلمان رسم اوتلاقدن حصه آله ماز [*]

❦ باب ثالث ❦

متفرقات بیاننده در

یوز التنجی ماده اراضی موات و متروکه و میریه
و موقوفه و مملو که ده خدایی نابت اولان انا جملر باط-اپو
تصرف اولنماز فقط اراضی میریه و موقوفه ده خدایی
نابت اولان اشجار تصرف باینده بیان اولندیغی اوزره

[*] میری اورمانلرینک ممنوع اولان محللر نده کی مرعالمه مأمورندن رخصت
المفسزین حیوانات سورن چوباندن بهر رأس ایچون برر غروش الله -
جفی حقنده اورمان نظامنامه سنک ۳ ۴ نجی ماده سی زیرده (۲۸) نومرویه
واشبو اورمانلر سوریلان حیوانات قریه اهالیسنه عائد اولندیغی تقدیرده
اجرا اولنه حق معامله دخی نظامنامه مذکورک ۵ ۴ نجی ماده سننده
محرر اولدیغندن زیرده (۲۹) نومرویه درج ایدلمشدر

اراضی بہ تبعیۃ تصرف اولنور [*]

یوزیدنجی مادہ ہرکیمک عہدہ سندنہ اولورسہ
اولسون اراضی میریہدن برمحلہ ظہور ایدن التون
وکوش ونحاس و تیمور وانواع اجار و آلچی و کوکرد
وکہرچلہ وزمیر، وکورو طوز معدنلری و معادن سائرہ
جانب بیت المالہ عائد او اوب اراضی متصرفلرینک ہیج
برمعدنی ضبط ایلمککہ و یا خود چیقان معدن حصہ الماغہ
صلاحتیلری بوقدر کذلک تخصیصات قبیلندن اولان
اراضی موقوفہ ظہور ایدن بالجملہ معادن جانب بیت
المالہ عائد او اوب کرک اراضی متصرفلری طرفندن و کرک
جانب و فقدان دخل و تعرض اولنہ ماز فقط کرک اراضی
میریہدہ و کرک ذکر اولنان اراضی موقوفہ معادن

[*] ایکچی جلد دستورک ۴۰۴ نجی صحیفہ سندنہ مندرج ۱۱
شوال سہ ۸۶ تاریخلی اورمان نظامنامہ سی موجبہ بالعموم
اورمانلر درت قسمہ تقسیم اولنہ رقی میری اورمانلری ایلہ او قافہ مربوط
اولان اورمانلر و قصبات و قریہ مخصوص بالطہ لقلر و اشخاص عہدہ سندنہ
کی قوریلر اولوب میری اورمانلری نظامنامہ مذکور ایلہ و اوقاف
اورمانلرینک صورت ادارہ سی حقندہ کی تعلیمات دخی دردنجی
جلد دستورک ۴۱۷ نجی صحیفہ سندنہ مندرج قرار نامہ ایلہ
تعیین اولنمش و اشخاص عہدہ سندنہ بولندیفی ادعا اولنان اورمان اصحابی
یدلرندہ کی سندانک صورت تدقیقہ دائر اولان محرم سنہ ۹۳
تاریخلی تعلیمات دخی او چنجی جلد دستورک ۳۰۰ نجی صحیفہ سندنہ
مندرج بولنمشدر

مذکورہ نك اخراجیہ زراعت و تصرفدن تعطیلی ایجاب
ایدن مقداری محلك ذكر بهاسی متصرفنه ویرلك لازم
كلور و اراضی متروكه ایله اراضی مواتده بولنسان
معادنك خسی بیت الماله و باقیسی بولان کیمسه یه هاند
اولور اما اوقاف صحیحهدن اولان اراضیده ظهور ایدن
معدنلر جانب وقفه هاند اولور و درون قرا و قصبه ساند
اولان ملك عرصه لرده ظهور ایدن معادن جله صاحبنه
هاند اولور و اراضی عشریه و خراجیهدده ظهور ایدوب
اذا به یه قابلیتی اولان معدنلرک خسی جانب بیت الماله
و باقیسی اراضی صاحبنه هاند اولور و اذا به ایدلکه
قابلیتی اولیان معادن جله صاحبنه هاند اولور [*] و بالجمله
اراضیده بولنوب مالک و صاحبی معلوم اولیان مسکوکات

[*] ۲ شعبان سنه ۹۵ تاریخنده نشر و اعلان اولنوب ایکنجی
جلد دستورک ۳۱۸ نجی صحیفه سنده مندرج معدن نظامنامه سی
تعین ایش اینسدهده اخیراً ۱۸ ذی الحجه سنه ۳۰۴ تاریخنده
نشر و اعلان بیوریلان معدن نظامنامه سی نظامنامه مذکورى فسخ
ایدوب مقامنه قائم اولمش و جریده محاکک ۴۱۱ نومرولی
نسخه سنده مندرج بولنمشدر

عتیقه و جدیده و دفائن متنوعه نك احكامی كنب فقہیہ ده
تفصیل اولمشدر [۱]

یوز سكرنجی ماده مقتولك اراضیسی قاتله انتقال
ایتماز وكذا مقتولك اراضیسنده قاتلهك حق طاپوسی
اوله ماز [۲]

یوز طقوزنجی ماده مسلك اراضیسی غیر مسلم اولان
اولادینه و باباسنه و اناسنه و غیر مسلك اراضیسی مسلم
اولان اولادینه و باباسنه و اناسنه انتقال ایتماز و مسلك
اراضیسنده غیر مسلك حق طاپوسی و غیر مسلك
اراضیسنده مسلك حق طاپوسی اوله ماز .

[۱] بوكی مسكوكات و سائرہ نك اوچنجی جلد دستورك ۴۲۶ نجی
صحیفه سنده مندرج ۲۰ صفر سنه ۹۱ تار یخلی آثار عتیقه
نظامنامه سیله کیفیات حفریات و تخریاتی تعیین اولمش و اخیراً
درنجی ذیل دستورك ۸۹ نجی صحیفه سنده مندرج ۲۲
ربیع الاخر سنه ۳۰۱ تار یخلی آثار عتیقه نظامنامه سی انك حكمنی
فسخ ایدرك مقامنه قائم اولمشدر

[۲] (یوز سكرنجی ماده یه ذیل)

معین قاتل اولانلره مقتولك اراضیسی انتقال ایتماز وكذا مقتولك
اراضیسنده معین قاتلك حق طاپوسی اوله مز .

فی ۲۸ ربیع الاخر سنه ۹۲ وفی ۵ مایس سنه ۹۱

دستور ۳ ص ۴۵۷

يوز اوننجى ماده تبعه دولت عليه دن اولان
كيسه نك اراضيسى تبعه اجنبيه دن اولان اولادينه
وباباسنه و اناسنه انتقال ايتماز و تبعه دولت عليه دن اولان
كيسه نك اراضيسنده تبعه اجنبيه دن اولان كيسه نك
حق طاپوسى اوله ماز .

يوز اون برنجى ماده تبعيت دولت عليه بي ترك ايدن
كيسه نك اراضيسى تبعه دولت عليه دن و يا خود تبعه
اجنبيه دن اولان اولادينه و باباسنه و اناسنه انتقال ايتيوب
في الحال محلول اولور و حق طاپو اصحابى آرانلى يوب
بالمزايده طالبنه تفويض قلمور [*]

يوز اون ايكنجى ماده مولاسى اذنيه و مأمورى
معرفتيه اراضى تفرغ و ياتفوض ايتمش اولان كوله و يا جاريه
آزاد اولماز دن مقدم و يا صكره مولاسى اول اراضى بي
كندو يندن آله ماز و بروجمله مداخله ايدمه ماز و آزاد
اولماز دن اقدم مولاسى وفات ايلدكده وارثلى دخی
اول اراضى به كذاك دخل و تعرض ايلديه ماز و اكر

[*] اشبو يوز اون برنجى ماده نك حكيمى تبعه اجنبيه نك تصرف املاك
ايتلى حقنده كى قانون ايله تعديل ايدمش اولديغندن قانوننامه
مذكور زيده (٨) نومرويه درج ايدلمشدر

اشبو کوله یا جاریه دن بریسی آزاد اولمزدن اول فوت
اولورسه اول اراضی کیسه به انتقال ایتیه جکی مثللو
اول اراضی اوزرنده ملک ایتیه و اشجار اولدیغی حالده
شربك و خلیط ایله اهل قریه دن بره ضرورتی اولاندن
ماعدای بر کیسه نك حق طاپوسی اوله ماز و اوزرنده ملک
ایتیه و اشجاری اولدیغی صورتده مولاسی ساری
اوزرنده ترجیح اولنهرق اون سنه به قدر طاپوی مثل
ایله آلمغه صلاحیتی وارد و اگر بونلردن بریسی آزاد
اولدقدن صکره فوت اولورسه اراضیسی حر اولان
اولادینه یا خود باباسنه و یا اناسنه انتقال ایدر اولردن
بری اولدیغی صورتده اگر اول اراضیده ملک ایتیه
و اشجار یوغیسه آنی اعتناق ایدن کیسه نك یا اولادینك
حق طاپوسی اولیوب احراردن اوله رق کندی
اقرباسندن حق طاپو اصحابی وار ایسه طاپوی مثل ایله
انلره و یوغیسه بالمزاید طابنه و یریلور و اگر اول اراضی
اوزرنده ملک ایتیه و اشجار وار ایسه اول ملک ایتیه
و اشجارك انتقال ایلدیگی ورته دن درجده مقدم حق
طاپو صاحبنه طاپوی مثل ایله و یریلور [*]
یوز اون اوچنجی ماده تهریدینی ابقاعه مقتدر اولان

[*] اشبو یوزاون ایکنجی ماده نك حکمجهون الی دردیجی ماده نك
شرحنه مراجعت اولنه

شخصك جبروا كراهيله اراضى ميريه و موقوفه نك
فراغى معتبر دكلدرو بر كيمسه بويله جبروا كرادايله تفرغ
ايلديكى اراضى بى آخره فراغ ايتمش و ياخود فوت
اولوبده اول اراضى اولادينه ياباباسنه و يا اناسنه انتقال
ايتمش و ياخود انلردن بريسى اولديغى حالده فوت
اولسييله محمول اولمش اولسه بيله فارغ بولنان كيمسه نك
اكره دعواسنه صلاحيتى اوله جغى مثللو فارغ فوت
اولدقدنصكره اولادينك ياخود باباسنك و يا اناسنك اكره
دعواسنه صلاحيتلى واردر اما بويله حق انتقاله نائل
اولان وارثى اوليه رق فوت اولدقده اول اراضى به
محمول نظريه باقليوب هر كيمك يندنه ايسه ابقا
اولنور . [*]

بوز اون دردنجى ماده اولنجيه دك كوروب كوزتمك
وخوش چكنمك كى شرعاً مفسد اولان شروط ايله
اراضى ميريه و موقوفه نك فراغ و تفويضى معتبر دكلدر
بوصورتده بر كيمسه بويله شروط مفسده ايله تفرغ ايتمش
اولديغى اراضى بى آخره فراغ ايتمش و ياخود كندوسى

[*] اشبو بوز اون اوچنجى ماده نك حكيمچون اللى دردنجى ماده نك
شرحنه مراجعت اولنه

فوت اولوبده اول اراضی اولادینه ویا خود باباسینه
ویا اناسینه انتقال ایلش اولسه بیله فارغ بولنان کیمسه نك
واکر فوت اولمش ایسه حق انتقاله نائل اولان وارثلر نك
شرط مفسد دعواسینه صلاحیتلری واردر [۱]

بوز اون بشنجی ماده مدیون اولان کیمسه نك متصرف
اولدیغی اراضیسینی دائینی آله جغی مقابلهنده ضبط
ایده مدیکی مثللو آخره فراغه دخی جبر ایدرک بدلندن
استیفای دین ایتمکه صلاحیتی بوقدر ومدیونک وفاتنده
کرك اموال و اشیای سائرهمسی اولسون و کرك اولسون
متصرف اولدیغی اراضی حق انتقاله نائل اولان
وارثلری وار ایسه انلره انتقال ایدر بوغیسه اول اراضی
مستحق طاپو اولوب حق طاپو صاحبی وار ایسه طاپوی
مثل ایله اکا و اولدیغی صورتده بالمزایده طالبنه تفویض
اولنور [۲]

[۱] اشبو یوزاون دردیجی ماده نك مقامنه قائم اولان ماده زیرده
(۳۲) نومرویه درج اولنمشدر

[۲] اشبو یوزاون بشنجی ماده نك اموال غیر منقوله نك فروختی
حقنده زیرده (۱۱) نومرویه مندرج ۲۷ شعبان سنه ۸۶ تاریخلی
نظامنامه یه مغایر اولان احکامی منفسخدر

یوز اون التنجی ماده اراضی میریه و موقوفه رهن
اولیه ماز فقط بر کیمسه متصرف اولدیغی اراضی بی
دینی مقابلنده دائئنه مأموری معرفتیه هر نه زمان دینی
ادا ایلسه کندویه رد ایتک شرطیه و یا خود هر نه زمان
دینی ادا ایلسه کندوسنک حق استرداد اولق
معناسنه فراغ بالوفا ایله فارغ اولدیغی حالده کرک مدت
تعیین اولسون و کرک اولنسون دینی ادا ایتدیجه اول
اراضی بی استرداد ایدهمز و دینی تماماً ادا ایلدکده
اراضیسنی کیرویه آله یلمور [*]

یوز اون یدنجی ماده بر کیمسه متصرف اولدیغی
اراضی بی آخره دینی مقابلنده بر منوال سابق شرطیه
یا خود فراغ بالوفا طریقیه له فارغ اولوب فلان وقتیه قدر
ادای دین ایده ماز ایسه اول اراضی بی آخره بدل مثلیه
فراغ ایدرک و یا خود ایتدیره رک بدلندن آله جغنی
بعدالتنزیل باقیسنی کندوسنه اعطا ایتکه طرفندن
وکالت دوریه ایله یعنی هر نه زمان وکالتدن عزل
ایدر ایسه ینه و کیلی اولق اوزره دائئنی توکیل ایدرسه

[*] اشبو یوز اون التنجی ماده ده بیان اولنان فراغ بالوفا نك صورت
اجراسی زیرده (۲) نومروده مندرج طاپون نظامنامه سنک ۲۶ نجی
ماده سنده مسطوردر

مدت معینه نك انقضاسنه قدر ادای دین ایده مدیکی
صورتده اول کیمسه نك حیاتنده دائن مرقوم مأموری
معرفتیله اول ترلابی بدل مثلیله آخره فراغ ایدرک
یاخود ایتدیره نك آلاجغنی استیفما ایده بیلور و برمنوال
محرر خارجدن برینی توکیل ایتدیکی صورتده اول کیمسه
دخی مدت معینه نك انقضاسنده بروجه مشروح بالوکاله
اول اراضی بی آخره فارغ اوله رق بدلندن مدیونک دینی
ادا ایده بیلور .

یوز اون سه کزنجی ماده برمنوال مشروح شرطله
ویاخود وفا طریقیه اراضیسنی دائننه فراغ ایش اولان
کیمسه کاملاً ادای دین ایتدکسزین اولادینی یاخود
باباسنی واناسنی ترک ایدرک فوت اولدقده دائننک
ویاخود دائن فوت اولمش ایسه عموماً ورثه سنک اول
اراضی بی حبس ایتدکله صلاحیتلری اولوب فارغ نك
اولادی یاخود باباسنی ویاناسنی دین مذکوری کاملاً
ادا ایتدکجه کندولرینه انتقال ایدن اراضی مذکورہ بی
ضبط ایده مازلر واکر فارغ بولنسان کیمسه بویله حق
انتقاله نائل اولان وارثلری اولدیغی حالده وفات ایش

ایسه کړک دانتنک وکړک بعدالوفات ورته سنک حق
حبسی قالمیوب اول اراضی به محمولات ساثره معامله سی
اولنور [۱]

یوز اون طقوزنجی ماده علی العموم اراضی میر به
وموقوفه ده فارغ ایله مفروغله بیننده تفریر وغبین فاحش
دعواسی استماع اولنور لیلن فارغ فوت اولدفد نصکره
اولادینک یا خود باباسنک ویا اناسنک دعوا یه صلاحیت لری
قالمیه جغی مثلو اول اراضی به محمول معامله سی دخی
اولنماز [۲]

یوز بکر منجی ماده اراضی میر به وموقوفه نک مرض
موتده فراغی معتبر در وویله مرض موتده ما مور ی اذنیله
فراغ اولنماز اراضی حق انتقاله نائل اولان ورته یه انتقال
ایتماز وانلردن بریسی اولدیغی حالده دخی مستحق طاپو
اولماز .

[۱] اشبو یوز اون سکرنجی ماده نک اراضی امیر به وموقوفه
ومسقفات ومستغلات وقفیه نک بعدالوفات تأمین دین ایتمسی
تعین ایدن احواله دائر ۲۳ رمضان سنه ۸۶ تایخلی زیرده
(۱۲) نومروده مقید نظامنامه یه منافی اولان احکامی منفسخدر
[۲] بوکبی منازعاتک دخی محاکم نظامیه ده رؤیت اولنه جغی زیرده
(۱۶) و (۱۹) نومرولرده مندرج تذاکر سامیه احکامندندر

یوزیکرمی برنجی ماده بر کیمسه باطاپو متصرفی اولدیغی
اراضیسنی طرف پادشاهییدن باملیکنامه همایون کندویه
تملیک صحیح ایله تملیک اولندجقه برجهته وقف ایده ماز

یوزیکرمی ایکنجی ماده بر مناسه تیره من القدیم مربوط
اولوبده مربوطیتی دفترخانه عامره ده مقید بولسان
اراضی طاپو ایله تصرف اولنماز و آنوب صاقلماز لیکن
قدیمدنبرو باطاپو تصرف اولنه کلور ایکن مؤخرأ بر تقریب
ایله رهبان انه کچمش و مناسه تیره مربوط اولق اوزره
بلاطاپو تصرف اولنمده بولنش اولان اراضی حقهنده سائر
اراضی میریه معامله سی اولنوب کافی السابق طاپو ایله
تصرف ایتدیریلور .

یوزیکرمی اوچنجی ماده قدیمی بر کولک یابر نهرک
صوبی چکیلوبده زراعتیه صالح اراضی میدانه چیققدده
بالماز ایله طالبنه ویریلور و حقهنده سائر اراضی میریه
معامله سی اولنور .

یوزیکرمی دردنجی ماده حق شرب و سقی و مجرا
نزاعنده انجق تعامل قدیمه اعتبار اولنور .

بوزیکرمی بشجی ماده کونک ترکه و باغ و باغچه اراسنده حیوانات کز دیر مک جائز دکادر قدیمدن کز دیر بله کلمش اولسه دخی ضرر قدیم اولم. از محصول قالقجیه دک حیواناتنی محکم ضبط ایتمک اوزره صاحب لرینه تنبیه اولنور بعدالتنبیه صاحب لرینک سوق وارسالیله ضرر ایدر لر ایسه تضمین ایتدیر بلور محصول قالدن صکره دخی قدیمدن نره لرده کزه کلمش ایسه ینه اول اراضیده کز دیر بلور [۱]

بوزیکرمی التنجی ماده برقریه و قصبه نک قدیمدن ممتاز ومعین اولان سنوری بوزیلوب بلور سنز اولسه جوار قصبه وقریه لر اهلایسندن مسن و معتمد علیه کیمسه لر ایله اوزرینه واریلوب حدود اربعه قدیمه سی معرفت شرعیه تحدید و علامت لازمه سی تجدید اولنور [۲]

[۱] اراضیدن ایلك محصول قالدن صکره اهلینک حیواناتنی رعی ایتدیر مکه حتی اولدیغندن منعی حقنده محاکمه مراجعت وقوعنده اشبو ماده موجبجه رعیدن منع اولنماسنی متضمن ۱۲ ربیع الاخر سنه ۳۰۵ تاریخنده عدلیه نظارت جلیله سی جابندن تسطیر بیوریلان تحریرات زیرده (۲۳) نومروده در

[۲] حدود و سنور منازعاتی محاکم نظامیه ده رؤیت اولنه جعی ۲۰ رمضان سنه ۹۶ تاریخلی زیرده (۱۹) نومروده مندرج تذکره سامیه ایله تبلیغ بیوریلان اراده سنیه حضرت پادشاهی اقتضای عالیسندندر

بوز بکرمی بدنجی ماده علی العموم محصولات
ومزروعات ارضیه زرده خرمن اولنور ایسه اولنسون
هرقنغی قریه نك حدودی داخلنده کی اراضیه نابت
اولمش ایسه اول محصولات ومزروعات اعشاری یالکز
اول قریه به حاصل اعتبار اولنور کذالك یابلاق وقشلاق
واوتلاق واغیل و دکرمن وسائر مک رسومات واجارات
مقطوعه لری داخل حدودنده بولند قلمری قریه به حاصل
اعتبار قلمور [*]

بوز بکرمی سکرنجی ماده دفتر خانه عامر ده چلتک
مقید اولان برلرده چلتک نهری خراب اولسه چلتک اکه
کلور کیمسه لره تعمیر ایتدیریلور و چلتک اراضیلری سائر
اراضی میریه کبی باطاپو تصرف اولنور فقط چلتکجه
قدیمی اجرا اولنه کلان معاملات محلیه هر نه ایسه اکا
رعایت اولنور .

[*] جریده محاکم ۳۹۶ الی ۳۹۸ نومرولی نسخه لرنده مندرج
۱۶ شعبان سنه ۳۰۴ تاریخلی اعشار نظامنامه سنک دردنجی
ماده سی اشبو ۱۲۷ نجی ماده نك احکامنی تأیید ایش و بالعموم
محصولات ومزروعات ارضیه دن عیناً ویابدلاً انه جق اعشار
ایله اعشار ک صورت مزایده واحاله سیله تعیین اولنه جق مأمور لری
وظائفنی تعیین ایشدر

یوز یکرمی طقوزنجی ماده قبل التنظيمات سپاهیلره
وساثره تخصیص اولنوب خاصه دنیلان و اصولی ملغی
ویتغانه مخصص باشنده تعبیر اولنان و ملغی قوری اغاری
طرفلرندن باطاپو احواله اولنه کلان اراضی باطاپوتصرف
اولنوب فراغ و انتقالات و احالات وقوعنده عینیله سائر
اراضی میریه معامله سی اجرا اولنور [*]

یوز او توزنجی ماده اهلایسی موجود اولان برقریه
چفتلک اتخا ذیله اراضیلری مستقلاً بر شخصک عهدده سنه
احاله اولنه ماز فقط بتمش ایکنجی ماده ده بیان اولندیغی
وجهله برقریه نک اهلای مجتمعه سی طاغیلوبده اراضیسی
طاپویه کسب اسنحه قاق ایلدیکی حالده مجدداً ارباب
زراعت کتوریلهرک اسکان و عهدده لرینه بشقه بشقه
اراضی تفویض اولنهرق اول قریه هیئت اصلیه سنه
ارجاع ایلمک ممکن اوله ماز ایسه اول قریه چفتلک اتخا ذ
اولنق اوزره اراضیسی طوپدن برویا ایکی اوچ شخصک
عهدده سنه احواله اولنه ییلور .

[*] تصرفی ادعا اولنان قوری صاحبیلری بدلرنده کی سندانک
صورت تدقیقی حقنده اوچنجی جلد دستورک ۳۰۰ صحیفه سنه
تعلیمات مخصوصه مندر جدر

یوز او توز برنجی ماده قانوناً چفتلك هر سنه زراعت
اول نور و حاصل و برر ایکی او کوزلك بر چفت دیمکدر که
اعلا یردن بتمش سکسان دونم و اوسط یردن یوز دونم و ادنا
یردن یوز او توز دونم قدر اراضیدن عبارتدر دونم دخی
خطوات متوسطه ایله طولاً و عرضاً قرق خطوه یعنی
تربیعاً بیک التیوز ذراع یردر و یردونمدن ناقص اولان
اراضی به قطعہ تعبیر اول نور اما بین الناس چفتلك دیدکری
بر طاقم اراضی بی زراعت و حرثت ضمننده انشا و تدارک
اولتمش اولان ابنیه و حیوانات و تخم و ادوات چفت
و مشتملات سائرہ ایله اول اراضیدن عبارتدر بو مقوله
چفتلكات اصحابندن بری اصلا وارثی و حق طایو اصحابندن
کیسه سی اولدیغی حالده وفات ایلر سه چفتلكی جانب میریدن
بالمزایده طالبنه و یریلور و اگر اراضینک حق انتقاله نائل
اولان ورثه سی اولدیغی حالده وفات ایدوبده ذکر اولنان
ابنیه و حیوانات و تخم و سائرہ دیگر وارثله انتقال ایلر سه
محلولات فصلنده بیان اولدیغی وجهله بو وارثلك
اول چفتلكه تبعیتله زراعت و تصرف اولنان اراضیده
حق طایوسی اوله جفندن اراضی مرقومه دخی طایوی
مثل ایله انلره تفویض اولور و اگر امتنکاف ایدر لر ایسه

کنندولر بنه موروث اولان املاک و اشیا به طوقونلیه رق
یالکزار اراضی مرقومه بالمزایده طالبنه تفویض قلمنور [*]

بوزاوتوز ایکیجی ماده هر کیم اذن سلطانی ایله دریادن
بر محلی املا ایلر ایسه اول محله مالک اولور و اذن آلوده
اویج سنه طولدیرماز ایسه انده بر حقی قالمیوب دیکری
باذن سلطانی اول محلی املا ایله تملک ابدیه ییلور واکر بر
کیسه بلا اذن دریادن بر محلی طولدیرر ایسه اوراسی
بیت المالك اولوب جانب میریدن بدل مثل ایله اول کیسه به
واستنکاف ایتدیکی صورتده بالمزایده طالبنه صاتیلور ،

خاتمه

اشبو قانوننامه هم ایون اعلانی تاریخندن اعتباراً
مرعی الاجرا اولوب شمدی به دک کرک اراضی میر به و کرک
تخصیصات قبیلندن اولان اراضی موقوفه حقیقده مقدم
ومؤخر صادر اولان اوامر علیه دن بونک احکام مندرجه .
سنه مغایر اولانلرک احکامی منفساخ اولدیغندن اوامر

[*] چفتلکاتده مزارع یولنان نبعه مسلمه و غیر مسلمه تک دخی بوکبی
اراضی مزایده سنده صاتیلان و کرک افراد ناس طرفندن فراغ
اولنان اراضینک وقت تفویض و تفرغنده حق رجحانلری اولدیغی
زیرده (۱۵) نومروده ۷ محرم سنه ۹۳ تاریخلی فقرات نظامیه تک
اوججی ماده سنده ییلدیرلمشدر

صرف قومه به بناءً مشايخ الاسلام طرفلرندن و برلمش اولان
 فتاوی ايله افتا و عمل اولنمیه رق فيما بعد باب فتوا پناهیده
 و اقلام شاهانه ده و بالجمله محاکم و مجالسده ابجق بوقانو نامه
 منیف سلطانی دستور العمل اوله جقدر و دیوان همایون
 قلنده و دفتر خانه عامر ده و محال ساثر ده اراضی
 میریه و موقوفه به دائر نظامات و قوانین عتیقه به اعتبار
 قلنیه جقدر . [*] فی ۷ ن سنه ۱۲۷۲

دستور جلد ۱ ص ۱۶۵

نومرو

— ۲ —

صورت خط همایون

(موجینجه عمل اولنه)

{ طاپو نظامنامه سی }

برنجی ماده طشره لرده اراضی میریه نک تفویض
 و احاله سنه مال مأمور لری یعنی دفتر دار و مال مدیر لری

[*] اراضی قانوننه ذیلاً قلمه النوب مرعیت احکامنه بالاستیذان
 اراده سنیه جناب پادشاهی شرفتعلق بیورلمش اولان فقره قانونیه
 صوریدر

اراضی خالیه و محلوله دن دولتجه مهاجرینه تفویض اولنوب
 آنلر طرفندن زراعت و ابنیه انشا اولنان اراضی حقنده بلاعذر
 ایکی سنه مروریدن صکره آخری طرفندن اقامه اولنه بحق تصرف
 دعواسی استماع اولتماز

فی ۱۱ جادی الاولی سنه ۳۰۵ و فی ۱۲ کانون ثانی سنه ۳۰۳
 جریده محاکم نومرو ۴۲۹

وقضامدیرلری مأذون اولمیرله بونلر صاحب ارض
حکمنده درلر [*]

ایکنجی ماده اراضی مذکوره نك فراغ وانتقال
واحالاتنه دائر خصوصاً زراعت مدیرلرینك مداخله
مخصوصه لری اولمیوب بوبانده انلریالکزمجلس اعضالغی
صفتیله اعضای سائر حکمنده بولنه جقلردر .

اوچنجی ماده برکیمسه اراضیسنی آخره فراغ مراد
ایلدکده فارغك اول اراضی به صحیحاً متصرف اولدیغنی
وقایح غروشه فارغ اوله جق ایسه مقدار صحیحنی وقنغی
قضاوقریه داخلمنده بولندیغنی وحدودوسنورینی ومقدار
دوئنی مبین محله سی ویاخود قریه سی امام ومختارلری
مهرلرله مهور علم وخبر آله رق فارغ ایله مفروغله یاخود

[۵] اخیراً هر طرفه دفترخانه وطایو مأمورلری تعیین قلمش
اولدیغندن اراضی به متعلق مسائل ودعاوینك حین رؤیتنده وهنوز طایو
اصولی تأسیس اولنمیان برلرده حصول اجرا آله قدر موقتاً متصرف
ودفتردار وقائم مقام ومال مأمورلرینك صاحب ارض عدایدلمسی زیرده
(۱۸) نومروده مندرج تذکره سامیه ایله بیلدیلمشدر

وکیل شرعیلری مجلس مملکتہ کلدکارنده کتور دکاری
علم و خبرلری اخذ و حفظ و خرج فراغی اخذ و استیفایا
اولندقدنصکره رأس قضاده ایسه مدیر مملکت و رأس
لوایله کرسی ایالنده ایسه اورالرده بولنان مال مأمورلری
حاضر اولدقلری حالده تقریرلری آنهرق بعدہ معاملہ
قیدیہ سی بالاجرا در دست اولان سندی آنوب هامش
یازلیق و یا خود عتیق ایسه تبدیل اولنوب اسکیمی بطالده
حفظ اولنق اوزره رأس قضاده ایسه بامضبطه خرج
مذکور ایله برابر ملحق اولدیغی رأس لوایله کوندریلوب
قضامضبطه سی اوراده حفظ و معاملہ قیدیہ سی اجرا ایله
موجبجه دیگر مضبطه تنظیم و دفتر خانه به تقدیم
اولنه جقدر واکر رأس اواده ایسه همان مضبطه سی
بالتنظیم دفتر خانه به تقدیم اولنه جقدر واکر فارغ اسکی
سندی یوغیسه برمنوال سابق تنظیم اولنان مضبطه لرده
کیفیت تصرفی بیان اولنق لازمدر . [۱]

در دنجی ماده بر کیمسه طشره ده بولنان اراضی سنی
در سعادتده آخره فراغ ایده جک اولدقده اراضینک منسوب
اولدیغی سنجاق مجلسندن فارغ اول اراضی به صحیحاً
متصرف اولدیغنی مبین برقطعه مضبطه جلب اولنهرق
فارغ ایله مفروغله یا خود وکیل شرعیلری دفتر خانه به

كلوب تقرير لری اخذ ایله ماده سابقه ده بیان اولندیغی
اوزره فارغك یدنده جدید طاپوسندی وار ایسه هامش
یازبله جق واکر جدید بوغیسه مجدداً سندن ویربله جکدر
وهر سندنک ویرلمسبله برابر محلنده قیدی یوریدمک ایچون
دفترخانه دن محلنه علم و خبر کوندریله جکدر [۱]

بشجی ماده انتقال وقوعنده متوفی ومتوفاتک انتقال
ایده جک اراضی به صحیحاً متصرف اولدقلرینی و اراضینک
قیمت مخمده سنی وقانوننامه اراضینک الی دردنجی والی
بشجی ماده لری اقتضاسنجه [۲] اراضینک هر کیمه
انتقالی اجرا اولنه جق ایسه حق انتقالک اول کیمسه به
منحصر اولدیغی مبین محله سی یاقریه سی امام ومختار لری
طرفندن ویربله جک مهور علم و خبر موجبنجه حق انتقاله
نائل اولان کیمسه دن الیه جق خرج ایله برابر تنظیم
اولنه جق مضبوطه سی اوچنجی ماده ده بیان اولندیغی

[۱] اشبو اوچنجی ودردنجی ماده لریک طاپوسنداتی حقنده فی ۷
شعبان سنه ۷۶ تاریخلی زیرده (۳) نومروده مندرج تعلیماتک
ایکنجی و اوچنجی بندلرینه مغایر اولان فقره لرینک حکمی منفسخدر
[۲] اشبو بشجی ماده ده محرر (قانوننامه اراضینک الی دردنجی
والی بشجی ماده لری اقتضاسنجه فقره سی) اراضی امیریه نک
اصول انتقالنه دائر فی ۱۷ محرم سنه ۸۴ تاریخلی زیرده (۵)
نومروده مندرج قانون موجبنجه تغیر ایتشد

وجهه له دفتر خانه به کوندریلوب انتقالی اجرا
اولنه جقدر [۱]

التبجی ماده اراضی هر قاچ غروشه فراغ اولنور ایسه
مفروغ لهدن یوزده بش غروش خرج آلنور فقط خرج
فراغی اکسیک و یرمک اوزره اراضینک بدلانی ناقص
سویلیان اولور ایسه غرض و عوضدن ماری اوله رق
قیمتی تحقیقی اولنوب خرج مذکور قیمت مخمنه سندن
آلنه جقدر مجازاً فراغ و قوهنده دخی کذاک قیمت مخمنه سندن
یوزده بش غروش خرج فراغ آلنور و اراضیسنی دینی
مقابلنده و فاء فارغ اولان کیمسه دن نصف خرج یعنی دینی
مقدارندن یوزده ایکی بچق غروش خرج آلنور [۲]

[۱] زبرده [۴] نومروده مندرج طابوسنداتنک صورت تحریر
و تنظیمه دائر تعریفنامه موجبجه اصول انتقال محلنجه اجرا اولنوب
اصحابنه مطبوع قوچانلر و یرلمکده اولدیغی

[۲] اشبو التبجی ماده به ذیل اولنان فقره نظامیه در
اراضی امیریه و موقوفه و مسقفات موقوفه و املاک صرفه دن
آخره فراغ و بیع اولنانلرک مبیعه قیمتی نقصان خبر و یردیکنی اراضی
و اوقاف مأمور لرندن ماعداهر کیم جانب حکومته بالاخبار اثبات مدعا یدر
ایسه قیمتک نقصان خبر و یریلان مقدارینه اصابت ایدن خرج فراغ ایکی
قات اوله رق بایع و مشتریدن مناصفه بالاستحصال نصفی خزینه جلیله به
ایراد قید اولنه جق و نصف دیگر ی مخبرینه و یربله جقدر

۲۴ جادی الاخر سنه ۹۳ و فی ۱۴ تموز سنه ۹۱

دستور جلد ۳ ص ۴۵۸

بدنجی ماده اراضی مبادله‌سندده ایکی اراضینک مجموع
قیمت مخمده لری تنصیف اولنه رق نصفندن یوزده بش
غروش خرج آلنوب انجق بو خرجك دخی نصفی برندن
ونصف دیکری آخرندن استیفا اولنور .

سکزنجی ماده انتقالده کذلک اراضینک قیمت مخمده سندن
اعتباراً اراضینک انتقال ایده جکی کیمسه دن یوزده بش
غروش خرج انتقال آلنور .

طقوزنجی ماده برمنوال سابق آلنه جق خرج فراغ
وانتقالدن بشقه جدیدسند ویرلدیکی صورتده فراغده
فارغدن وانتقالده اراضینک انتقال ایتدیکی کیمسه دن اوج
غروش کاغذبهایسی دخی آلنه جقدر [*]

اوننجی ماده هنوز نظاماً کندی عهدده سنه انتقالی
اجرا اولنمیان اراضی بی برکیمسه آخره فراغ ایده جك
اولدقده فارغدن خرج انتقال و مفروغ لهدن خرج فراغ
اولق اوزره ایکیسندن دخی یوزده بشر غروش اخذ

[*] اصول جدیده ایجابنجه فارغدن ورقه بها آلنماز

اولنه جق و مجدداً سند ویرلدیکی حالده اوچ غروش
کاغد بهاسی دخی فارغدن آله جقدر .

اون برنجی ماده اراضی محلوله و مکتومه دن ماعدا
سندسز اراضی تصرف ایدنلردن خرج انتقال مثللو
خرج و کاغد بها ویدنده سپاهی و ملتزم مثلولر طرفلردن
ویرلش اولان سندات عتیقه بولسا نلردن و کذالك
سندی ضایع ایش اولدیغی قیداً تبین ایدنلردن یالکز
کاغد بها آله رق یدلرینه مجدداً سند ویرلک اوزره
قریه سی یا محله سی طرفندن ویریلان علم و خبر و اولنان
تحقیقات لازمه اوزرینه مضبوطه سی بالتنظیم مذکور علم
و خبرله برابر دفتر خانه یه کوندریله جقدر [*]

اون ایکنجی ماده اراضی قانوننامه همایونک یوز
اوچنجی ماده سندده بیان اولدیغی وجهله یوز و قیراج
یرلردن مجدداً آچوب تار لایپساجق اولنلره اول یرلر مجماناً

[*] قوریلر حقنده ویرلش اولان سنداتک تدقیقی ایچون اوچنجی
جلد دستورک ۳۰۰ نجی صحیفه سندده تعلیمات مندر جدر
تجدید سند خصوصی زبرده (۳) نومروده مندرج طابو تعلیماتک برنجی
ماده سندده معیندر

وبلا خرج تفویض و مجدداً سند اعطا اولنه رق یا لکز
اویج غروش کاغذها آله جق و بومقوله لردن بر سینه
و آچدقلمری بر لر طاشاق ایسه ایکی سنه عشر آلمیه جقدر

اون اوچنجی ماده اراضی مواتدن برهنوال سابق
یا لکز زراعت و اعمار ایچون استیانتله بروریلوب دیگر
صورتله کیمسه به ضبط ایتدیرلماک و خصوصیه جبال
مباحه و منافع عامه ضمننده متروک و مخصوص اولان بر لر
ایچون کیمسه به سند و برلماک و تصرف ایتدیرلماک و تعطیل
ایله مستحق طابو اولان اراضی بی اعمار ایتدیرمک والی
وقائمقام و قضا مدیرلری ایله مال مأمورلرینک لوازم
مأموریتلرندندر [*]

اون دردیجی ماده اراضی متصرفلرینه کیفیت
تصرفلرینی مبین و یریلان بالاسی طغرالی مطبوع طابو
سندلرنده اراضینک قنغی قضا و قریه داخلنده اولدیغی
و حدود و سنوری و مقدار دونمی تصریح اولنه رق دفتر
امانتنه مخصوص مهر ایله تمهیر اولنه جقدر .

[*] زیبرده (۱۸) نومروده مندرج تذکره سامبدهده هر طرفه دفترخانه
و طابو مأمورلری تعیین قلمش اولدیغندن اشبو مأمورلرک صاحب
ارض عدایدلمسی و هنوز طابو اصولی تأسیس اولنمیان برلرده حصول
اجرا آله قدر موقتاً متصرف و قائمقام و مال مأمورلرینک صاحب ارض
عد ایدلمسی بیلدیرلمشدر

اون بشبجی ماده باملكنامه همایون تصرف اولمقده
بولنان چفتلكار حقنده ملكنامه لر نده مندرج اولان شرائط
وجهله معامله اولنه جقدر .

اون التبجی ماده حق طاپو اصحابی موجود اولدیغی
حالده مستحق طاپو اولان اراضی اراضی قانوننامه
همایونك الی طقوزنجی ماده سننده بیان اولدیغی اوزره
محلنده یعنی اراضینك بولندیغی قریبه وقصبه اهالیسندن
بیغرض ارباب وقوفدن تحقیق وجانب میری به خسار
ومضرتی موجب اولیه جق صورتده تقدیر ایده جکری
بدل ایله حق طاپو اصحابنه صره سیه تکلیف اولنور
طالب اولدقلمی حالده بلامزایده انلره احاله وتفویض
اولنوب لازمکلان مضبوطه سی تنظیم قلمور فقط اول
اراضی یوز دونمدن ناقص ایسه قضا مجلسنك تحقیقاتیه
اکتفا اولنور اگریوز دونمدن زیاده ایسه قضا مجلسنك
تحقیقاتیه اکتفا اولنوب مجلس لوا طرفندن دخی
تحقیقات لازمه اجرا اولندقدن صکره کذالك بلامزایده
تفویض واحاله سی اجرا اولنه جقدر وزنهار بو تحقیقات
بهانه سیه اراضینك طاپوسی تأخیر واصحاب حق
طاپونك حقوقی اضاعه اولنیه جقدر [*]

[*] اشبو اون التبجی ماده نك اراضی امیری نك اصول انتقالاتنه دائر
فی ۱۷ محرم سنه ۸۴ تاریخلی زیرده (۵) نومروده مندرج قانونه
مغایر اولان حکمی منفسخدر

اون يدنجی ماده حق طاپو اصحابی حق طاپوری
اولان اراضی بی طاپوی مثلیله آلمقدن استنکاف ایله
اسقاط حق ایلدکاری صورتده اراضی مرقومه بروجه
آتی بالمزایده طابنه احاله اولنق اوزره تنظیم اولنه جق
مضبوطه سمنده کیفیت استنکافلری بیان اولنه جقدر [*]

اون ساکننجی ماده حق طاپو اصحابی اولدیغی ویا خود
اولوبده حق طاپوری اولان اراضی بی آلمقدن استنکاف
واسقاط حق ایلدکاری جهتله صرف محلول اولان
وقانوننامه اراضینک یتش یدنجی ماده سی ووجینجه
بالمزایده آخیره احاله سی لازمکلان اراضینک یوز دوئمه
قدر قضا مجلسی مزایده سیله و یوز دوئمدن بشیوز دوئمه
قدر مجلس لواده دخی مزایده مکرره سی بالاجرا بدل
مقرر یله طالبنه احاله قلموب لازمکلان مضبوطه سی تنظیم
اولنه جقدر و بشیوز دوئمدن زیاده اولدیغی حالده قضا
واو امجلسه لرنده مزایده سی اجرا قلمد قدر نص کره مالیه
خزیننه جملیه سمنده دخی مکرراً مزایده اولنق اوزره
کیفیت نظارت مالیه یه بیلدیر یله جقدر و بومقوله محمولات

[*] اشبو اون یدنجی ماده نک حکمچون اون التنجی ماده نک شرحنه
مراجعت اولنه

مضبوطه لری در سعادت و ورودی تاریخ نمودن نهایت اوچ
آی ظرفنده امر مزایده لری اتمام اولند جقدر حق طاپو
اصحابی اراضی قانوننامه همایوننده فصلاً بیان
اولمشدر انجق اهلیدن یره ضرورت و احتیاجی اولغله
درجهٔ اخیرده حق طاپودن معدود اولنلرک حق
طاپولری ضرورت و احتیاج لری مقداری اولان متفرق
اراضیده اولوب تفریق و تقسیمنده مضرت اولان اراضی
جسمیه ایله چفتلکات اراضیسنده حق طاپویالکز قانوننامه
مذکورک الی طقوزنجی ماده سنده بیان اولنان سکننجی
درجه به قدر معتبردر [*]

اون طقوزنجی ماده اراضی محموله معجلاتی و برمنوال
سابق النه جق فراغ و انتقال خرج لری و کاغد بهاسی
جملهٔ خزینهٔ جلیله به عائد اوله جقدر .

یکرمنجی ماده محموله و لیتی طوغریدن طوغری به
حکومت طرفندن طویله میوب مکتوم قلان اراضی
بیریه و موقوفه بی اراضی مأورلرندن ماعدا هرکیم

[*] اشبو ۱۸ نجی ماده نك مقامنه قائم اولان ماده نظامیه زیبرده (۲۱)
نومرویه درج اولمشدر

خبر ویرر ایسه مجلسجه بالمزایده تفویض اولندقدنصکره
بدل معجلندن اول کیمسه به یوزده اون غروش اخباریه
ویربله جکدر [۱]

یکرمی برنجی ماده برمنوال سابق اراضینک فراغ
وانتقال واحالاتده خرج فراغ وانتقالی ومعجلاتی
بعد الاستیفا سندینک جلب واعطاسنه انتظاراً وقت
یکورلیوب اول اراضی همان متصرف جدیدی طرفندن
زراعت وتصرف اولنمی ایچون سندی کلنجیه دک معتبر
اولمق اوزره یدلرینه مجلس مهریله ممهور بر علم خبر
ویربله جکدر [۲]

[۱] اشبویکر منجی ماده نك مقامنه قائم اولمق اوزره تنظیم قلنان ماده نظامیه در
محلولیتی طوغریدن طوغری به حکومت طرفندن طویله میوب
مکتوم قلان اراضی امیر به وموقوفه ومسقفات موقوفه واملائک صرفه بی
اراضی و اوقاف مأمور لرندن ماعدا هر کیم خبر ویرر ایسه مجلسجه
بالمزایده طالبنه تفویض و بیع اولندقدنصکره بدل معجلندن اول کیمسه به
یوزده اون اخباریه اعطا اولنه جکدر

فی ۱۴ جادی الاخر سنه ۱۲۹۲ و فی ۱۴ تموز سنه ۱۲۹۱

دستور جلد ۳ ص ۴۵۹

[۲] طابوسنداتی حقنده فی ۷ شعبان سنه ۷۶ تاریخی زبرده (۲)
نومروده کی تعلیماتک مقدمه سی موجبجه اشبو یکرمی برنجی
ماده محرر (مجلس مهریله ممهور علم و خبر ویربله جکدر) فقره
سنک حکمی قالمشدر

یکرمی ایکنجی ماده رأس لواده هر قضا ایچون بشقه
بشقه بر اراضی دفتری طوتیله رق فراغ وانتقال واحالات
وقوعنده معاملات قیدیه اجرا اولنه جقدر .

یکرمی اوچنجی ماده اراضی سنداتی ایچون یاپیلان
مضبطه لر آبروجه بر ظرف درونته موضوعاً پوسته ایله
طوغریجه دفترخانه یه کوندریله جقدر فقط عهدده سنه
اراضی کجه جک اولان کیسه مضبته سنی کندوسی
آاوبده دفترخانه یه تقدیم ایده جک اولدیغی حالده بوکا
دخی مساعده اولنه جقدر .

یکرمی دردنجی ماده اراضی امیریله ده تغیر وغبین
فاحش دعوالری جاری اولغله بومثلاًو شرعله رؤیت
اولنه جق دعاوی صاحب ارض حکمنده بولنان مال
مأمورلری یاخود وکیللری حاضر اولدقلری حالده فصل
ورؤیت اولنه جقدر [*]

[*] اراضی و حدود و سنور منازعاتک محاکم نظامیه ده رؤیتی حقنده
۲۰ رمضان سنه ۹۶ تاریخی تخریرات عدلیه ایله تبلیغ بیوریلان
اراده سنیه زبرده (۱۹) نومروده واثنای محاکمه ده صاحب ارض
مقامنده دفترخانه و طابو مأمورلرینک بولنسی حقنده ۲۰ ذی الحججه
سنه ۹۰ تاریخی تذکره سامیه دخی زبرده (۱۸) نومروده در

فصل

(اراضی امیریه نك متصرفی طرفلرندن دینه مقابل وفاء فراغی)
(حقنده در)

یکرمی بشنجی ماده اراضی قانوننامه همايوننده بیان اولندیغی وجهله اراضی امیریه نك تأمین دین ایچون متصرفی طرفندن وفاء فراغی جائز و جاری اولوب انجق فارغ بولنان کیمسه حق انتقاله نائل اولان ورثه سی اولیه رق وفات ایلدیکی صورتده دائن اولان کیمسه اله جغی مقابلنده اول اراضی بی ضبط ایده میهرک اراضی مرقومه قانوناً مستحق طایو اولوق لازم کلور ایسه ده مجرد منفعت عامه ایچون بومقوله اراضی بدلندن دائنک استیغای دین ایده بیلسی خصوصنه بیک ایکیوز یتش درت سینه سی رمضانک طقوزنده مساعده سینه ارزان پیورلمش اولدیغندن اراضینک وفاء فراغی ایچون اتباعی لازمکلان شرائط بوجه آتی بیان اولنور [*]

[*] اشبو یکرمی بشنجی ماده نك اراضی امیریه وموقوفه ومسقفات ومستغلات وفقیه نك بعدلوفات تأمین دین اثمنی تعیین ایدن احواله دائر زبرده (۱۲) نجی نومروده مندرج فی ۲۳ رمضان سنه ۸۶ تاریخلی نظامنامه به مغایر اولان حکمی منفسخدر

يکرمی التنجی ماده اراضی امیریه متصرفان
برکیمسه باطاپو تصرفنده اولان اراضی بی وفاء فراغ
صورتیه دائی تأمین ایدرک آنچه استقرض ایده جک
اولدیغی صورتده طرفین یعنی دائن و مدیون و یا خود
و کیلاری قضا کرده ایسه قضا مجلسنه و رأس لوا و کرسی
ایالتلرده لوا و ایالت مجلسنه کلهرک مال مأموری حاضر
اولدیغی حالده اراضینک مقدار و حدودی و سرمایهنک
و دولجه مقرر اولان حدودی تجاوز ایتماک اوزره فائضک
مقداری و فراغ بالوفاء اولدیغی بیان و تصریح برله برسند
رسمی به ربط و در دست بولنان طاپو سندی امانه مفروغ
لهه اعطا و خلاصه سی بو خصوص ایچون اتخاذا اولنه جق
دفتر مخصوصه قید اولنه جق و مدیون مرقوم ادای
دین ایله اراضی سنی استخلاص ایده جک اولدیغی حالده
کذلاک طرفین مجلس مملکتته کلهرک دین سندی و طاپو
سندی استرداد و دفترده کی قیدی تصحیح اولنه جقدر .

يکرمی یدنجی ماده برمنوال سابق وفاء فراغ وقوعنده
کک فراغ و کک مفروغ له اول اراضی بی بر بشقه سنک
عهده سنه فراغ اوله ماز فقط اراضی قانوننامه همایونک
بوزاون یدنجی ماده سنده بیان اولدیغی وجهله اکر مدت

تعیین اولنہرق مدت معینہ ظرفندہ فارغ بولنان کیسہ
ادای دین ایده مدیکی تقدیرجہ اول اراضینک فروختیلہ
بدلندن ادای دین ایتمکہ مفروغ لہی یاخود خارجدن
رینی وکالت دوریہ ایلہ توکیل ایتمش ایسہ اولوقت مدت
معینہ نک انقضامندہ وکیل بولنان کیسہ مأموری معرفتیلہ
اول اراضی بی جسامتنہ ودکرینہ کورہ اون بش کوندن
نهایت ایکی آی ظرفندہ علناً و صحیحاً بالمزایدہ فروخت ایلہ
بدلندن استیفای دین اولنہ بیلہ جکندن اول حالده اشہو
وکالت دوریہ کیفیتی مادہ سابقہ ذکر اولنان سند
رسمیدہ درج وایضاح اولتمق لازمکلوب سند مذکورده
مندرج اولمدیغی حالده وکالت دوریہ دعواسنہ اعتبار
اولنماز .

یکرمی سکزنجی مادہ برکیسہ باطاپو تصرفندہ اولان
اراضی بی برمنوال سابق مأموری معرفتیلہ دائنہ دینی
مقابلہ سندہ وفاء فراغ ایتدکن صکرہ قبل الادا فوت
اولدقدہ دین مرقوم دیون ساثرہسی کبی ترکہ وافیہ
سندن استیفا اولنور واکراصلہ ترکہسی بوغیسہ ویاخود
ترکہ موجودہسی دیونہ وفا ایتمز ایسہ متوفانک اولادی
یاخود باباسی ویا اناسی دین مذکورہ تماماً ادایتدکچہ

فصل پنجم

(ایتم چفتلکاتی حقنده)

اوتوز برنجی ماده اینیه و حیوانات و چفت
و باغ و املاک سائر و بونلره تبعیت ایله زراعت
و حراثت اولنان اراضی امیر بهی شامل اولان هیئت
مجموعه که بین الناس چفتلک تعبیر اولنور بومقوله ارثاً ایتم
عهدده سنده بولنده جق چفتلک کلاک قیمت مخمسه سنه نظراً
کیسه سی یوز پارهدن تقدیر اولنده جق ربخنه معادل اجاره
ایله تیمور باش قاعده سی اوزره یعنی اموال و حیوانات
وجوده سنندن تلف اولنلری برینه قویمق شرطیله ایجاری
قابل اولدیغی تقدیرجه ایتمک حد بلوغه و وصولنه قدر
کماکان عهدده لرنده ایبقا قلنه جقدر .

اوتوز ایکنجی ماده بومقوله چفتلک کلاک بولنان اموالک
اکثریسی منقولات قبیلندن اولوبده املاک باقیه سی شویله
برقاج خانه و صمانلقدن عبارت اوله رق بونلرک خرابیتندن
ترتب ایده بیله جک ضرر اراضینک جسامته نظراً پک
جزئی ایسه همان منقولاتی فروخت اولنده رق اراضی سی
هرنه مقدار اجاره ایله اولور ایسه اولسون ایجار ایله
کذلک ایتم عهدده لرنده ایبقا قلنه جقدر .

اوتوز اوچنجی ماده اکر چفتدکاتک املاک غیر
منقولہ سی باغ و باغچہ و دکرمن و ابنیہ جسمہ کی قیمتلی
اولہرق خراب اولمندن ایتامہ خسار کلی ترتب
ایدہجکی ارباب و قوف شہادتلیله شرعاً ثابت اولور ایسہ
اولوقت مجموعنک بالمزایدہ فروختیلہ دفترخانہ عامریہ
ورود ایدہجک حجت و مضبطہ موجبہ صاتلمش اولان
املاکہ تبعیت ایله اراضیسنک فراغندہ دخی مساع
کوستریاہ جکدر و برخانہیہ مربوطیتلہ قوللانلقده اولوب
تفریقی تقدیرندہ بہاسی زیادہ سیلہ تنزل ایدہجکی برمنوال
سابق شرعاً ثابت اولان اراضی دخی بو حکمدہ اولہرق
برمنوال سابق اول خاہ ایله برابر اول اراضی دخی
فروخت اولنہ یلور .

فی ۸ ج سنہ ۱۲۷۵

ذیل

اراضی میریہ ایله تخصیصات قبیلندن اولان اراضی
وقفیہ دہ سندہ ربط اولنمیان فراغ بالوفا دعواسی استماع
اولنماز .

فی ۲۶ ص سنہ ۷۸ دستور جلد ۱ ص ۲۰۰

طابو سنداتى حقننده تعليمات

(مقدمه)

اراضى اميريه نك احكام قانونيه و نظاميه سى بيك
ايكيزو يتش درت سنه سنده طبع و نشر اولنان اراضى
قانوننامه همايوننده و يتش بش سنه سنده كذلك طبع و نشر
اولنان طاپو نظامنامه سنده مندرج اولوب انجق
نظامنامه مذكورك يكرمى برنجى ماده سنده بيان اولنديغى
وجهله طاپو سنديرينك دفترخانه عامرهدن و رودينه دك
معتبر اولق اوزره اصحابى يدارينه مجلس مهربله مهور
اوله رق و برلسى نظامندن اولان علم و خبرلك يرينه
تسهيل و تايمين معاملات ايچون بوكره اتخاذا اولنان
اصول مضبوطه ايچا بنجه هر طرفه كوندرمش اولان
مطبوع قوچانلو دفترلردن قطع ايله تعريفنامه [*] سنده
كوسترديكى وجهله بوندن بويله مطبوع علم و خبرلو
جدولار و يرلك لازم كه جكنندن مذكور نظامنامه ده
مبين اولان معاملاتك بعضيسى بالطبع تبدل ايتك و بعضيسى
شرح و ايضاح اولتىق لازم كليكه بوندن صكره اگرچه

[*] اشبو تعريفنامه زبرده (۴) نومروده در

نظامنامه مذکور موادی توسیع اوله رق مفصل بر
نظامنامه قلمه آ نوب نشر اوله جق ایسه ده شم دیك
ایجاب ایدن موادی حاوی اوله رق اشبو تعلیمات تنظیم
اولمشدر .

برنجی بند بوندن بوبله هر نه صورتله اولور ایسه
اولسون اصلا کیسه یه سندسز اراضی امیریه تصرف
ایتدیرلمه جقدر و بو جهته سندس اولمیانلر سند آلمغه
وبالاسی طغرالی طاپو سند اتندن ماعدا عتیق سندلری
اولنلر دخی سندلرینی تبدیل ایتمکه مجبور اوله جقدر
وبوبابده ولایة عظام و متصرفین کرام ایله قائم مقاملر
و مجلس اعضالری و مال مأمورلری و قضا مدیرلری و طاپو
کاتبلری تحقیقات و تقیدات لازمه اجرا سنه مأمور
اولدقلرندن برکونه قصور و تکاسل وقوعنده جمله سی
مسؤل اوله جقدر و طاپو کتابتنه محکمه و نفوس و قضا
کاتبلرندن قنغیسی معتمد ودها اهلیتلو ایسه انتخاب
و استخدام اوله جقدر . [*]

ایکنجی بند بر کیسه اراضی سی آخره فراغ ایده جک
اولدقده سالف الذکر طاپو نظامنامه سنک اوچنجی
ماده سنده بیان اولنان معاملات اجرا اولنوب انجق

[*] اخیراً هر طرفه دفترخانه مأمورلری و طاپو کاتبلری تعیین
اولندیغی زبرده (۱۸) نومروده مندرج تذکره سامبده بیلدیرلمش
واراضی موقوفه سند اتنک دخی دفترخانه دن ویرلمسی حقنده کی
تعلیماتک برنجی ماده سی زبرده (۳۴) نومرویه درج اولمشدر

اصول جدیدہ اقتضاسنجه بر خصوص ایچون بشقه جه
مضبوطه تنظیم اولنه میده جغندن حین فراغده و کړك صور
ساروده سالف الذکر مطبوع تعریفنامه ده بیان و تعریف
اولندیغی وجهله کړك قضالرده و کړك سنجاق باشلرنده
ماه بمساه مطبوع مضبوطله طولدیر بهرق بر آی ظرفنده
نقدر علم و خبر جدولاری تراکم ایش ایسه بجه سی بردن
سنجاق باشندن دفترخانه یه کوندریله جکدر و بر آی تمام
اولقسزین حسب الایجاب تزیاید ایدن علم و خبر جدولاری
کوندر ملک جائز ایسه ده بر ماهدن زیاده محلینده توقیف
اولنوب ایله شیرامسی قطعاً جائز اولیه جقدر .

اوچنجی بند اصول جدیدہ ایجابنجه طاپو سنداته
هامش یازماق ترک اولنه رق هر خصوصده مجدداً سند
ویریه جکندن هر سند ایچون اوچر غروش کاغذ بها
و محلی کاتبه هاند اوله رق بر غروش دخی کاتبه آلنوب
بشقه برشی آلمیه جقدر .

در دنجی بند حق انتقاله نائل اولان وارثی اولندیغی
حالده وفات ایدن کیمسه نك مستحق طاپو اولان اراضیمی
ضبط و اخفا اولندیغی تبین و تحقیق ایدر ایسه اراضی

قانوننامه همایونک یتش بدنجی ماده سنده بیان اولدیغی
وجهله ضبط ایتش اولان کیمسه حق طاپو اصحابندن ایسه
اول وقتده کی یعنی اول اراضینک مکتومی تیین ایلدیگی
وقتده کی طاپوی مثلی ایله عهد سنده احاله اولنور واستنکاف
ایلدیگی یاخود ضبط ایدن کیمسه حق طاپو اصحابندن
اولدیغی تقدیرجه اراضی مرقومه بالمزاید طابنه تفویض
قلنور انجق اشبو اصول جدیده ایجابجه قوچانلو دفترک
محلرینه و صولی تاریخندن اعتباراً الی آی مرورینه دک
بلاعذر یعنی صغیر و مجنون و معتوه اولمق و یاخود وطننده
بولنماق کی اعدار معتبره دن بری بولندجه حق طاپو اصحابی
بو مقوله اراضی مکتومه ایچون مجلس مملکت کله رک مجدداً
طاپو سندی آلمق اوزره علم و خبر اخذینه طالب اولیوبده
بعده میدانه چیقارسه طاپوی مثلی ارا نلیه رق بالمزاید
تقرر ایده جک بدل ایله بر کره کندوسنده تکلیف اولنورق
طالب اولدیغی حالده اکا اولدیغی صورتده کفید
ایلدیگی مشعر کندوسندن سند النهرق ظهور ایده جک
طالب آخزینه ویریه جکندن کیفیت ابتدادن هر کسک
معلومی اولمق ایچون چله یه لایقیله اکلادلسی محلی
مأمورلرینک لازمه ذمتریدر [*]

[*] حق طاپو اصحابی استنکاف ایلدکری حالده اراضینک مقداری
درجه سنده صورت مزایدسی حقندزبرده (۲۱) نومروده
مندرج طاپو نظامنامه سنک ۱۸ نجی ماده سی مقامنه قائم ماده
نظامیه یه مراجعت اولنه

بشنبی بند اقصای عمر اندن بعید اولوب بوزوقیراج
اولان برلر طاپو نظ-امنامه سنک اون ایکنجی ماده سنده
بیان اولندیغی وجهله یالکز اوچ غروش کاغد بها
واصول جدیده وجهله برغروش کاتبه آلنه رق مجدداً
تارلا آچلق اوزره مجاناً احاله اولنق جائز اولوب انجق
صبا نکیر تارلا اوله رق بلا صاحب خالی قالمش اولان برلر
بو حکمدن مستثنا اوله رق بالمزایده ط-البنه احاله اولنور
و ذکر اولمان بوز و قیراج برلرک مجدداً آچیلوب تارلا
اتخاذی دخی اراضی قانوننامه همایونک بوز اوچنبی
ماده سنده تصریح اولندیغی وجهله جانب میریدن اذن
ورخصت آلتغیه موقوف اولدیغندن میریدن اذن
ورخصت آلتیه رق آچیلوب تارلا اتخاذ اولمان محلا رک
متصرفندن تاریخ ضبط و اعمارنده کی طاپوی مثلی آلنه رق
ا کا احاله قلندور فقط بو حکم دخی بند سابقده بیان
اولندیغی اوزره التی ماه ظرفنده بلا عذر متصرفی
کاو بده بروجه محرر طاپوی مثلی وبره رک سنده طالب
اولماز ایسه اول حالده شمدیکی ط-اپوی مثلی آلنه رق
ا کا تفویض اولنور .

التنجی بند حق ط-اپو اصحابنه تفویض اولنه حق

اراضی ایچون آله حق طاپوی مثل بالمزایده تین ایدن
 و یاخود خارجدن بر شخص طرفدن عرض اولنسان
 مقدار دیمک اولیوب بیغرض ارباب و قوفک اخبارلری
 اوزره اول اراضینک امثالنه نظراً صحیح بهاسی دیمک
 اولدیغندن حق طاپوسی اولان اراضی محلوله بی مزاده
 چیقارمق خلاف قانون اولدیغی مثلوا آله حق طاپوی
 مثل بیت المالك حق مشروعی اولمغله خبر ویرن ارباب
 و قوفاکر پاره آله رق و یاخود بشقه درلو غرضه مبنی
 زیاده و نقصان خبر ویرر ایسه جزا قانوننامه هم ایونی
 اقتضا اسنجه تأدیب اولنه جقدر و بوبابده ملکیه و مالیه
 مأمورلری دخی بشقه جه مسؤل اوله جغی و خرج معتاد
 آلتق ایچون اراضینک تخمین قیمتی خصوص صنده دخی
 عینیه بویله جه اهتمام اولنه جقدر .

یدنجی بند چفتلک ابنیه سی محلی و باغ و باغچه کبی شیلرک
 یرلری ایچون نظامی و جهله سند و یرلدکده یرلرینک
 قیمتدن یوزده بش غروش خرج آله جقدر انجق بونلرک
 تخمین قیمتده قاعده بودرکه یرلرک اوزرنده بولنسان ابنیه
 و کروم و اشجار یوق فرض اولنه رق قوری تارلا
 اولدقلری حالده نه دکر ایسه اشته اول قیمتدن یوزده بش

خرج آل نور یو خسه هیئت حاضره لریله اولان دکرلرینه
اعتبار یوقدر فقط اشجاری خدایی ثابت اولان قوریلرک
اشجار یله برلرینک مجموع قیمتندن یوزده بش غروش خرج
آله جقدر .

سکزینجی بند اراضی قانوننامه سنک یتش سکزینجی
ماده سی اقتضاسیجه حق قراری ثابت اولمش یعنی انتقال
ویا خود آخردن تفرغ ویار اراضینک تفویض واحاله سنه
مأذون اولنلردن تفویض جهتلرندن برجهت تصرفیه یه
استناد ایدرک اون سنه بلانزاع تصرف ایله حق قزانمش
اولوبده یندنه سندی بولنمیانلردن یوز غروشده بش غروش
خرج آلنهرق یدلرینه مجدداً سند اعطا اولنه جقدر فقط
بودخی بالاده اشعار اولندیغی وجهله التي آی ظرفنده
اجرا اولنقی مشروط اولهرق بلاعذر مدت مرقومه
ظرفنده سند آلمیانلر اولور ایسه بعده کندولرندن ایکی
قات خرج آلنه جقدر .

طقوزنجی بند یدنده سپاهی و ملتزم مثل اولر طرفلرندن
ویرلمش عتیق سنداتی اولنلردن اوچ غروش کاغد بها
آلهرق مجدداً طاپو سندی ویریه جکی طاپو نظامنامه سنک

اون برنجی ماده سنده مسطور اولوب انجق سندات عتیقه
مذکور موثوق و احتیاجه صالح بولمق یعنی سندك مهری
محلنجه معلوم و معروف اولمق لازمه کور بو خسه مهر سن
ویا خود نام معروف بر مهر ایله مهور اولان کاغذله صحیح
نظریله باقیله میده جغندن بو مثال اولر سند سن اراضی تصرف
ایدنلر حکمنده اوله رق حق قراری ثابت ایسه یوزده بش
غروش خرج ایله کاغذ بها و کاتبیه آنه رق مجدداً سند
ویریه جقدر و اگر حق قراری ثابت دکل ایسه اول
وقت درونجی بنده بیان اولسان اراضی مکتومه
معامله سی اجرا اولنه جقدر و بر منوال محرریدنده احتیاجه
صالح عتیق سندی اولنلرک دخی بوجه بالا التی آی
ظرفنده سندلرینی تبدیل ایتدیرملری لازم کلوب بلا عذر
مدت مرقومه ظرفنده سندینی تبدیل ایتیمانلردن یوزده بش
غروش خرج معتاد انه جقدر [*]

اوننجی بند طاپونظامنامه سنك اون برنجی بنده بیان
اولندیغی وجهله سندینی ضایع ایتمش اولدیغی قیداتبین

[*] قوریلره ادعای تصرف ایدن اشخاص یدلرنده کی سنداتک
تدقیقی اوچنجی جلد دستورک ۳۰۰ نجی صحیفه سنده کی تعلیماتده
بیلدیرلمش اولدیغندن مراجعت اولنه

ایدنلردن یالکز اوچ غروش کاغد بها النهرق مجدداً سند
ویریله جکی محرر اولوب انجق بودخی دفتر خانه عامره دن
ویرلمش بالاسی طغراالی طاپوسندلری حقنده اولهرق یوخسه
التمش اوچ تاریخنندن مقدم سپاهی و ملتزم و محصل مثللولر
طرفندن ویرلمش اولان سندی ضایع اولدیغی ادعا سنده
بولنانلردن یوزده بش غروش خرج معتمد آله جقدر و بر
منوال محرر طغراالی سندینک ضایع اولدیغی قیداً تبین
ایده جک اولنلرک دخی التي آی طرفنده مجدداً سند آلملری
لازم کلوب بلاعذر بومدت طرفنده سند آلمیانلردن بهر
حال یوزده بش غروش خرج آله جقدر و طغراالی اسکی
سندلرینی بودفعه تنظیم اولنه جق یکی سندلره تبدیل
ایتمک استیانلر اولور ایسه بومقوله لردن یالکز اوچ غروش
کاغد بها و بر غروش کاتبیه آلوب اصول جدیده و جهله
جدولاری دفتر خانه یه کوندریله جک و بوسورت ایسه
مجرد اصحابینک کندو طرفلرندن استک کوسترلمسند
متوقف اوله جقدر

اون برنجی بند بالاشترک تصرف اولنسان اراضینک
حصه شایعه سی آخره فراغ اولنه جق اولدقده شریکینه
تکلیف اولنوبده آلمقدن استنکاف ایلدیکی حالده یدندن

سند آندرق کیفیتی علم و خبر جدولارینک فراغ خانه سنه
اشارات اولنق لازم کله جکی مثللو بالاشترک تصرف
اولنان اراضی تفریق و تقسیم اولندقدده اراضی قانوننامه
همایونک اون بشنجی ماده سنده بیان اولندیغی اوزره
قسمت عادلله ایله تقسیم اولنق لازم کله کین بویله قانونه
تطبیقاً تقسیم اولنمش ایدوکی دخی مذکور جدولارک
فراغ خانه سنه اشارت اولنق لازم کور ویدلرنده کی سندات
تبدیل قنور .

اون ایکنجی بند بر سندن و یا خود سندات متعدده ایله
تصرف اولنان اراضینک بر قطعه سی افزاز و آخره فراغ
اولندیغی صورتده سائر فراغلرده اجرا اولنه جق
قاعدیه تطبیقاً مفروغله یدینه علم و خبر و بویله رک معاملات
سائر سی اجرا اولنه جقدر و بویله بر قطعه افزازندن
ناشی اراضی متصرفینک یدنده کی سندلرده مندرج اولان
حدود و مقدار دونم تغیر ایلدیکی حالده او مقوله سندلر
تبدیل ایلدیه جقدر .

اون اوچنجی بند هنوز نظاماً عهدده سنه انتقالی اجرا
اولنمیان اراضی بی بر کیمسه آخره فراغ ایده جک اولدقدده

طاپو نظامنامه سنك اونجی ماده سی اقتضاسنجه فارغدن
خرج انتقال و مفروغ له-دن خرج فراغ اولق اوزره
ایکیسندنخی یوزده بشرغروش خرج آله جقدر آنجق
اراضی مرقومه اول کیمسه نك باباسنه دخی باباسندن
انتقال ایتش دیو ایکی خرج انتقال بردن آنق جائز دکدر
و برمنوال سابق انتقالی اجرا اولن میان اراضی مجاناً آخره
فراغ اولندوقده كرك فارغدن آله جق خرج انتقال و كرك
مفروغ له-دن آله جق خرج فراغ ایکیسیدنخی اول
اراضینك قیمت مخمده سنه نسبتله آله جقدر .

اون دردنجی بند بودفعه اتخماز اولنان اصوله تطبیقاً
قوچانلو دفترلردن کسپله رك یدینه علم و خبر و برلش
اولنر دفتر خانه دن سندی کلمکسزین اراضیسنی آخره
فراغ ایده جك اولدوقده قاعده سنه توفیقاً خرج فراغ
آله جقدر نصکره مفروغ له یدینه بشقه جه علم و خبر و برله رك
فارغك یدنده کی علم و خبر مفروغ له-ه و برلش اولان
یکی علم و خبرك ایکنجی جدولنه مربوطاً اصولی
وجهله دفتر خانه یه کوندربله جك و اش-بو یکی علم و خبر

جدولرینک خانه لرندن جهت اعطای سند خانه سنده
هنوز سندی کلمه یکنندن اسکی علم و خبری مربوطاً
کوندرلدی دیو نحریر اولنه جقدر وشایدکه بو یکی
علم و خبر جدولی دفتر خانه به واصل اولزدن مقدم اسکی
علم و خبر جدولی موجبجه سندی تنظیم ایله محالنه
کوندرلمش بوانور ایسه اولخالده مذکور سند محالنه
حفظ و توقیف اولنه برق بعده یکی علم و خبر جدولی
موجبجه تنظیم اولنه جق سند محالنه ورود ایلمدکده
مفروع لهه اعطا ایله یندن آله جق علم و خبره مربوطاً
مذکور سند محفوظ دفتر خانه عامر به اعاده قلنه جقدر
یئنده موقت علم و خبر اولوبده سندی ورود ایتمزدن
مقدم وفات ایمنلر حقنده دخی عینبله شو معامله اجرا
قلنه جقدر .

اون بشنجی بند هر قریبه نك حاوی اولدیغی اراضینک
فراغ و انتقالی و خصوصیات سائره سی تابع اولدیغی قضا
باشنده اجرا اولنوب دیگر قضااده و یا خود سنجاق
باشنده اجرا اولنیه جقدر فقط طاپو نظامنامه سنک
اون التنجی و اون سکرنجی ماده لرنده بیان اولدیغی وجهله
سنجاق باشنده تحقیقاتی و یا خود مزایدده سی اجرا اولنه جق

اولان و کذا در سعادتده مزایده مکرره سی اجرا اولنق
لازم کلان اراضی حقنده نظامنامه موجبجه ایجاب
ایدن معاملاتک اجراسندن صکره بوجه محرر محلیجه
علم و خبر لری تنظیم اولنه جقدر [*]

اون التخی بند تعریفنامه ده بیان اولندیغی وجهله
علم و خبر قوچانلری هر قضا باشنده قیود اولق اوزره
قاله جغی مثلاً سنجاق باشلرنده هر قضا ایچون بررده اجمال
دفتر لری طوتیله جغندن کرک قوچانلر و کرک اجمال
دفتر لری حین اقتضاده مراجعت اولنق اوزره امنیتلو
محلارده حفظ اولنه جقدر .

خاتمه

اصول جدیدنک اجرا آتنده بعض کونه اشتباه
وقوعبولور ایسه دفتر خانه خاقانی طرفندن استیضاح
اولنمیدر .

فی ۷ ش سنه ۱۲۷۶ دستور جلد ۱ ص ۲۰۹

[*] اشبو اون بشنجی بند اخیراً تعدیل اولنمغله ماده اخیره زیرده
(۳۳) نومرویه درج اولنمشدر

طاپوسندلرينك صورت تحرير

واعطاسى حقنده تعريفنامه در

(مقدمه)

راضى اميريه نك احكام قانونيه سى پك ايكيوز يتمش
درت سنده سى ذى الجمه سى اوائلنده اعلان اولنان
اراضى قانوننامه همايوننده وبوكا دائر مامورينك
وظائف و معاملات سائر سى دخى يتمش بش سنده سى
جمادى الاخره سنده طبع و تمثيل ايله هر طرفه كوندريلان
طاپو نظامنامه سنده مشروح و مفصل اوله رق بونلرك
احكامى بوندن بويله دخى مرعى الاجرا اوله جق اولوب
انجق بوكره طاپو سنداتنك تنظيم واعطاسى خصوصى
بر حسن ضابطه و نظام تحتنه قونلق اوزره اتخاذا اولنان
اصول جديده حسبيله نظامنامه مذ كورده محرر اولان
معاملاتك اكالم و تسهيلي لازم كلديكى مثلا و يكرمى برنجى
ماده سنده بيان اولنديغى اوزره اراضى متصرفلرينده
ويرلسى لازم كلان طاپو سنداتنك دفتر خانه طامره دن
ورودينه قدر معتبر اولمق اوزره مجلس مهربله مهور اوله رق
ويرلسى لازم كلان موقت علم و خبرك پرينه بوكره مطبوع
علم و خبر جدوللرى تنظيم اولنش ايدو كيندن شمدي به

قدر محللارنده خرجی و بدلی آلتوب موقتاً ویرلمش اولان
علم و خبرلرک اشبو مطبوع علم و خبر جدولارینه تبدیلی
اقتضا ایتمیبوب دفترخانه دن طاپو سندلرینک ورودینه
دکین صاحبلمری بدلرنده براغیله رقی کماکان معتبر طوتلق
وسندلری ورودنده دفترخانه یه کوندلرک اوزره بوندن
بویله ذکر اولنان مطبوع علم و خبر جدولاری حقننده
اجراسی اقتضا ایدن معاملاتک ایضاحی ضمننده اشبو
تعریفنامه تنظیم قلمشدر .

برنجی بند ذکر اولنان دفترله هر سنجاق ایچون
بشقه بشقه نومرولر موضوعدر و هر دفتر ایکی یوز
علم و خبر ورقه سنی و هر علم و خبر ورقه سی دخی اوچ
جدولی شاملدر و هر دفترده کی علم و خبرلر برنجی نومرودن
بدأ ایله ایکی یوزنجی نومرویه قدر صره سیله دفترله
دیگلمش ایدوکندن لازم اولدیغی وقتده وجه آتی الذکر
اوزره بویله صره سیله قوللانیله جقندر ونه یولده
قوللانیله جغی کرکی کبی ایضاح اولنقی ایچون صور
متنوعده مطبوع نمونه جدولارینک بالارینه نومرولر
وضع اولنهرق هر قضایه التي عدد جدول وقضادن
سنجاق باشنده و سنجاق باشندن دفترخانه یه ارسال

اولنه جق مضبطه لر دخی مطبوع اولغله انلرك دخی نمونه
اولق اوزره صورتلری طولدیریلوب و کذالك نومرولر
قونیلوب هر قضا ایچون برر و هر رأس لوا ایچون کذالك
برقطعه و سنجاق باشنده دخی هر قضا ایچون بشقه بشقه
اچمال دفترلری ط-وتیله جفندن بونلرك ایکیشر قطعه
نمونه سی دخی سنجاق باشلرینه ارسال اولنه جقدر •

ایکنجی بند کرك فراغ و انتقالات و احالات و قوعنده
و کرك سندلری اولیسانلره سند ویرلده و کرك عتیق
سندلرك تبدیلنده الحاصل نمونه ورقه لرنده کوسترلدیکی
اوزره علم و خبر ورقه لرینک هر اوج جدولنده دخی لوا
کله سنک یانه سنجاقک اسمی و قضا دیو مطبوع اولان
محلک حذاسنه دخی اراضینک بولندیغی قضانک اسمی
واکر قصبه یه مربوط اراضیدن ایسه قصبه کله سنک
یانه نفس قصبه خارچنده فلان محل دیو محلک شهرتی
و بر قریه نك حدودی داخلنده ایسه قریه کله سنک یانه
قریه نك اسمی یازيله جقدر و بعده حدود خانه لرنده کی طرف
کله لرینک حذاسنه اول اراضینک شمیدیکی حدود صحیحده سی
تحریر اولنه جقدر بعده دونم خانه سنه دخی مذکور نمونه
ورقه لرنده کوسترلدیکی وجهله اراضینک مقدار دونمی
یازيله جقدر فقط اراضینک تعیین مقاداری خصوصنده

دو نم مقامنده شو قدر تخم استیعاب ایدر قوللائیلان
بلده لوده دو نمك مقداری یازبله جق برده تخم خانه سنه
اراضینك نمقدار تخم استیعاب ایلدیکی یازباق لازم کلور
بعده نوع ارض خانه سی طولدیربله جقدر شویله که اول
اراضی ترلا ایسه برنجی و اوچنجی و التنجی نومرولی
نمونه ورقه لرنده کوسترلدیکی اوزره عشرلی تعبیرینك
یاننه ترلا واکر چایر ایسه بشنجی نومرولی نمونه کبی
چایر دیویازبله جقدر واکر باغ و باغچه و یابستان ایسه ترلا
و چایر یرینه باغ و یاخود باغچه و یاخود بستان دیو
تحریر اولنه جقدر و چفتلك یری و قوری و اورمان
و دکرمان عرصه سی و خرمن یری و اغیل و صمانلق
و ماندره کبی بدل عشر مقاطعه او اولان اراضی اولدیغی
حالده ایکنجی نومرولی نمونه ورقه سنده کوسترلدیکی
اوزره بدل عشرلی عباره سنك حداسی ذکر اولنان
نوع لر دن هر قنغیسی ایسه انکله طولدیربله جق و بدل
عشرک مقداری دخی تعیین اولنه جقدر واکر یابلاق
و یا قشلاق و یاخود او تلاق دن بریسی ایسه دردنجی
نومرولی نمونه ده کوسترلدیکی اوزره رسمی لفظنك
حداسنه یازبله جق و كذلك مقدار رسمی دخی تصریح
اولنه جقدر واکر ذکر اولنان انواع اراضی بر چفتلكه
مربوط ایسه اول چفتلكه مربوطیتری بیلنك ایچون

هر برقطه سنك علم و خبرنده سالف الذكر او چنجى
نومرولى نمونه ده كوسترلديكى اوزره قارشو سنده كى
كوچك خانه به تابع چفتلك فلان ديو يازيله جقدر و اصل
چفتلك ابدیه محلى ایچون ویريله جك علم و خبر ورقه سنده
دخی ایکنجی نومرولى نمونه ده كوسترلديكى اوزره بدل
شهرلى عبارت سـ سنك يانه چفتلك برى ديو تحرير
اولندقدنصـ كره مذکور كوچك خانه به دخی چفتلكك
اسم و شهرتى يازيله جقدر بعده جهت اعطای سند خانه سى
طوادريله جقدر شويله كه اسكى سندی و ارايسه مذکور
رنجى نومرولى نمونه ورقه سنده كوسترلديكى وجهله
جهت اعطای سند خانه سنده تبديلاً لفظى و اكر سندی
ضایع اوامش ايسه اینجى و بشنجى نومرولى ورقه لوده
كوسترلديكى اوزره ضایعدن عبارت سى يازيله جقدر
و ضایع اولان سنك تاريخى و نومروسى معلوم ايسه
ضایعدن عبارت سنك حذاسنه اشارت اولنه جقدر و اون
سنه دن زياده بلا نزاع تصرف اولنه رق حق قرار ثابت
اولسيله صحیحاً تصرفنده اولوبده اصلاً سندی یوغيسه
التنجى نومرولى نمونه ده كوسترلديكى اوزره جهت
اعطای سند خانه سـ سنه کیفیتى و مجدداً تعبیرى يازيلوب
بوصورته قيمت مخمزه خانه سنده ارا ضينك تخمین اولنان

بهامی و خرج معتاد خانه سنه دخی یوزده بش حسابیله
خرجی تحریر اولنه جقدر واکر اراضی موآندن اولوبده
مجاناً سند ویریله جک ایسه ذکر اولنان جهت اعطای
سند خانه سنه لاجل الاعمار عبارسی یازیله جقدر وهر
نوع اراضی به متصرف اوله جقی کیسه نك کندو
وبابامی اسم و شهرتلی کندی خانه سی حداسنه
طوالدیریله جقدر .

اوچنجی بند اراضیدن بر محلك فراغی اجرا اولنه جقی
اولدیغی حالده اول بند تانیده بیان اولنان خانه لرایجابنه
کوره طوالدیریلوب تانیارنجی نومرولی نمونه ورقه سنده
کوسترادیکی اوزره فراغ لفظنك یانه فارغك و باباسنك
اسم و شهرتلی وثالثاً بدل فراغ خانه سنه اراضی قاج
غروشه صاقلش ایسه مقداری یازیله جقدر و مبلغ مذکورک
یوزده بش غروش حسابیله خرج فراغی دخی خرج
معتاد خانه سنه تحریر اولنه جقدر واکر اول اراضی
مجاناً فراغ اولنش ایسه اول اراضینك تخمین اولنان
قیمتی قیمت مخمنه خانه سنه و قیمت مخمنه نك یوزده بش
غروش حسابیله خرج فراغی کذلک خرج معتاد
خانه سنه قونیله جقدر واکر دیگر اراضی ایله مبادله
ولنش ایسه ینه برمنوال مشروح ایکی اراضینك مجموع

قیمت مخمنه لرینک نصفی قیمت مخمنه خانه سنه و اول نصف
قیمتدن آلهه جق یوزده بش غروش خرج دخی خرج
معتاد خانه سنه یازبله جقدر •

در دنجی بند اراضینک انتقالی اجرا اولنه جق اولدوقده
بند ایکنجی بنده بیان اولنان معاملات اجرا اولندوقده
اول اول اراضی پدران انتقال ایش ایسه انتقال
خانه سنه ایکنجی نومرولی نمونه ورقه سنده کوسترلدیکی
اوزره پدیری فلانک فوتندن دیو تحریر اولمور واکر
والدهدن انتقال ایش ایسه والدهسی فلاندن
واولاددن انتقال ایش ایسه اوغلی فلان یاخود قزی
فلاندن دیو تحریر اولنمق لازم کور وهر صورتده
متوفانک تاریخ وفاتی دخی اشارت اولنه جقدر ثانیاً قیمت
مخمنه خانه سنه اراضینک قیمت مخمنه سی وخرج معتاد
خانه سنه یوزده بش حسابیله خرجی یازبله جقدر •

بشنجی بند سالف الذکر طاپو نظامنامه سنک اوننجی
ماده سنده بیان اولندیغی وجهله عهده سنه هنوز انتقالی
اجرا اولنمیان اراضینک حین فراغنده بدل فراغ خانه سنه
بدل فراغی و قیمت مخمنه خانه سنه بنه اول بدل تحریر
اولنوب هر ایکی بدل ایچون یوزده بشر غروش حسابیله

آلنه جق خرجك مجموعى دخی خرج معتاد خانه سنه
يازيله جقدر و بويله انتقالى اجرا اولنمپان اراضى مجاناً
فراغ اولنديغى حالده اول اراضينك قيمت مخمنه سى
قيمت مخمنه خانه سنه يازيلوب بوصورته قيمته نظراً
آلنه جق انتقال و فراغ خرجلى طوپدن اوله رق خرج
معتاد خانه سنه قونيله جقدر .

التنجى بند حق طاپو صاحبنه ويريله جك علم و خبرلرده
دخی ايكنجى بنده محرر اولان معاملات اجرا اولندقد .
نصكره او چنجى نومرولى نمونه ورقه سنده كوسترلديكى
وجهله حق طاپو ديو مطبوع اولان عبارتنك يانى باشنه
متوفانك اسمى و تاريخ وفاتى و حق طاپو صاحبك نه سى
اولديغى يازيلور بعده بيغرض ارباب و قوفك تقدير
ايلدكارى طاپوى مثل دخی بدل مثل ديو مطبوع اولان
عبارتنك ياننه تحرير اولنور .

يدنجى بند بالمزايده حاله اولنان صرف محلول اراضى
ايچون ويريله جك علم و خبرلرده دخی دردنجى و بشنجى
نومرولى نمونه لرده كوسترلديكى اوزره نه جهتله محلول
اولديغى يعنى حق طاپو اصحابى بولنديغى و يا خود
اولوبده استنكاف ايتديكى كيفياتى محلول صرف

عبارت سنک یاننه و مزایده ده تقرر ایدن بدل مزایده
خانه سنه تحریر اولنه جق واکر اراضی مکتومه
ویا خود معطله دن اولور ایسه عینیه بووجهله اجرا
قلنه جقدر .

سکزنجی بند بالاده مذکور معاملات تماماً اجرا
اولنه رق علم و خبر ورقه سنک هر اوج جدولی دخی
منوال مشروح اوزره طولد یرلدقن صکره نمونه لرده
کوستردیکی وجهله علم و خبرلی جدولک ذیلنده اولان
سطرلر اراسنده کی بوش محارک اولکیسنه اول اراضینک
نوعی وایکنجیسنه متصرف اولان کیسه نک و باباسنک
اسمی تکرار یازیلوب و تاریخ محلی دخی طولد یریلوب ملحق
قضالرده ایسه مدیر دیو مطبوع اولان لفظنک یاننه قضا
لفظی ورأس لواده ایسه مال لفظی یازیلور واکر
اراضی مشترک ایسه اولکی بوش محله مقدار حصه دخی
بیان اولنور .

طقوزنجی بند بالاده محرر معاملات تحریریه کاملاً اجرا
اولندقدن صکره علم و خبرلو جدولک صاغ طرفنده کی یعنی
بالاسی دفتر خاقانی دیو یازیلو اولان ورقه کسیلوب
ملحق قضالرده حاکم و مدیر قضا و صندوق امینی و کاتب

طرفلرندن و سنجاق باشنده كذلك حاکم و مال مأموری
و صندوق امینی و کاتب طرفلرندن تمهیر اولندقدن صکره
اراضی به متصرف اوله جق کیمسه به و یریلور بعده علم
و خبر ورقه سنک ایکنجی جدولی دخی كذلك تمهیر و تاریخی
وضع اولنوب نمونه لرده اشارت اولنان محلندن کسپله رک
اگر اول اراضینک عتیق سندی وار ایسه اکا دیکلوب
یوغیسه یالکزجه حفظ اولنه جقدر [*]

اوننجی بند هر قضاده برای ایچنده نقدر علم و خبر
جدولری تراکم ایدر ایسه دیکیلی اولان اسکی سندلر ایله
برابر جمله سی یدنجی نومرولی قضا مضبطه سی نمونه سنده
کوسسترلدیکی و جهله طولدیر یله جق و هیئت مجلسجه
تمهیر اولنه جق قضا مضبطه سنده لف اولنه رق تابع
اولدیغی سنجاق باشنده کوندیر یله جقدر .

اون برنجی بند منوال مشروح اوزره علم و خبر
ورقه لرینک ایکیشر جدولی قطع اولنه رق کتدکجه
اوچنجی جدولی قوچانده قالوب لیدی الایجاب

[*] ممالک محروسه نك قطعات مقتضیه سنه بشقه بشقه دفترخانه و طابو
مأمورلری تعیین قلندیغندن اراضی میریه به متعلق مسائل و دعاوینک
حین رؤیتنده دفترخانه و یاطابو کاتلرینک و هنوز طابو اصولی تأسیس
اولنمیان یرلرده حصول اجرا آته قدر موقتاً منصرف و دفتر دار
وقائم مقام و مال مأمورلرینک صاحب ارض عد ایدلمسی زبرده
(۱۸) نومروده مندرج تذکره سامیه ایله ییلدیرلشدیر

مراجعت اولنق اوزره محللارنده حفظ اولنه جق و بو
قوچانك زيرى دخی هرورقه طولديرادجه كذلك
برابرجه تمهیر قلنه جقدر وقوچانلرك امر محافظه لرنده
مدیر قضا ایله کاتب مسؤل اولوب رأس لوا اعتبار
اولنان قضاده دخی عینيله بو معامله اجرا اولنه جقدر .

اون ایکنجی بند سنجاق باشنده هر قضا ایچون بشقه
بشقه اجمال دفتر لری طوتيله جقدر و بود دفتر لردخی مطبوع
اولوب بونلره سکنجی و طقوزنجی نومرولی اجمال دفتر لری
نمونه لرنده کوسه ترلدیکی وجهله علم و خبر لرك اجمالی
قید اولنه جقدر شویله که اولا بالاسنده اولان قضانك
اسمی طولديرادقدنصکره قریه نك آلت طرفنه اسمی
یازيله جقدر واکر اراضی برقریه داخلنده اولیبوده
قصبه به مربوط ایسه اولوقت قصبه کله سنك آلت طرفنده کی
خانه به نفس قصبه نك اسمی یازيله جقدر و برقریه نك اسمی
برخانه ده یازیلوبده آلت طرفی اتصالنده کی خانه به دخی
ینه اول قریه نك اسمی یازلمق لازم کلدکده تکرار اول
قریه نك اسمی یازمغه حاجت قالمیه رق میم اشارتی وضع
اولنه جقدر ثانیاً اراضینك نوعی قید اولنه جقدر ثالثاً
اراضینك مقداری علم و خبر جدولنده دونمله تعیین اولنمش
ایسه دونم خانه سنك آلت طرفنده کی بوش خانه به واکر

تخم اعتباریله تعیین اولمش ایسه تخم خانه سنک آلت طرفنده کی بوش خانه به یازبیه جقدر رابعاً اراضی به متصرف اوله جقی کیسه نك اسمی دخی کندو خانه سنه و قاججی علم و خبر ایسه آنک نومروسی آلت طرفنده و قاججی علم و خبر دفترندن کسایش ایسه آنک نومروسی دخی دفتر نومروسی خانه سنک آلت طرفنده اشارت قلنه جقدر خامسا علم و خبر جدولنده کی رسم سند یا خود معمله ایله کاغذ بهانک مجموعی حاصلات خانه سنک آلت طرفنده کی خانه به یازبیه جقی و حاصلات خانه سنده کی رقلرک بشده بر یکونی یاننده کی یکون خانه سنه قونیه جقدر و آی باشنده هر قنغی خانه به تصادف ایدر ایسه یکونلرک مجموعی اوراده طویلانوب هر قنغی آیک خزینه جدولنه ادخال اولنه جقی ایسه اول جمع یکون خانه سنک یاننده کی جدول خزینه خانه سنه شهر رومیه دن قنغی آی ایسه اول آیک اسمی قید اولنه جقدر سادسا علم و خبر لرک دفتر خانه صامره به کوندرلدیکی تاریخی دخی آلتنده کی خانه به قید اولنه جقدر مذکور اجمال دفترینک وقومات خانه سنه دخی انتقال و فراغ وقوعی کبی و سائر درلو بعض وقومات و اراضینک برچفتلکه مربوطیتی کبی بعض کیفیات یازبیه جقدر •

اون اوچنجی بند کرک ملحق قضالردن کلان علم و خبر

جدولری و كرك رأس لو اعتبار اولنان قضاده صرف
اولنان علم و خبر جدولری بر منوال مشروح اجمال
دفترینه قید اولند قد نصکره اونجی نومرولی لوا مضبطه سی
نمونه سنده کوستر لدیکی اوزره بر لوا مضبطه سی تنظیم
اولنه رق ملحق قضالردن کلان مذکور مضبطه لرایله برابر
رأس لواده ترا کم ایتش اولان مذکور علم و خبر و جدولری
دخی بر طرفه وضع ایله جمله سی اول مضبطه به لف اولنوب
بجو عیچون یاپیله جق ظرفك بالاسنه اراضی مضبطه سیدر
واورته سنه دفتر امانت بهیبه سی طرفته دیوتحریر اولنوب
پوسته به تودبعاً طوغریجه دفتر خانه به کوندریله جك
وظرفلك آلت طرفلرینه دخی قنغی قضا و سنجاقدن
اولدیغی اشارت قلنه جقدر .

اون دردیجی بند دفتر خانه طامره دن تنظیم وارسال
اولنان طاپوسندلرینك سنجاق باشنه حین ورودنده بلا
امهال تاریخ ورودلری اجمال دفترنده سنداتك کلدیکی
تاریخی خانه سنه قید ایله بالذات اداره اولنان قضا سنداتی
اصحابنك بدلرنده کی علم و خبر لری آلنه رق کندولرینه تسلیم
اولنه جق و ملحق قضالرك سنداتی دخی سرریعاً محللرینه
کوندریلوب مذکور قضاالرده دخی کذلک اصحابی

بدلنده کی علم و خبرلری آلهرق سندلری کندولر ینہ تسلیم
قلنه جقدر و بووجهله طویلانیلان علم و خبرلر سنجاق باشنه
کوندلر یلوب اوراده طویلانیلمش اولان علم و خبرلر ایله
برابر طاقیله دفترخانه صامریه کوندریله جقدر .

فی ۱۵ شعبان سنه ۱۲۷۶

دستور جلد ۱ ص ۲۱۶

نومرو

— ۵ —

صورت خط هایون

(موجبنجه عمل اولنه)

مجرد تسهیل معاملات ایله امرزراعت و تجارتک و او
جهتله ثروت و معهوریت مملکتک برقاندھا زید و توسیعی
مقصودیله باطاپو تصرف اولنه کلان اراضی امیریه
و موقوفه نك اصول انقالاتی حقننده قرار کیر اولان
مساعداات سفیه بروجه آتی بیان اولنور .

برنجی ماده باطاپو تصرف اولنان اراضی امیریه

و موقوفه نك اولاد ذكور و اناثه متساویاً انتقالی حقننده
اراضی قانوننامه همایونك تعیین ایلدیکی احکام و مساعده
کماکان باقی اولوب فقط اراضی امیریه و موقوفه
متصرفلرینك اولاد ذکور و اناثی موجود اولدیغی
حالده عهده سنده بولنان اراضی ثانیاً احفادینه یعنی
اولاد ذکور و اناثك اوغلنه و قزینه ثالثاً بابا و اناسنه
رابعاً لابوین و لاب ارقرنداشنه خامساً لابوین و لاب
قزقرنداشنه سادساً لام ارقرنداشنه سابعاً لام قزقرنداشنه
بلا بیل متساویاً انتقال ایده جکدر و تعداد اولنان
ورثه دن بری بولندیغی تقدیر ده ثامنناً زوجدن زوجه یه
و زوجه دن زوجه انتقال ایلیه جکدر .

ایکنجی ماده بالاده درجاتی تعیین اولنان حق انتقال
اصحابندن برنجی درجه ده اعتبار اولنان ورثه موجود
ایکن ایکنجی درجه ده بولنان ورثه حق انتقاله نائل
اوله هیه جقدر مثلاً اولاد وار ایکن احفاده و احفاد
موجود ایکن ابوینه اراضی انتقال ایتیموب فقط بابا
و اناسنك حیاتنده وفات ایدن اولاد ذکور و اناثك اولادی
اولاد مقامنه قائم اوله رق جد و جدولرندن بابا و انالرینه
انتقال ایده جک حصه کندولرینه انتقال ایده جکی مثلاً
بالکز ابویندن لام قزقرنداشه قدر حق انتقال اصحابندن

بولنان ورثه به انتقال ایده جک اراضیدنخی زوج
وزوجه به بر ربع حصه انتقال ایلیه جقدر و اولاد
واحفاد و ارایکن زوج و زوجهنک اراضیدن حصه آلفه
صلاحیتی اولیه جقدر .

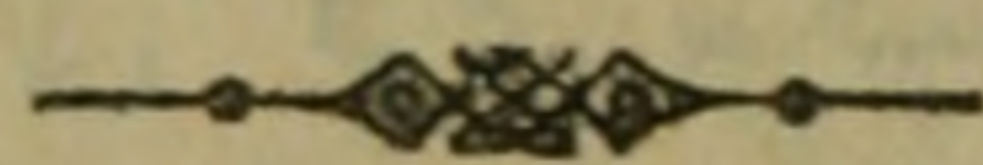
اوچنجی ماده کړک تأمین دین ایچون جاری اولان
فراغ بالوفا اصولی و کړک مدیونک و فاء فراغ اولنماش
اولان اراضیسنک حیاتنده و یا وفاتنده ایقای دین ایده .
بیله جکی احوال و معاملات نظامات مخصوصه ایله
تعیین اولنه جقدر [*]

دردنجی ماده ملکنامه همایون ایله تصرف اولنان
چفتلیکات و اراضی سائره حقننده دخی تمامیله اراضی
امیریه و موقوفه معاملات اجرا قلوب فقط بونلردن
آلفنده اولان مؤجله سنویه قاعده مخصوصه سنه تطبیقاً
کا کان اخذ و استیفای اولنه جقدر .

[*] فراغ بالوفا اصولی بالاده ۷۸ نجی صحیفه مندرج طایون نظامنامه
سنک ۲۶ نجی ماده سنده مسطور و مدیونک حیات و بماتنده اجرا
اولنه جق معامله دخی زیرده (۱۲) نومروده مندرج نظامنامه ده مصرح
بولنشدر

بشبحی ماده اراضی امیریه و موقوفه اوزرنده بولنان
ابنیه و اشجارک تصرفی حقننده اراضی قانوننامه همايونک
تعیین ایلدیکی احکام کماکان اجرا قلنه جقدر .
التبحی ماده اشبو قانون تاریخ اعلانندن اعتباراً
مرعی الاجرا اوله جقدر و اراضی قانوننامه همايونیه
طاپو نظامنامه سی مواد سابقه ده بیان اولنان احکام قانونیه
توفیقاً تصحیح اولنه رق نشر و اعلان قلنه جقدر .

فی ۱۷ محرم سنه ۱۲۸۴
دستور جلد ۱ ص ۲۲۳

نومرو

— ۶ —

قانوننامه همايونه ذیل

بر کیمسه زوجه سنی طلاق رجعی ایله تطلیق ایدوبده
زوجه نک عدتی منقضیه اولمق سزین زوجیندن بری و یا خود
بر کیمسه بر خاتونی نکاح ایدوبده دخول و خلوت صحیحه
بولتمق سزین کذلک زوجیندن بری وفات ایتد کده عهده سندن
منحل اولان اراضیه شرعاً وراثتی ثابت اولان زوج
و زوجه نک حق انتقالی اولدیغی مثللو بر آدم مرض موتنده
زوجه سنی طلاق باین ایله تطلیق ایتد کدن صکره زوجه نک

هدتی تکمیل اولقمسزین زوج فوت اولسه اراضیسندہ
کذلاک شرعاً وراثتی ثابت اولان زوجہ نیک حق انتقالی
بولنه جقدر [*]

۲۹ ربیع الاخر سنہ ۱۲۸۹

دستور جلد ۱ ص ۲۲۴

اورمان نظامنامہ سنک بشنجی مادہ سی

نومرو

— ۷ —

بشنجی مادہ اہالی قری سکنا لریلہ انبار و آغیل مثللو
محتاج اولد قری ابدیہ بی تعمیر و یا مجدداً انشا ایتک و عربہ
وادوات زراعت اعمال ایلک و احتیاجات بیتبہ لری
مرتبہ سندہ کمور یا پمق و اودون اولق ایچہ۔ ون میری
اورمانلرندن مجماناً کرامتہ و اشجار کسہ جک و فقط
تجارت ایچون قطع ایدہ جکاری کرسنتہ نیک اداره طرفندن
تعیین اولن۔ ان قیمت و اتماننی اعظایہ و تجار کی اشبو
نظامنامہ احکامنہ اتباعہ مجبور اولہ جق لری مثللو کرک
بالذات و کرک بالواسطہ آخر محلہ نقل و فروخت
ایدہ جکاری حطب و کمور ایچہ۔ ون میری اورمانندن

[*] زوجہ شرعاً وارث اولہ مزایسہ حق انتقالہ مظهر اولہ مبیہ جفی
زیردہ (۱۳) نومرو دہ مندرج تذکرہ سامیہ ایلہ تبلیغ بیوریلان
ارادہ سنہ حضرت بادشاہی اقتضای منیفندندر .

کسیله جک اشجارک اداره طرفندن تعیین اولنه جق قیمتنی
اعطا ایلیمه جکر در هر قریه نیک منسوب اولدیغی بازاریرینه
اهالینک کندو عربه و حیوانلریله نقل و فروخت ایتد کوری
حطب و کور بو حکمدن مستثنادر و بونلر حقنده جریان ایده.
جک معاملات تعلیمات مخصوصه سنده بیان قلنه جقدر [*]

دستور جلد ۲ ص ۴۰۴

نومرو

— ۸ —

تبعه اجنیه نیک املاکه متصرف اولماری حقنده
فی غره جاسنه ۸۴ تاریخلی قانوننامه

برنجی ماده دول اجنیه تبعه سی ممالک شاهانه نیک اراضی
جازه دن ماعدا هر طرفنده تبعه دولت علیه مثل او و بشقه
بر شرط تحتنده اولیه رق مواد آتیه ده مذکور اولدیغی
وجهله آنلرک بو خصوصه تابع اولدقاری نظامات و وظائفه
اتباع قیدیله داخل و خارج مدن و قصباتده تصرف املاک
حقوقندن استفاده ایتمکه قبول اولمشلدر فی الاصل تبعه

[*] ومیری اورمانلرندن مجاناً اهالی به ویریه جک کراسنه و حطب و کورک
صورت اعطاسی حقنده اوچنجی جلد دستورک ۲۸۵ نجی صحیفه سنده
تعلیمات اولدیغی کبی اودون و کور دن انه جق رسم حقنده کی تعلیمات
جلد مذکورک ۲۸۷ نجی و بالجمله اورمان مأمورلرینک اجرای
محاکاتلریله وظائفی تعیین ایدن تعلیمات دخی دردنجی جلد دستورک
۴۵۰ و ۴۵۴ نجی صحیفه لرنده مندر جدر

حضرت شاهانه دن اولوبده صکره دن تبدیل تابعیت
ایتمش اولانلر بوقاعده دن مستثنا اولوب آنلر حقنده قانون
مخصوصنک احکامی جاری اوله جقدر . [*]

ایکنجی ماده برنجی ماده احکامی اقتضاسنجه داخل
و خارج شهورده املا که متصرف اولان اجنبیلر املا کارینه
هاند کافه خصوصاتده تبعه دولت علیه نک مکلف
اولدقلری شرائطی ایفایه مجبور اوله جقدر و بوجبوریتک
نتیجه مشروعه سی اولق اوزره اولاملا کک تصرف
وانتقال و فراغ واستغلالی حقنده حالا جاری اولان
واستقبالاً جریان ایده جک اولان قوانین و نظامات ضابطه
و بلدییه یه اتباع ایده جک ثانیاً هر نه نام و شکلده اولور ایسه
اولسون داخل و خارج شهورده تبعه دولت علیه دن
اولان اصحاب املا کک مکلف اولدیغی و بوندن بویله
اوله بیله جکی کافه تکالیف و رسوماتی ایفا ایلیده جک
ثالثاً املا که متعلق کافه خصوصاتده واکاد اثر بر دعوی
وقوعنده کک کندولری مدعی و کک مدعی علیه اولسون

[*] اشبو برنجی ماده دن استثنا اولنان اشخاصک عهده سنده کی املاک
واراضیسی حقنده اجرا اولنه جق معامله پی متضمن اولان قانون
زبرده (۱۰) نومرویه درج اولمشدر

و كرك ايكي طرف دخی تبعه اجنبيه دن بولنسون طوغريدن
طوغرى به دولت عليه محكمه لرينه مراجعت ايدە جكاردر
واجانبك متصرف اولدقلى املاكه عائد اولان خصوصات
ذاتلرينه مخصوص صفت تابعيت اصليله لرينك مداخله سى
اولقمسزىن و معاهدات اقتضاسنجه ذاتلرينه و اموال
منقولهلرينه عائد اولان معافيات محافظه اولنقى قيديله
تبعه دولت عليه دن اولان اصحاب املاكك حائز
اولدقلى حقوق و مكلف اولدقلى شرائطه تابع اولدقلى
اصول اوزره رؤيت اولنه جقدر .

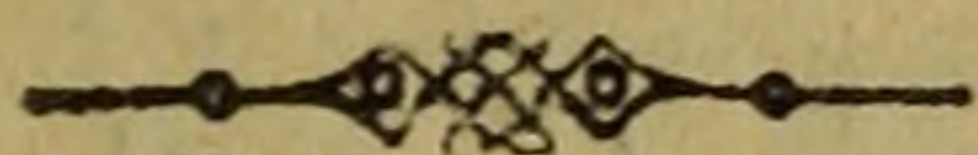
او چنجى ماده املاكه متصرف بر اجنبيك افلاسى حالنده
صندقلى يعنى تسويه مأمورلى مفسك عهده تصرفنده
اولوب ماهية و نظاماً متصرفك ديونته قارشولق اولسى
مجاز اولان املاكك صاتلىسى ايچون حكومت و محاكم
رسميه دولت عليه به مراجعت ايدە جكاردر و بر اجنبي
متصرف املاك اولان بر اجنبي عليهنده املاك كن ماعدا
بر ماده دن طولايى دهواسى اولوبده قنچلار به سى حكيميله
دهواسنى قزانديغى حالده دخی بو حكيم محكوم اولان
اجنبيك ايفاي دینه صالح اولان املاكك صاتلىسى استلزام
ايلد كده كذلك حكومت و محاكم دولت عليه به مراجعت

اوله رق صماتلسی دانن طرفندن ادما و طلب اولنان
املاکنک دینه بدل صماتلسی نظاماً مجاز اولان صنفندن
اولوب اولدیغی اول امرده محاکم و حکومت عثمانیه
طرفندن بعد التحقیق اجرا اولنده جقدر .

در دنجی ماده بر اجنبی وصیت ایله انتقال و هبه سی
مجاز اولان املاکنی وصیت ایتمک صلاحیتنه نائل اولوب
هبه و یا وصیت اولنمیان و یا خود هبه و وصیت
صلاحیتنه قوانین دولت علیه نك مساعی بولنمیان املاک
متروکه حقنده نظامات موضوعه دولت علیه اجرا
اولنده جقدر . [*]

بشنجی ماده هر بر اجنبی استملاک حقنده اجرا سیچون
طرف دولت علیه دن تکلیف اولنان صورت تنظیمیه به
منسوب اولدیغی دولت طرفندن موافقت اولدیغی کبی
اشبو قانوننامه احکامی فوایدندن استفاده ایلیه جقدر .

دستور جلد ۱ ص ۲۳۰

[*] اجنبی تبعه سندن ایکن تصرف املاک ایدن شخصک وفاتی حالنده
املاک و اراضیسنک قانوناً مستحق اولان ورثه سنه انتقال ایده جکی
زیرده (۹) نومروده مفید تذکره سامیه ایله بیلدیرلمشدر

نومرو

— ۹ —

- ❖ دولت عليه تبعه سندن بر شخصك وفاتنده املاك
- ❖ و اراضيسنك تبعه اجنبيه دن اولان اولاد و اقرباسنه
- ❖ انتقال ايده مامسنه دائر في ۲۴ تموز سنه ۹۱
- ❖ تاريخلى تذكرة ساميه صورتى

تبعه دولت عليه دن اولوبده اولاد و اقاربى اجنبى بولنان
قادينلرك و فاتلرنده اموال و املاك متروكك لرينك
اجنبى بولنان زوج و اولادينه انتقال ايده مامسى
حقنده اولان اصول متخذهنك تبعه اجنبيه نك املاك
آله بيللرينى متضمن بولنان قرار نامه نك امضاسندن صكره
وفات ايليانلره شمولى اولوب اوليه جفهنك استفساريله
اولبايده بعض افاده بي حاوى دائره جليله خارجيه دن
تنظيم اولنان مذكرة اوزرينه شوراي دولتدن قلمه النان
مضبوطه انجمن مخصوص مشورتده قرائت اولندى
املاك و ميراث ماده لرى يكد بكره مربوط اوليوب بشقه بشقه
شير بولنديغنه و قرار نامه مجووث عنه ايله اجانبك
استملا كنه مساعده اولندرق يوقسه تبعه سلطنت سنيه دن
اولان مورثك اجانبدن بولنان اولاد و اقاربنه حق توارث
ويرلمديكنه و اراضى قانوننامه همابوننده محرر ممنوعيت

رابطهٔ تابعیتک محافظه سی مقصد مشروعه مستند اولوب
ایشک بوجهتی هر دولته نظر اهمیتده طو تلدیغی کبی
سلطنت سنیه جه دخی شایان دقت و اعتنا مواددن اولسنه
مبنی قرار اخیرک هر حالده محافظهٔ احکامی یعنی تابعیت
دولت علیه ده بولنان بر شخصک وفاتی وقوعنده مالک
اولدیغی اموال و املاک و اراضیسنده تبعهٔ اجنبیه دن
اولان اولاد و اقرباسنک حق انتقال و وراثتی اولدیغنک
ویالکز قرار نامه منظوقجه استملاک ایتمش اولان اجنبیلرک
عهده لرنده کی املاک و اراضی قانوناً مستحق اولان
ورثه سنه انتقال ایده جکنک تا کیدی تنسیب اولنمش
و کیفیتک اقتضا ایدنلره بیلدیرلش اولغله آکا کوره ایجاب
حالتک اجراسنه همت اولنسی .

دستور جلد ۴ ص ۴۱۷

نومرو

— ۱۰ —

✽ اجانبک حق استملاکی قانونک برنجی ماده سنندن استثنای

✽ اولنان اشخاصک املاک و اراضیسنده مخصوص قانوندر

برنجی ماده عن اصل تبعهٔ عثمانیه دن ایکن تابعیت

عثمانیه قانونک نشرندن مقدم تبدیل تابعیت ایتمش

اولوبده سندات عهدیه موجبجه طرف دولت علیه دن

تابعیت اجنبیه به دخولاری قبول و تصدیق اولنش
اولانلر و قانون مذکورک نشرندن صکره احکامنه موافق
صورتده تبدیل تابعیت ایدنلر اجانبک استملاکنه دائر
۷ صفر سنه ۸۴ تاریخلی قانونک وظائف مخصوصه
تحتنده تعیین ایلدیکی کافه حقوقدن مستفید اولورلر
آنجق تابعیتنه کیردکاری دولتک ذکر اولنان استملاک
قانوننه مربوط مضبوطه بی امضا ایتمش اولسی شرطدر .

ایکنجی ماده دولتعلیه دن مأذونیت رسمیه استحصال
ایتمکسزین تبدیل تابعیت ایدوبده طرف دولت علیه دن
تابعیتی اسقاط اولنان اشخاص ممالک عثمانیه ده استملاک
وتوارث حقندن محروم اولورلر .

اوچنجی ماده ماده سابقه ده کوستر لیدیکی اوزره حق
استملاک وتوارثدن محروم اوله جق اشخاصک هقارات
مملوکه سی تبعه دولت علیه دن بولنان ورثه سی بیننده اموال
منقوله کبی تقسیم اولنور آنجق اراضی قانونک یوز اونجی
ویوز اون برنجی ماده لری احکامنجه اومقوله لری اراضی
امیریه وموقوفه ده حق طاپولری قالمز وتبديل تابعیتلرندن

مقدم عہدہ لرینہ پشمش اولان اراضی امیر یہ و موقوفہ دخی
وارث لرینہ انتقال ایتیموب محلول اولور و بومعا ملہ
اجار تینلی مسقفات و مستغلات وقفیہ حقنہ دہ عینیلہ
جاریدر .

در دنجی مادہ عدلیہ و مالیہ نظارت لری اشبو قانونک
اجراسنہ مأمورددر .

ارادہ سنہ تاریخی

فی ۲۵ ربیع الآخر سنہ ۱۳۰۰

و فی ۲۱ شباط سنہ ۹۸

ذیل دستور ۳ ص ۹۶

نومرو

— ۱۱ —

✽ دین ایچون اموال غیر منقولہ نك فروختی حقنہ کی ✽

✽ نظامنامہ ایلہ ذیلی ✽ [*]

برنجی مادہ بالاجارتین تصرف اولئان مسقفات

[*] اشبو نظامنامہ نك بعض موادینك مرعی اولدیغی حقنہ کی

تحریرات عدلیہ زپردہ (۳۰) نجی نومرویہ درج اولئشدر

ومستغلات موقوفه ايله اراضى امير به محكوم به اولان
دينى ايچون مديونك رضاسنه باقليه رق املاك صرفه كى
صاتيلور فقط مديونك حالنه مناسب برخانهسى دىنى
ايچون صاتيلوب ترك اولنور مديون ارباب زراعتدن
اولديغى حالده خانهسى اداره سنه كافي مقدار اراضيسى
رهن اولنماش ووكالت دوريه كى برقيد آلتنه كير ماش
ايسه كذلك صاتيلوب ترك ايديلور وپووجهله ترك
اولنه جق اراضينك مقدارى دعوانك رؤيت اولنديغى
محكمه معرفيله تعيين ايديلور .

ايكنجى ماده مديون غير منقولاتنك اوج سنه لك
حاصلات صافيه سنك نظاماً اقتضايدين گذشته و مصارفيله
برابر دىنى ايفايه كافي اولديغى اثبات ايدر واستحصالي
دائه حواله ايلرايسه غير منقولاتنك فروختندن صرف
نظر قلنور .

اوچنجى ماده محكوم به اولان مطلوبى حواله طريقيله
قبول ايدن شخص كىفيتى مديونه تبليغ ايلدكدن صكره
اصل دائن كى مديونك اموال غير منقوله سنك فروخت
اولنسنى ادعا ايدوپيلور .

در دنجی ماده مدیونك اموال غیر منقوله سی قابل
استیناف اولان حکمرا اوزرینه فروخت اولنه میده جغی کبی
غیاباً اولان حکمرا ده دخی اعتراض مدتی مرور ایتمدیکه
صاتیله مز .

بشنجی ماده داشن الاجفنگ ایفاسنی وایفا ایتمدیکی
حالده غیر منقولاتنک ضبط و فروختی استداسنه قیام
ایده جگنی مبین اخبار نامه تنظیم و حکم اعلامک صورتنی
ربط ایده رک حکومت اجرائیه معرفتیله مدیونك
کندوسنه ویا اقامتگاهنه کوندره جکدر .

التنجی ماده داشن اخبار نامه بی کوندر دیکی تاریخدن
اعتباراً اوتوز بر کون کچمدیکه غیر منقولاتک فروختی
دعواسنه قالعشمیه رق تاریخ تبلیغندن اعتباراً ارادن
طقسان بر کون کچمش اولور ایسه تکرار پراخبار نامه
کوندر یله جک و بونک اوزرینه اوتوز بر کون کچمک لازم
کله جکدر .

یدنجی ماده بشنجی والتنجی ماده لرا حکمانک اجرا سندن
صکره اموال غیر منقوله یه حکومت اجرائیه طرفندن
بر مأمور مخصوص کوندر یلوب وضع ید ایتمدیر یلور

وبونك ايچون ايكي نسخه اوله رق تنظيم اولنه جق
ضبط ورقه سنده حكم اعلامك خلاصه مالي وتاريخي
كوندريلان مأمورك كيفيت مأموريت عزمي وغير
منقولاتك نوع وجنسي وموقع وحدودي يعني وضع يد
اولنه ان اموال غير منقوله خان وخانه ودكان وبوكي
عقار ايسه بولندقلى شهر وقصبه وقضا ايله محله
وسوقاغك اسمى وقپوسنك نومروسى واطرافنده كى
عقارك نوع وجنسى وارضى ايسه واقع اولديغى قضا
وكوى محلك اسمى ودونمك تخميناً مقدارى واوزرنده
ابنيه واشجار وارايسه بونلك عدد وانواعى واعلامى
ويرن محكمه نك اسمى ومدعينك اسم وشهرتيله اقامنكاهى
تصريح اولنه جقدر .

سكزنجى ماده مزايده كونندن بكرمى بر كون اول
كيفيت مخصوص ورقه وغرتله ايله اعلان اولنوب
مزايده نك اجرا اولنه جغى شهرك ممر وجمع ناس اولان
محلارينه دخی بر اعلاننامه ياشد ير يله جقدر .

طقوزنجى ماده امر مزايده التمش بر كون ظرفنده ختام
بوله جق ونهايت پي كيمك اوزرنندن قالور ايسه مزايده
پوصله سنه حكومت اجرائيه طرفندن موقتاً قرار داده
چكيله جقدر قرار داده تاريخندن اعتباراً اوتوز بر كون

ظرفنده لا اقل يوزده بش ضم وقوعبولور ايسه تکرار
مزایده اولنوب وقوعبوله جق ضمائم مصارف
ماده سیه برار صکره کی طالبندن النوب تصرف
سنداتی اموال غیر منقوله نك منسوب اولدیغی دائره
طرفندن ویریله جقدر .

اوننجی ماده مزایده اولنان غیر منقول عهده سنده
تقرر ایدن آدم اشترادن نکول ایدر ايسه امر مزایده
تکرار اجرا اولنوب ظهور ایده جك ضرر دعوا
مصرفیله برابر کندوسندن تضمین ایتدیریله جقدر .

اون برنجی ماده مزایده بی اجرا ایتدیره جك مأمورلر
وصاتیله جق غیر منقولاتک فروخته حکم ایدن محکمه نك
مأمورین و اعضاسی پی سورمیه جکر و سوررلر ايسه
قانوناً مسؤل طوتیله جقدر .

اون ایکنجی ماده مزایده به فساد قارشدیران اولور
ايسه جزا قانوننامه همایوننك ایکی یوز اون سکرنجی
ماده سی حکمنجه مجازات اولنه جقدر .

اون اوچنجی ماده مزایده ایدیلان غیر منقولات حقنده

تصرف دعواسی ایدن اولور ایسه ائصکره و قوعبوله جق
قرار داده دن اول دعوا ایتسی لازم کله جک و ادعاسی
ثابت اولمز ایسه مز ایدنهک تأخرندن وجهت سائره دن
طولایی ظهـور ایده جک کافه ضرر و زیانی تضمین
ایده جقدر فقط عذر مشروعه مبنی صوت قرار داده دن
اول کلوب ادعا ایده مامش اولدیغنی اثبات ایدر ایسه
مؤخرأ دعوی ایتک حقوقی ساقط اولمز .

اون دردیجی ماده مدیونک غیر منقولاتی داشن وقت
معیینده صا تديره قی استمز ایسه دیگر داتک اشبو نظامنامه
حکمنجه فروخت ایتدیر مکه حتی اوله جقدر .

اون بشنجی ماده غیر منقولاتک بر پارچه سی ادای دینه
کافی ایسه مدیونک حضورنده استدیکی شیلر صا تیله جق
و غیابی حالنده فروختی مدیونه منفعتلی اولنلری فروخت
ایتدیر یله جقدر .

ذیل

اشبو نظامنهک تاریخ نشرندن مقدم عقد اولنان دیون
مؤخرأ تجدید سندن اولنمش اولسه پیله حین مداینده
جاری نظامات عتیقه یه تابع اولوب انلردن طولایی غیر

منقولات حقنده اولنه جق معامله نظامات سابقه مذکوریه
توفیق اولنور .

اراده سنیه تاریخی

فی ۱۵ شوال سنه ۲۸۸
و فی ۱۵ کانون اول سنه ۲۸۷

دستور جلد ۱ ص ۲۳۷

نومرو

- ✽ اراضی امیرییه و موقوفه و مسقفات و مستغلات ✽
- ✽ وقفیه نك بعد الوفات تأمین دین ایتیمی تعیین ایدن ✽
- ✽ احواله دائر نظامنامه در ✽

(مقدمه)

طاپو نظامنامه سنك ۲۸ نجی ماده سنك احکامی تعدیل ایله
توسیع انتقالات اراضی نظامنامه سنك ۳ نجی و مسقفات
و مستغلات اوقافك توسیع انتقالی حقنده اولان نظامنامه نك

بشبحی ماده لرنده موعود اولدیغی اوزره یالکز تأمین دین
ایچون مدیونک و فاء فراغ ایلدیکی اراضیسینک و یا خود حق
انتقالی توسیع اولنان مسقطات و مستغلات موقوفه نیک
بعد الوقات بداندن تأدیة دین اولتیق ایچون مدیونک
حیات و مماتنده اولنه حق معاملات اشبهو نظامنامه ایله
تعین اولمشدر .

برنجی ماده اراضی امیریه و موقوفه متصرفلرندن
برکیمسه باطاپو تصرفنده اولان اراضی بی دائننه و فاء فراغ
ایده جک اولدقده اولاطاپو نظامنامه سنک یکر می التجیحی
ماده سنده مندرج اولان شرائطه تطبیق حرکت ایتمکه
مجبوردر .

ایکنجی ماده برکیمسه متصرف اولدیغی اراضی امیریه
و موقوفه بی دینی مقابله سنده مأموری معرفتیه دائننه
و فاء فراغ و تفویض ایلوب قبل الادافوت اولدقده دین
مذکور دیون سائره کبی مدیونک ترکه و افیه سنندن
استیفا اولنور اگر اصلا ترکه سی یوغیسه و یا خود ترکه
موجوده سی دیوننه وفا ایتمز ایسه مدیونک کرک حق
انتقاله نائل اولان ورثه سی و حق طاپو اصحابی بولنسون
و کرک بولنسون اول اراضیدن دینه و فایده جک مقداری

بالمزایده بدل مثلیله طالبنه تفویض اولنه رق دین مذکور
تأدییه قلنه جقدر .

اوجنجی ماده ۱۲۸۴ سنه سی شهر صفرینک اون
اوجی تاریخیه مورخ قانون موجبجه اصول انتقالیه سی
توسیع ایله اجاره مؤجله سی اجر مثلنه ابلاغ قلنش
اولان مسقفات و مستغلات موقوفه ده دخی ایکنجی
ماده نك احکامی اجرا قلنه جقدر .

در دنجی ماده وفاء فراغ اولنان اراضی و مسقفات
و مستغلاتک بدلی مدیون متوفانک دیننه وفا ایتمز ایسه
دائن اولان کسینه بقیه مطلوبی ایچون مدیونک تصرفنده
اولوبده وفاء فراغ اولنماش اولان دیکر اراضی و مسقفات
و مستغلاتنه دخل و تعرض ایده مز .

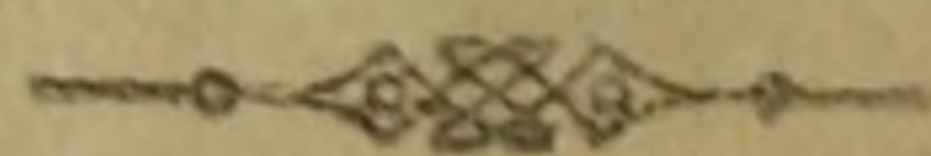
بشنجی ماده اشبو مواد قانونیه ۸۴ سنه سی محرمینک
اون یاییسی و سنه مذکوره صفرینک اون اوجی تاریخیه
مورخ قانوننامه لره ذیل مقامنده اوله رق تاریخ اعلاندن
اعتباراً مرعی الاجرا اوله جقدر .

نظامنامه مذکورہ ذیل اولنان فقرات نظامیہ در
التبجی مادہ اصالة ویا کفالة میری بہ مدیوناً وفات
ایدوب اموال و املاک متر و کلهری دین میریلرینک تأدیہ سنہ
کفایت ایتیمانلرک بالاجارتین تصرفلرندہ بولنان مسقفات
و مستغلات موقوفہ ایلہ اراضی ایریہ و وقفیہ فروخت
واثماندن استیفای دین اولنور .

یدنجی مادہ ماده سابقہ حکمندن محمولات مستثنا
اولدیغی کبی وفاء فراغ اولنمش بولنانلرک اثمانندن مفروغ
لهک مطلوبی مقدارینہ دخی تعرض ایدیلہ مز و برده
مسقفات و مستغلات موقوفہنک انتقال ایتدیکی وارثک
خانہسی یوغیسہ اقامتہ کافی برمسکن صاتیله مز و مدیون
متوفانک تعیشی زراعتہ متوقف ایسہ خانہسی ادارہ سنہ
کافی اراضی دخی ورثہ سندن آله مز و بوجھله ورثہیہ
نرک اولنہ جق اراضینک مقداری ذات دعوانک طائد
اولدیغی مجلس معرفتیله تعیین اولنور .

فی ۲۱ رمضان سنہ ۸۸

دستور جلد ۱ ص ۲۴۲

بالزایدہ بدل مثلیلہ طالبنہ تفویض اولنہرق دین مذکور
تأدیہ قلنہ جقدر .

اوچنجی ماده ۱۲۸۴ سنہ سی شهر صفرینک اون
اوچی تاریخیلہ مورخ قانون موجبہ اصول انتقالیہ سی
توسیع ایله اجارہ مؤجلہ سی اجر مثلنہ ابلاغ قلمش
اولان مسقفات و مستغلات موقوفہ ده دخی ایکنجی
ماده نك احکامی اجرا قلنہ جقدر .

در دنجی ماده و فاء فراغ اولنان اراضی و مسقفات
و مستغلاتک بدلی مدیون متوفانک دیننہ وفا ایتمز ایسه
دائن اولان کسنہ بقیه مطلوبی ایچون مدیونک تصرفندہ
اولوبده و فاء فراغ اولنماش اولان دیکر اراضی و مسقفات
و مستغلاتنہ دخل و تعرض ایده مز .

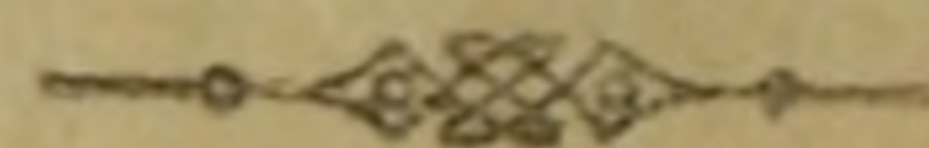
بشنجی ماده اشبو مواد قانونیه ۸۴ سنہ سی محرم نك
اون یلیسی و سنہ مذکورہ صفرینک اون اوچی تاریخیلہ
مورخ قانوننامہ لره ذیل مقامندہ اولهرق تاریخ اعلانندن
اعتبار امرعی الاجرا اوله جقدر .

نظامنامه مذکورہ ذیل اولنان فقرات نظامیہ در
التنجی مادہ اصالة ویا کفالة میری بہ مدیوناً وفات
ایدوب اموال و املاک متر و کہلری دین میریلرینک تأدیہ سنہ
کفایت ایتیمانلرک بالاجارتین تصرفلرنده بولنان مسقفات
ومستغلات موقوفہ ایلہ اراضی امیریہ ووقفیہ فروخت
واثمانندن استیفای دین اولنور .

یدنجی مادہ ماده سابقہ حکمنندن محمولات مسستنا
اولدیغی کبی وفاء فراغ اولنمش بولنانلرک اثمانندن مفروغ
لهک مطلوبی مقدارینہ دخی تعرض ایدیلہ مز و برده
مسقفات و مستغلات موقوفہنک انتقال ایتدیکی وارثک
خانہ سی یوغیسہ اقامتہ کافی بر مسکن صاتیله مز و مدیون
متوفانک تعیشی زراعتہ متوقف ایسہ خانہ سی ادارہ سنہ
کافی اراضی دخی ورثہ سندن آله مز و بوجہله ورثہ یه
ترک اولنہ جق اراضینک مقداری ذات دعوانک طائد
اولدیغی مجلس معرفتیله تعیین اولنور .

فی ۲۱ رمضان سنہ ۸۸

دستور جلد ۱ ص ۲۴۲

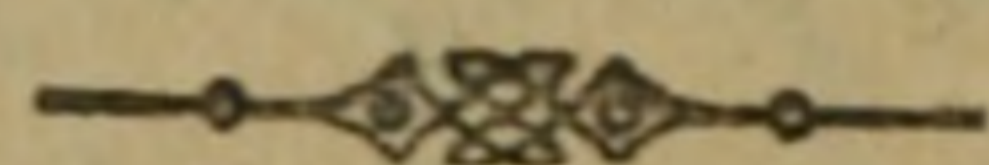

- ✽ بعد التظليق مدت عدت منقضيه اولقسزین وفات
- ✽ ایدن زوجلرك عهده لرنده بولنان اراضیدن
- ✽ میراثه نائل اولان زوجیه حصه اعطا سنه دائر
- ✽ مذکره سامیه

بعد التظليق مدت عدت منقضيه اولقسزین ونکاح
وقوع بولقسزین وفات ایدن زوجلرك عهده لرنده بولنان
اراضیدن زوجلرينه حصه ويريلوب ويرلما سنه دائر
وقوع بولان استفسار اوزرينه کیفیت شورای دولته
لدى الحواله بومثالوزوجك وقوع وفاتنده اکر ترکه سندن
اومقوله زوجیه بر نهج شرعی میراثه نائل اولور ایسه
اراضی سندن بر موجب قانون حق انتقاله نائل اولمی
و شرعاً وارث اوله ماز ایسه اشبو حق انتقاله مظهر
اوله مامسی اقتضایده چکنندن لدى الحاجه شرعاً تفریقی
و تمیز مسئله اولنمی اوزره بوقاعدهیه توفیقاً اجرای
معامله اولنمی تذکر قلنمش وبالاستیذان اراده سنیه
حضرت پادشاهی دخی اولر کزده متعلق بیوریلوب

اول بابده دفتر نظارت جلیله سنه معلومات و برملکه دیوان
احکام عدلیه جه دخی بوقاعدهیه تطبیق اجراءات
ومعاملات پیوراسی .

دستور جلد ۴ ص ۳۷۳

نومرو

— ۱۴ —

- ✽ خزینة جلیله ایله اشخاص بیننده متحدث دعوالر
- ✽ حقننده مجله جمعیتندن تنظیم اولنوب اجرای ایجاباتنه
- ✽ اراده سنیه حضرت پادشاهی شرفصدور پیوریلان
- ✽ مضبطه صورتیدر

مالیه خزینة جلیله سنک متعهدین و ملتزمین ذمترنده
اولان مطالبات عتیقه سی حقننده مدیونلر طرفندن درمیان
اولنان مرور زمان ادعاسنک رد و دفعنده بعض محاکمه
تردد اولتمقده اولدیغندن بکثله خزینة جلیله به متعلق
دعاوینک مجله نك کتاب دعواسنک مرور زمان حقننده

اولان ماده معلومه سی حکمنجه مرور زمان ایله مقید
طوتلماسی افاده سنه دائر مالیه نظارت جلیله سنندن
مبعوث تذکره لفاً تقدیم قلندیغی بیان عالیسیله مألنه
نظراً اقتضاسنک استشعارینه متدائر باش وکالت مقام
جلیلمندن عدلیه نظارت جلیله سننه ونظارت مشار
الیهادن جمعیت حاجزانه مزه حواله بیوریلان ۲۸ ربیع
الاول سنه ۹۷ تاریخلی تذکره سامیه یه جواباً جمعیت
حاجزانه مزدن یازیلان مذکرده کتاب مذکورک وسائر
قوانین جدیدهنک نشر واعمالنی تاریخلرندن صکره
خصوص مذکور حقنده محاکمه اولنه جق معاملهنک
ایجابی جمعیتجه مذاکره اولنمقده اولوب انجق مذکور
تاریخلردن مقدم اولان بومثلاو دتارینک اصول سابق
وجهله رؤیت وتسویه سی اقتضای حال ومصلمتدن
اولغین محکمه لرحه شمذیلک اولوجهله اجرای معامله
ایدلمسی تذکر اولندی دیو محرردر خزینه مأمورلرینک
خزینه جلیله نک اشخاص وسائرده اولان مطالبانی
طلب ودعوالری وبالعکس اشخاص وسائرهنک خزینه
جلیله ده اولان اله جقترینی ادعالری مجله احکام عدلیه نک
(۱۶۶۰) نجی ماده سنک عمومنده داخل اولدیغی
حالده صراحة استثنای اولدیغنه نظراً اون بش سنه

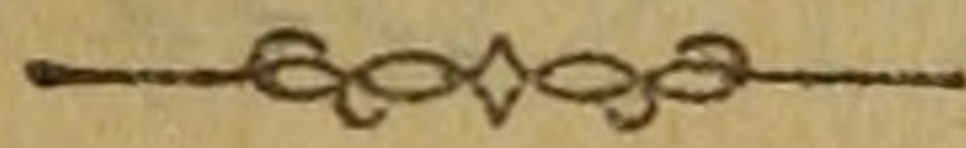
بلا عذر ترك اولنمان بومثلاو دتاو ينك عدم استماعي
ا كلاشيله بور ايسهده بو خصوصهده بعض محاکمه
تردد ايدللكده اولديغندن بوكا محل قالماسق اوزره
بو وجهله يعني بلا عذر اون بش سنه ترك اولنمان دتاوي
مذكوره نك مدت مذكوره دن صكره عدم استماعي ايله
تفسير و توضيحي و بو بابده تكامل ايدوبده مرور زمانه
سببیت و یرن خزینه مأمور لرینك مسئول و ضامن طو تلمسی
و برده ارض میری حقیقده مرور زمان اون سنه اولمق
اوزره اراضی قانوننامه همایوننده مصرح اولوب
مجلهده دخی اجمالاً بووجه اوزره درج اولمش ايسهده
بونلر اراضی امیریه نك تصرفنه دائر اولوب اراضی
مأمور لرینك اراضی امیریه نك رقبه سی حقیقده اولان
دعوا لرینك مدتی مسکوت عنه قالمش اولديغندن بیت المال
ایله وقف بیننده رقبه ارضه دائر بر دعوی و قو عنده
متولی و قفك دعواسی اوتوز التي سنه یه قدر استماع
اولنديغی کبی رقبه ارضه متعلق اراضی مأمور لرینك
دعوا لرینك دخی اوتوز التي سنه یه قدر استماع اولمشی
و مجله احکام عدلیه نك کتاب دعوا سنك نشر و اعلانی
تاریخندن مقدم اولان دتاوینك مذکوره متقدمه مزده

بیان اولندیغی وجه اوزره اصول و معامله سابقه سی
وجهله رویت و تسویه سی تذکر اولنغله اولبابده .
اراده سنیه تاریخی

فی ۲۲ محرم سنه ۱۳۰۰

و فی ۲۲ تشرین ثانی سنه ۱۲۹۸

ذیل دستور ۳ ص ۱۰۰

نومرو

— ۱۵ —

✽ اراضی حقه ده فقرات نظامیه در ✽

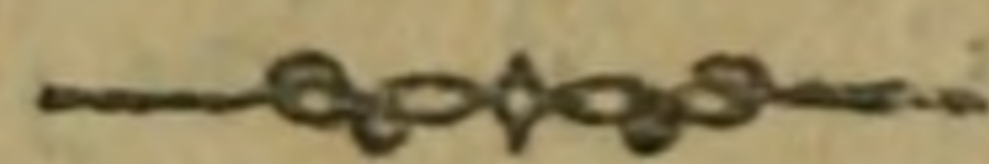
برنجی ماده ممالک محروسه شاهانه ده بولنان قرا
ومزارع و چفتلیکات اراضی سندن اوله رق جانب میری به
ویا خود وقفه طأ اولوبده بالمزایده احاله قلنه جق
ویا خود افراد ناس طرفندن فراغ اولنه جق اراضینک
تفوض و تفرغنده تبعه مسله و غیر مسله سیان اولوب
شایدکه محلاری تعامل قدیمه اتباعاً اراضی امیریه
و موقوفه دن تبعه غیر مسله به تفویضی اجرا اولنمیان
محلار اولدیغی حالده تعاملک فسخ و لغویله احکام قانونیه
سیان اوله رق اجرا قلنه جقدر .

ایکنجی ماده تبعه مسله و غیر مسله نک یکدیگر ندن
تفرغ ایتدکاری اراضی و املاک حقنده دخی قانوننامه
همایون احکامنه توفیقاً معامله متساویه اجرا اولنه جقدر

اوچنجی ماده تبعه مسله و غیر مسله دن بعض
چفتدیکانده مزارع بولسان چفتجیلر عند المزایده صاتیلان
و کرب افراد ناس طرفندن فراغ اولنان اراضینک وقت
تفوض و تفرغنده حق رجحانلری اوله جقدر .

فی ۷ محرم سنه ۹۳

و فی ۲۲ کانون ثانی ۹۱
دستور جلد ۳ ص ۴۵۸

نومرو

— ۱۶ —

- ✽ اراضی به متعلق دعاوینک مرجعی تحاکم نظامیه ✽
- ✽ اولدیغنه دائر عدلیه نظارت جلیله سنه مورود ✽
- ✽ مذکره سامیه صورتی ✽

اراضینک وکالت و شهادت و فساد اوزرینه اجرای
فراغ و انتقاله دائر وقوع عبوله جق دعوالرک ۲۵ صفر
سنه ۹۲ تاریخنده یازیلان تحریرات موجب نظاماً
ویا خود شرعاً رؤیت اولنمی حقنده قونیه ولایت
جلیله سندن استفسار رأی اولنمیشندن خصوص

مذکورک لزوم حلی افاده سنه دائر دیوان احکام عدلیه
تمیز محکمه سنک حقوق دائره سنندن و یریلان مذکره
شورای دولته لدی الحواله اراضی به متعلق خصوصیاتک
مرجعی محاکم نظامیه اولدینغی جهتله او مثللو
اراضینک وکالت و شهادت و فساد اوزرینه فراغ
وانتقالندن متحدث دعاوینک اراضی قیودینه و سنندات
صحیحیه مراجعتله دعاوی و تمیز مجلس لرنده رؤیتی
مقتضی بوانمش ایدو ککنندن اولوجهله ایفای معامله
ایلمسی بامذکره افاده اولنده رق کیفیت ولایت مشار
الیهایه بیلدیرلمش اولغین معلومات اولق اوزره دیوان
احکام عدلیه به دخی اشبو مذکره ترقیم و اعطاقلندی

فی ۲۵ رمضان سنه ۲۹۲

دستور جلد ۳ ص ۱۶۵

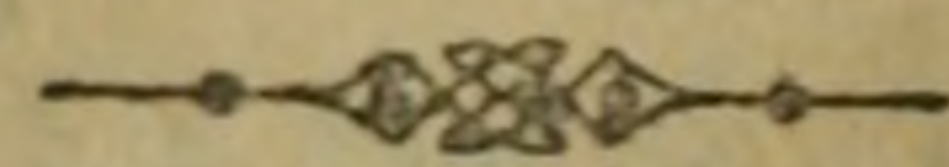
نومرو

— ۱۷ —

✽ اراضی مأمور لرینک اراضی به متعلق دعاوینک رؤیتی ✽
✽ ضمننده عزیزیتلرنده اله جقلری اجرتله دائر امر نامه سامی ✽
اراضی به متعلق دعاو الرک رؤیتی ایچون محالرینه کوندریلان
مأمورین شرعیه نک آلمقده اولدقلى اجرت قدرطاپو
کاتبلرینه دخی اجرت آلدیرلمسی دفتر خاقانی نظارت
بهمه سنجه قرار اشدیرلمش ایسه ده محکمه شرعیه کتبه سنه

او مثلاً دطاوی بی فصل ورؤیت مأمورینیله کیده ججکاری
محاکم بعدینه کوره بر آلتوندن اوج آلتونه قدر خرج
خصوص آلدیرلمقده بولنمش اولسینله الی ویابوز غرو شاق
بر دعوی وقوعنده اول باول ذات ماده نك بش التي مثلنه
مساوی خرج اعطاسنده اصحاب مصالح بحق امتناع ایله
اقامة دعوا دن کرو طور مقده اولدیغی استخبار اولنوب
بو ایسه احقاق حقوقه مانع کورندیکنه وسایه عدالتوایه
حضرت پادشاهیده ارباب مصالح مظهر تسهیلات
اولملری مطلوب و ملتزم بولندیغنه بناء بعد ازین اراضی
مأمور لرینک اراضی دعاویسی ایچون بر ساعتدن زائد
مسافه یه عزیزمترنده محکمه مأمور لرینک آلدقلمی خرجک
ثلثی مقدار اجرت اخذ ایللمی حد اعتدالده اولسینله
اولوجهله اجرایی اقتضاسی شورای دولت قرار یله
تعمیماً ولایاته و صورت مخصوصه ده اداره اولنسان
متصرف لقلر ایله نظارت مشار الیه یه توصیه و اشعار
قلمش اولمغین اورا جده ده صورت مشروحه و جهله ایفای
معامله یه همت اولنسی لازمکه جکی بیانیه شقه .

فی ۲۷ محرم سنه ۹۳ دستور جلد ۳ ص ۱۵۷

نومرو

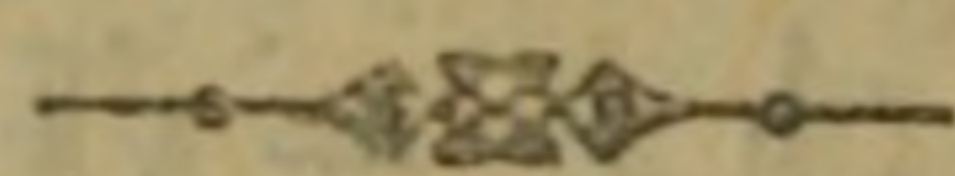
❁ اراضی امیریه یه متعلق مسائل و دعاوی نك حین ❁

رؤیتندہ دفترخانہ مأمور لریہ سائرہ نک اصحاب اراضی
حکمنده حاضر بولندیرلمسی حقننده فی ۲۶ ذی الحجہ
سنہ ۹۰ و فی ۲۱ تموز سنہ ۸۹ تاریخلی تذکرہ
سامیہ صورتی

اراضی امیریه نک لدی الحاجہ تفویض واحالہ سی حالندہ
طشرہ لوجہ دفتر دار لریہ مال وقضنا مدبر لریہ نک صاحب
ارض حکمنده طوتلمسی طاپو نظامناسنک برنجی مادہ سی
اقتضاسندن ایسده مؤخرأ ممالک محروسہ نک قطعات
مقتضیہ سنہ بشقہ بشقہ مأمور و کاتبر تعیین وار سال
قلندیغی ملا بسہ سیلہ بعدازین او کونہ اراضی امیریه یہ
متعلق مسائل ودطوینک حین رؤیتندہ دفترخانہ
مأمور لریہ نک کندولری وبالذات بولندہ مدقلمی تقدیرده
و کیلاری مقامندہ اولان طاپو کاتبرینک و هنوز طاپو
اصولی تأسیس اولنمیان یرلرده دخی حصول اجرا آتہ
قدر موقتاً متصرف دفتر دار وقائم مقام و مال مأمور لریہ نک
صاحب ارض عدایدلمسی تنسیب اولنمش وبالاستیذان
ارادہ سنہ جناب پادشاهی دخی اولر کزده متعلق
و شرف صدور بیوریلہ رق کیفیت بالجملہ ولایاتہ و طرف
سامی فتوا پناهی ایلہ مالیه نظارت جلیلہ سنہ بیلدیرلمش
اولدیغی و ۱۷ ذی الحجہ سنہ ۹۳ و فی ۲۲ کانون اول

سنه ۹۲ تاریخلی تذکره سامیه ده دخی اراضی امیریه و مو .
قوفه ایله املا که متعلق و قو عبوله جق محاکمه و مذاکره ده
مأمورین مومی الیهم حاضر بولنوب یا پله جق مضبطه لری
تمهیر ایملری شورای دولت قراری اوزرینه تندیب
بیورلدیغی محرر ایدوکی [*]

دستور جلد ۴ ص ۴۱۶

نومرو

— ۱۹ —

- ✽ اوقاف صحیحه دن اولان اراضی و مستغلات
- ✽ و مستغلات ایله تفرقاتی منازعاتدن ماعدا اراضی
- ✽ دعوا الیه حدود و سنور منازعاتک محاکم نظامیه ده
- ✽ رؤیتی حقنده فی ۲۰ رمضان سنه ۹۶ و فی ۲۵ آغستوس
- ✽ سنه ۹۵ تاریخلی تخریرات عدلیه صورتی

اراضی دعوا الینه دائر تواریخ مختلفه ایله تسطیر اولنان

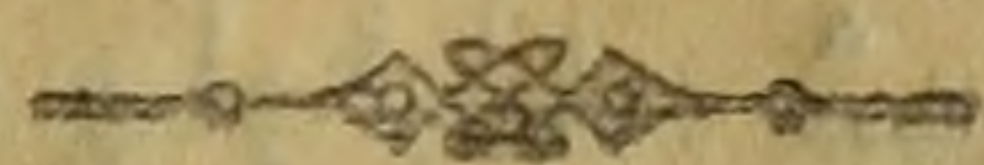
[*] اراضی امیریه نك اثنای محاکمه سنده بولنه جق اولان دفترخانه
مأموز لریله طابو کاتبلرینک محکمه اعضاسی صفتنده بولنه میوب
محاکمکن دعوت اولندجه صاحب اراضی صفتنده و مجالس اداره ده
دخی اعضاسی دائمه دن معدود بولنملری زیرده (۲۵) نومروده
۲۱ جادی الاخر سنه ۹۶ تاریخلی تذکره سامیه ایله و اراضی
امیریه نك محاکمه اثنای تدقیقندن صکره تذکره قراره نکامنده بولنه میه .
جق لری دخی زیرده (۲۶) نومروده مندرج ۱۱ ربیع الاخر سنه
۳۰۱ تاریخلی تخریرات عدلیه ایله بیلدیرلمشدر .

تحریرات احکامک یکدیگرینه مباینتی مرجع رؤیت
دعوائی تعیین امرنده محاکمی تردید و اصحاب دعاویچه
مشکلاتی مزید ایتکده و مجله احکام عدلیه ایله اراضی
قانوننامه همایونی مسائل شرعیه دن مرکب و مرتب اولوب
محاکم شرعیه و نظامیه ده دستور العمل طو تملقده اولدیغنه
و اراضی مملو که دن ایکن شرعیه شریفه توفیقاً وقف اولنش
اراضیده معاملات قانونیه جریان ایتوب شرط واقف
وجهله عمل اولنق لازم که جکندن اوقاف صحیحه دن
اولان اراضی حقیقده تحدت ایدن منازاتک صرف احکام
وقفیه معمول بهاسنده تابع و شرعاً رؤیته متوقف بولندیغنه
بناءً قصبات و قراپیننده متحد حدود و سنور منازاتک
و اوقاف صحیحه دن بولنان مسقفات و مستغلات حقیقده
تکون ایدن دعاویک و مولا نظامنامه سی [*] موجبجه
مولا معرفتیه رؤیت ایتدیرلمسی لازمکلان خصوصاتک
محاکم شرعیه ده و بولردن ماعد اطاپو ایله تصرف اولنان
اراضی امیریه و اراضی متروکه و اراضی موات ایله
تخصیصات قبیلندن اولوب اراضی امیریه احکامی
جاری اولان اراضی موقوفه حقیقده تحدت ایدن کافه
منازاتک اراضی قانوننامه سی و مجله احکام عدلیه ایله
طاپو نظامنامه سی احکامنه توفیقاً محاکم نظامیه ده رؤیتی
هم حقوق اهالی به موافق و همده نظامات جاریه محاکمه

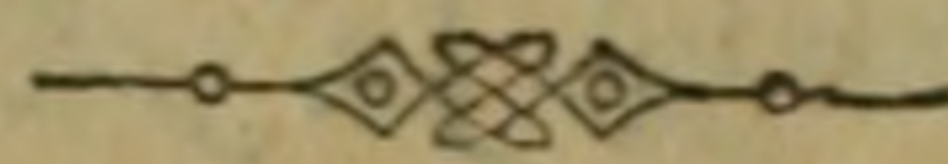
[*] اوچنجی جلد دستورک ۱۵۵ نجی صحیفه سنده در

مطابق اولغله برابر اطراد معاملات محاکم قضیه سنک
حصه و لنه دخی دلالت ایده جکندن بعد ازین بوقوله
دعاویدن طولایی اصحابنک طلب واستدعای اوزرینه
کوک باب عالی و کک خزینه اوقاف همایوندن امر عالی
اصدار واعطاسنه حاجت قالمیوب محاکم مخصوصه سنه
حواله مصلحت اولمق اوزره طوغریدن طوغری به عدلیه
نظارتنه مراجعت اولمقی و اراضی دعوالرنده جریان
ایدن احکام مجله احکام عدلیه ایله مفتی به اولان اراضی
قانوننامه سنه مستند اولغله برابر بونلرک هر ایکسی محاکم
نظامیه جده رؤیت دعاویده مابه التطبيق اولدیغی کبی
محاکم نظامیه تمیز و استیناف مثلو درجات معینه قانونیه به
منقسم اوله رق درجه اولیده ضیاع حقوقی موجب
حکمر عند الاستیناف تکریر تدقیقات ایله تعدیل و اصلاح
صلاحیتنی حازر بولند قرینه مبنی شرعاً رؤیتی تعیین
واستثنا اولنان خصوصیاتدن ماعدا بالجمله اراضی
دعوالرینک نظاماً رؤیتی اصحاب اراضینک تأمین و محافظه
حقوقنی و معاملات محاکم اطرادیه مشکلات واقعه نک
بالکلیه اندفاعنی مستلزم اوله جغندن اولوجهله ایجابنک
اجراسی حقنده محکمه تمیز هیئت عمومی سنندن تنظیم
وتقدیم اولنان مذکره و اولبابده شورای دولندن تنظیم

قلنان مضبوطه مجلس مخصوص وکلاده در میان اولنهرق
مطالعات مسروده اراضی دعوالرینک مرجع رؤیتی
حقننده دفع اختلاف ایله برقاعده مطرده دائره سنده
جریان مقصدینه مستند اولسیله موافق حال و مصیحت
کورینوب آنجق شرعاه رؤیتی کوستریلان مواد ثلثه دن
قصبات و قرا بیننده تحداث ایده جک حدود و سنور
دعوالرینک دخی محاکم نظامیه ده تدقیقات مکمله اجراسیله
فصل و حسمی دهها مناسب اوله جغی جهته مارالبیان
اوقاف صحیحه دن مستغفات و مستغلات حقننده تکون
ایلیه جک دهاوی ایله مولا معرفتیه رؤیتی اقتضا ایدن
خصوصات مستثنای اولق اوزره کرک قصبات و قرا اهلایسیله
اشخاص بیننده تحداث ایدن حدود و سنور منازعاتک
و کرک سائر بالجهله اراضی دعوالرینک محاکم نظامیه ده رؤیتی
تذکره و تنسیب اولنهرق بالاستیذان اراده سنیه حضرت
پادشاهی دخی اولر کزده متعلق بیورلقدن ناشی کیفیت
بالجهله ولایات ایله طرف والای فتواپناهی و اوقاف همایون
نظارت بهیه سیله دیوان همایون قلنه پیلدیرلدیکی بیان
عالیسیله اجرای ایجابی شرفوارد اولان تذکره سامیه ده
اشعار بیورلش اولغین بوجه محرر ایجابک اجراسی دیو

طریق خاص و مسیل و حق شرب دعوالری اکر ملک
 عقارده ایسه اون بش سنه مرور ابتدا کد نصکره استماع
 اول نماز و اکر عقارات موقوفه ده ایسه متواینک آنلری
 او توز الی سنه به قدر دعوا به صلاحیتی واردر .
 اون سنه مرورنده اراضی امیریه دعوالری استماع
 اول ندیغی کبی اراضی امیریه ده کی طریق خاص و مسیل
 و حق شرب دعوالری دخی اون سنه ترک اولند کد نصکره
 استماع اول نماز .

- ✦ طاپو نظامنامه سنک اون سکزنجی ماده سی مقامنه قائم ✦
- ✦ اولق اوزره شورای دولتدن تعدیلاً قلمه آنوب ✦
- ✦ مرعیت احکامنه بالاستیدان اراده سنیه جناب ✦
- ✦ پادشاهی متعلق و شرف صدور بیوریلان ماده ✦
- ✦ نظامیه صورتبدر ✦

اون سکزنجی ماده حق طاپو اصحابی اولمدیغی و یا خود
 اولوبده حق طاپولری اولان اراضی بی المقدن استنکاف ایله
 اصقاط حق ایلدکری جهتله صرف محمول اولان و قانوننامه

اراضينك یتش یدنجی مادوسی موجباً بالزایدہ آخره
احالہ سی لازمکلان اراضینک اوچیوزدو ندمہ قدری قضا
مجلسری و اوچیوزدو ندمن بشیوزدو ندمہ قدری لو اجملسری
و بشیوزدو ندمن یوقاروسی دخی ولایت مجلسری طرفندن
اویچ ماه ظرفندہ مکرراً من ایدہ ایدیلوب نہایت پی هر کیمک
اوزرنده تقرر ایدر ایسه مضبوطہ سی تنظیم اولنہرق بلا
اعتقدان قطعاً احالہ اولنہ جقدر انجق او اہ ولایت
مجلسرندہ من ایدہ اولنہ جق اراضینک من ایدہ سندہ نہ وقت
باشلانوب قنخی تاریخندہ نہایت ویریلہ جکی و موع و حدودیلہ
دو ندمری مقداری ولایت غزتہ لریلہ اعلان ایتدیریلہ جکی کی
بشیوزدو ندمن زیادہ اولان اراضینک در سعادت غزتہ لرینہ
دخی درج ایتدیرمک اوزرہ ولایت غزتہ لرینہ ویریلان اعلانک
و بردہ محلیجہ تنظیم اولنہ جق من ادا قائمہ سنک صورتلری
قبل الاعلان ویرکو امانتندہ ارسال ایدیلہ جک و بنا برین
بومثلہ و اراضی یہ در سعادتندہ طالب اولنلر طرفندن بومدت
ظرفندہ امانت مشار الیہایہ مراجعتلہ پی سوریلہ۔
بیلہ جکدر و حین من ایدہ قضا مجلسرندہ طاپو کاتبلری
ولایت ولو اجملسرندہ دفتر خاقانی مأمورلری موجود
بولندیریلہ جق و مجالس اداره اعضاسندن اولوبدہ بویلہ
محلول اراضی من ایدہ سندہ پی سورمک استیانتلر من ایدہ

جریان ایلدییکی زمانلرده مجالسک مذاکره سندن
چکبله جکدر انجق اهلیدن یره ضرورت و احتیاجلری
جهتله درجهٔ اخیرده حق طاپو اصحابندن اولانلرک
حق طاپولری ضرورت و احتیاجلری درجه سنده اولق
اوزره متفرق اراضی به شامل اولوب تفریق و تقسیمنده
مضرت اولان اراضی جسمیه ایله چفتلکات اراضی سنده
حق طاپو یالکز قانوننامه مذکورک الی طقوزنجی
ماده سنده یدنجی و سکزنجی درجه ده کومتریلوب
اراضینک توسیع انتقالده دائر اولان نظامنامه مک
نشرندن صکره حق طاپولری برنجی و ایکنجی درجه ده
اعتبار اولنلرله یعنی برنجی درجه ده اراضینک
اوزرنده بولنان ملک ابنیه و یا اشجارک حق انتقالده نائل
اولان ورثه یه و ایکنجی درجه ده خلیط و شریکه منحصر در
اراده سنیه تاریخی

فی ۲۷ شوال سنه ۳۰۳

و فی ۱۷ تموز سنه ۳۰۲

جریده محاکم نومرو ۳۵۴

نومرو

— ۲۳ —

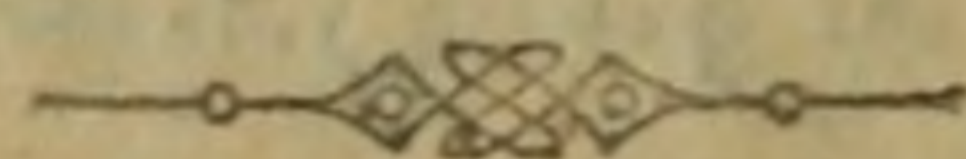
اراضیدن محصول قالدن صکره اهالی حیواناتنک

- ✽ محاکمه دخی رعیتدن منع ایلامسی حقننده ✽
- ✽ ۱۲ ربیع الآخر سنه ۳۰۵ و فی ۱۵ کانون اول ✽
- ✽ سنه ۳۰۳ تاریخنده عدایه نظارت جلیله سندن ✽
- ✽ تسطیر بیوریلان تحریرات عمومیه صورتی ✽

اشقودره اراضیسندن بر قسیمنده هر سنه نیک ایلام محصولی
قالدیرلدقدنصکره جوار قری اهلایسی طرفلرندن
حیوان رعی ایلامک مادات متعامله و قدیمه اقتضاسندن
اولدیغی حالده اصحاب اراضی طرفلرندن منعی استماع
اولنهرق محاکم نظامیهدن اعلام استحصال ایلامکده
بولندیغندن و اهلایینک حیوان رعینه مخصوص محاکماری
اولدیغندن بمثله عرف و مادات قدیمه وجهله حیوان
رعینک منع ایلامسی حقننده اشقودره ولایتندن مبعوث
تلغرافنامه شورای دولت تنظیمات دائره سندنه لدی -
المطالعه بوکبی اراضیده اهلایینک حیوانلرینی رعی
ایتمسی من القدیم متعامل بولندیغنده و تعامل قدیمه مغایر
اولهرق محاکمکن ویریلان اعلامات اصولی دائره سندنه
استیناف و تمیز ایلامدیکی حالده فسخ و یا نقض ایلامه رک
مادت قدیمه تقریر اولنجه جغی کبی بویه اهلایینک حق
رعی اولان اراضیده کافی السابق حیوانلرینی رعی

ایده جکری اراضی قانونک بوز بکرمی بشنجی ماده سی
احکامندن اولدیغنه نظراً حادت بلده اوزره معامله ایله
خلاف قانون اوله رق حق رعیتدن منع ایلملرینه دائر
محاکم ماده محلیه دن قرار اعطاء سندن توقی اولنمی
دائرة مذکوره دن بامضبطه اشعار قلندیغی بیان عالیسیله
اجرای ایجابی شرفوارد اولان فی ۱۲ ربیع الاول
سنه ۳۰۵ و فی ۱۶ تشرین ثانی سنه ۳۰۳ تاریخلی
بیورلدی سامیده امر و اشعار بیوراش و منطوق منیفنه
توفیق معامله اولتی اوزره دائر مأموریتک زده بولسان
محاکمه لاجل التبلیغ اشبو تحریراتک نسخ مطبوعه
کافی سی لغاً ارسال قلنش اولغله ایفای مقتضاسی .

جریده محاکم نومرو ۴۲۵

نومرو

— ۲۵ —

اراضی ایریه و موقوفه و املاک حقنده جریان ایده جک
محاکمه و مذاکره و ولایت و الیه بحالسنده دفتر خاقانی
مأمورلوی و قضالرده طاپو کاتبلی حاضر بولندیریلوب

تنظیم اولند جق مضبوطه لرك بونلره دخی مهر لتدی برلمسی
وبونلرك مهری اولیان مضابطك دفترخانه جه وبالجمله
محاكم و موافقهده معتبر طو تلماسی قرار و واقع اقتضاسندن [*]
ایسه ده اراضی امیریه و موقوفه نك صورت اداره سنه
یعنی مأمور لرك وظائف و حرکات و معاملاتنه و بونلرك
تفرقاتنه دائر مواد و مصالحك رؤیت و مذاکره سی مجلس
اداره یه عائد اولوب اراضینك تصرفندن و ایجار و استیجار
ایله معاملات سائر ه دن منبعث و اشخاص بیننده متحدث
دعاوی و منازعاتك محاکمه سی و رؤیت و حکمی دعاوی
و تمیز مجلسلرینه راجع اولدیغی کبی حکومت ایله اشخاص
بیننده متحدث ای دن دعوالرك محاکمه رؤیت و فصلی دخی
احکام قانونیه دن بولندیغی جهتله اراضینك محمولاتندن
و معاملات سائر ه سندن طولانی مأمور لرله اصحاب اراضی
بیننده متکون دعاوی نك فصلی دخی محاکمه محول بولنش
اولسنه نظراً اراضیدن متولد و حکمه محتاج اولان
بر دعوانك مجلس اداره ده کورلمسی و اراضی مأمور لرینك
دخی مذاکر اتنده بولمغله برابر قرارك انضمام رأی لرله
مشروط اولسی موافق مصلحت اوله میه جفی کبی
اراضی یه متعلق حقوق شخصیه دعوالرینك رؤیت

[*] قرار مذکور بالاده (۱۵۵) نجی صحیفه دهر

و محاکمه کننده بولتئری لازم کلور ایسه ده و یریله جک
حکم و قراره مداخله ایتلری مجاز اوله میه جغی نمودار
اولسنه نظراً قرار مذکورک جریانی قوانین حقوقیه به
واصول محاکمه نظامنامه سنه مغایر اولدقدن بشقه
محاکمک قانون اساسی ایله تأیید بیورلمش اولان
استقلالنده مخالف اوله جغنه مبنی قرار مذکورک تعدیل
و تعمیمی حقنده نظارت جلیله لری مقامندن مقدا
وارد اولان تقریر و اولیابده دفتر خاقانی نظارت بهیه سیله
جریان ایدن مخابره اوزرینه شورای دولت ملکیه
دائرة سندن تنظیم اولنان مضبطه مآلندن مستبان اولدیغنه
کوره اشـبو قرارک اتخاذ و اجرایی اراضینک جهت
اداره سنه متعلق ظهور ایده جک دعاوی و خصوصاتک
اشنای مذاکره سنده معلومات مخصوصه لری جهتیه
و یریله جک قرارک بر درجه ده نظر تدقیقندن کچورلمسی
مقصدندن عبارت اوله جغی درکار ایسه ده بو صورت
فی الحقیقه استقلال محاکمی اخلاص ایده جکنه و اراضی
مأمورلری وظائفندن برنجیسی میری ایله اشخاص بیننده
تحدث ایدن اراضی دعوالرنده یا مدعی و یا مدعی علیه
اولق و ایکنجیسی شخصین بیننده وقوع عبولان دعاویده
صاحب اراضی و کیلی بولمق و اوچنجیسی دخی اراضی

خالیه امیر بهنک معطل اولسنی موجب اولان موانعک
از الهسی و اعمار و ترقیسی اسبابنک استحصالیله محمولات
وانتقالاتک حسن اجرا سنه اعتنا ایلمک ماده لرندن
عبارت اولوب برنجی و ایکنجی ماده لری دیوان
تمیزلرده رؤیتی طبیعی و بحالده مأمورین مومی الیهیمک
اوراده اعضا صفتنده بولنه میله جقلمی بدیهی بولندیغنه بناء
بعدا زین مأمورین مومی الیهیمک دولت ایله اشخاص
ویا خود شخصین اراسنده ظهـور ایده جک اراضی
دعوالرینک دیوان تمیزلرده رؤیتنده دعوت اولندیجه
بولنلمی و بعدده در دست تنظیم اولان ولایت قانونی
حکمنه تابع اولمق و اهالیجه و خزینه جه اراضیدن
طولایی مملکتلرک منافعی موجب اوله جق خصوصاتی
انخطار و تذکیر ایلمک اوزره شمذیلک مجالس اداره ده
اعضای دائمه دن معدود بولنلمی تنسیب اولنمش و بصورت
موافق نفس الامر کوریلهرک نظارت مشار الیه سایه
معلومات ویرلدیکی کبی ولایات ایله مستقلاً اداره اولنان
متصرفلقره دخی ایفای تبلیغات ایدلمش اولغله نظارت
جلیله لرینجه دخی ایجابنک ایفاسنه همت بیورلمسی

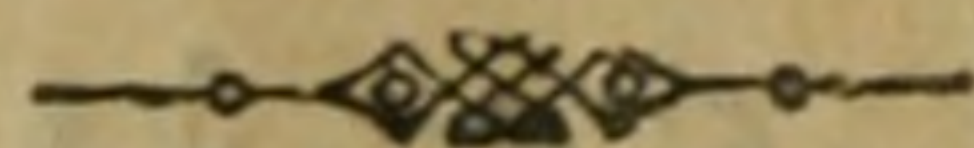

راضی امیر به به متعلق دعاوینک اثنای رؤیت و محاکمه سندده
حضوری لازم کلان دفتر خانه ما مورلرینک تذکر قرار
هنکامنده دخی حاضر اولوب اولیه جغی استفسارینه
دائر بیوکچکجه بدایت محکمه سی ریاستندن وارد اولان
۱۲ محرم سنه ۳۰۱ تاریخلی و ۳۵ رقلی شقه انجمن عدلیه به
دی الحواله اراضی امیر به به متعلق دعاوینک اثنای رؤیت
و محاکمه سندده حضوری لازم کلان دفتر خانه ما مورلرینک
ذاکره خفیه اثناسنده حاضر بولنملری جائز اوله میده جغی
امذکره بیان اولنمش و دائره تفتیشیه لرنده بولنان محاکمه
بلیغی ضمننده اشبو تحریراتک نسخ مطبوعه کافیه سی افا
فرستاده قلنمش اولغله برمنوال محرر ایفای مقتضاسی .

فی ۱۱ ربيع الآخر سنه ۳۰۱

و فی ۲۸ کانون ثانی سنه ۹۹

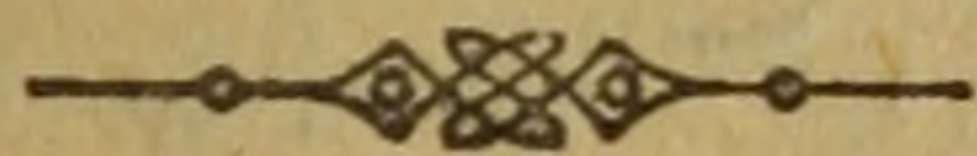
جریده محاکم نومرو ۲۴۱

✽ اورمان نظامنامه سنك ۲۵ نجی ماده سی ✽

يکرمی بشنجی ماده هر قصبه و قریه اهالیسنك هیئت
بجموعه سی کندو قصبه و قریه لرینه مخصوص اولان بالطه.
لندن مشترکاً و منفرداً استفادہ ایدرلر شو قدرکه بالطه.
لقلردن تجارت ایچون قطع اولمان کراسته دن معاملات
مرعیه سنه توفیقاً کماکان عشرالنه جقدر .

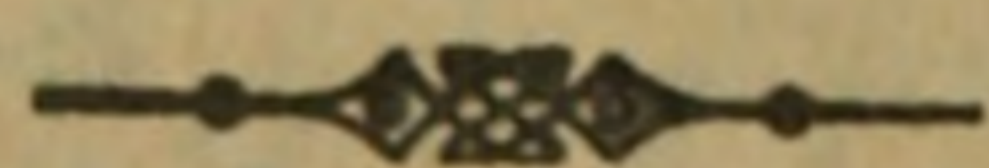
دستور جلد ۲ ص ۴۰۹

✽ نظامنامه مذکورک ۴۳ نجی ماده سی ✽

قرق اوچنجی ماده میری اورمانلرینک ممنوع اولان
یرلرنده رخصتسز حیوان رعی ایتدیرنلردن بهر رأس
حیوان ایچون برر غروش جزای نقدی اخذ اولنور

والنان جزای نقدیدن دون اولماق اوزره ضرر و زیان
تضمینی دخی حکم ایدیلور .

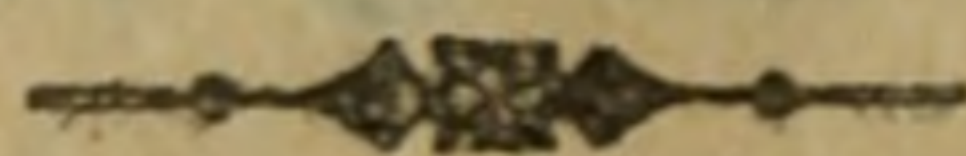
نومرو

— ۲۹ —

✽ اورمان نظامنامه سنک ۴۵ نجی ماده سی ✽

قرق بشنجی ماده رخصتسز اوله رق میری اورمانلرینه
صالیویریلان حیوانات قریه اهاالیسنه مائدا اولدیغی تقدیرده
طوتیلوب قریه مختارینه تسلیم اولندقدن صکره ایجاب
ایدن جزای نقدی و تضمینات یکوننه مساوی اولماق اوزره
صاحبی طرفندن مختاره بر مبلغ تسلیم اولنمزایسه حیوانک
عددی یکرمیدن زیاده اولدیغی حالده ایچندن یالکز بر
رأس ویکرمی بر ایله قرق عدد ارسنده اولدیغی تقدیرده
ایکی رأس و قرق بر ایله التمش عدد ارسنده اولدیغی
حالده اوچ رأس و بونلردن ایلروسی ایچون دخی قاعده
مشروحه یه قیاساً ایجابی مقداری فروخت ایله ایچه سی
مال صندیغنه تسلیم اولنه جقدر .

دستور جلد ۲ ص ۴۱۲

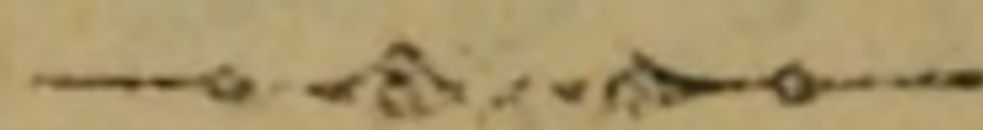
دين ايچون اموال غير منقوله نك فروختي حقننده مؤسس
اولان نظامنامه نك ايكنجى ماده سنده مديون عهدده سنده
بولنوب اوچ سنه لك حاصلاتي ديني ايفسايه كفايت
ايدن املاكك فروخت ايدلامسى مصرح ايسه ده اخيراً
اشرا اولنان اجرا قانوننده نه بويله بر قيدونه ده ماده
مذكوره حكمنك لغوا اولنديغنه دائر صراحت اولديغندن
بونك مرعيتي لازم كلوب كليه جكي مقام سامى جناب
صدار پيناھيدن استيدان اولنمشيدي بر قانونك حكيمى ديكر
بر قانونله فسخ اولندجقه ويا خود قانون اخيره مبان
دوشمديكجه مرعيتي قواعد عموميه اقتضاسندن اولوب
اجرا قانوننده ايسه ذكر اولنان نظامنامه نك مفسوخ
اولنديغنه دائر صراحت اولدقدن بشقه فروخت
اولنه جق املاك مدت مز ايدمى حقننده نظامنامه
مذكورك طقوزنجى ماده سنده تعيين اولنان طقسان كون
مدته رعايت ايدلمكده اولسنه كوره ماده مذكوره
حكمنك دخى مرعيتي طبيعي ايدوكى شوراي دولت
تنظيمات دائره سندن تنظيم اولنان مضبوطه ده بيان اولنمى
اوزرينه اقتضاسنك اجراسى فى ۱۵ رجب سنه ۳۰۲

و فی ۱۸ نیشان ۳۰۱ سنه تاریخلی بیورلدی عالیده امر
واشعار بیورلش و دائرة تقشیه لرندہ بولنان محاکمه
تبلیغ اولنمق اوزره اشبو تحریراتک نسخ مطبوعه کافیه سی
لغاً ارسال قلمش اولغله اولوجهله اجرای ایجابی .

فی ۲۹ رجب سنه ۳۰۲

و فی ۲ مایس سنه ۳۰۱

جریده محاکم نومرو ۲۹۷

نومرو

— ۳۱ —

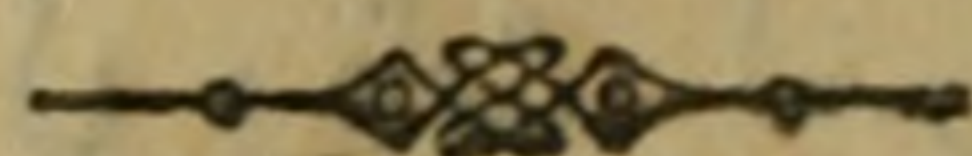
✽ اراضی قانوننامه همایونک ۹۱ نجی ماده سنه ذیل ✽

برقریه اهالیسنه تخصیص قلمش اولان بالطه لغه حق
احتطابی اولیان دیگر قریه اهالیسی طرفندن تجاوزله
احتطاب ایدلدیکی تحقق ایدر ایسه قطع وقع اولنان
اشجارک قائمه قیمتی بغير حق تجاوز و احتطاب ایدنلردن
تحصیل ایله حق احتطابه مالک اولان قریه اهالیسنک
عمومنه تقسیم اولنه جقدر .

فی ۱۰ ربیع الاول سنه ۹۳

و فی ۳ مارت سنه ۹۴

دستور جلد ۳ ص ۴۵۷

❖ اراضی قانوننامه همایونک ۱۱۴ نجی ماده سی ❖
❖ مقامه قائم ماده نظامیه در ❖

برکیمسه اراضی امیر به دن طاپوایله تصرفنده اولان
بری اولنجیه دکین کندوی بسلیک شرطیله فراغ ایلمسه
فراغ صحیح و شرط معتبر در

بعد الفراع مفروغله شرط مذکور اوزره فارغی بسلیکه
راضی ایکن فارغ فراغنه نادم اولوبده اولبری مفروغ
لهدن استرداد ایده من .

فقط شرط مذکور موجب کنه کندوسنی بسلیدیکنی مفروغ
لهک انکارینه مقارن فارغ ادما ایدرک مفروغ بهی
مفروغ لهدن استرداد ایتمک مراد ایلمسه حقیقت حال
ارباب وقوفدن تحقیق واستخبار ایدیه رک فارغک
ادعاسی مقارن صحت اولدیغی طأ اولدیغی محکمه ده
بالمحا که تدین ایدر ایسه مفروغ به فارغهر د اولنور .

مفروغ له فارغدن اول وفات ایدر ایسه مفروغ لهک

اصحاب انتقالدن اولان ورثه سی دخی فارغی الی الوفات
بسلرلر بسلمد کیری حالده فارغک مفروغ بهی ورثه دن
استرداده صلاحیتی اوله جقدر .

مفروغ له اصحاب انتقالدن اصلا وارثی اولدیغی حالده
وفات ایدر ایسه مفروغ آخره تفویض اولنمیوب اكا كالاول
فارغ متصرف اولور فارغ وفات ایتدیجکه کرك مفروغ له
و کرك مفروغ لهك اصحاب انتقالدن اولان ورثه سی
مفروغ بهی آخره فراغ ایدمز بعدما شرط مذکور ایله
وقوعبوله جق فراغ قبول و شرط مذکور سنداته درج
اولنه جقدر .

سندده مندرج اولیان شرط دعواسنی حکام استماعدن
ممنوعدر .

فی ۱۸ صفر سنه ۳۰۶

و فی ۱۲ تشرین اول سنه ۳۰۴

جریده محاکم نومرو ۴۶۹

✽ مرعیت احکامنه بالاستیدان اراده سفیه جناب ✽
✽ پادشاهی شرفتعلق بیوریلان طاپو تعلیماتک تعدیل ✽
✽ اولنان ۱۵ نجی بندی ✽

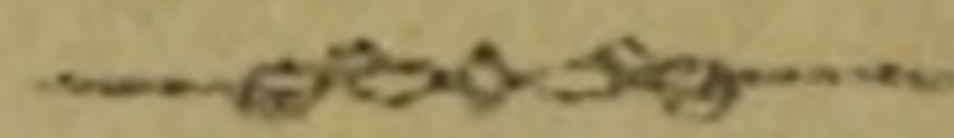
اون بشجی بند هر قریه نك حاوی اولدیغی اراضینك
فراغ وانتقالی و خصوصات سائرهمی تابع اولدیغی قضا
مرکزنده اجرا اولنه جغی کبی او قضا نك تابع اولدیغی
اوا و ولایت مرکزله نجیه دخی فراغ تقریرلری استماع
اولنه بیلور ایجق بو تقریرلر فراغ اولنه جق اراضه بیدن
طولایی فارغ نك دین میریسی اولدیغی و اراضی
مذکورهنك برس بیلله محجوز بولندیغی محلندن بالتحقیق
ثابت اولدقدن صکره استماع اولنور و تحقیقات مقتضیه
سرعت ممکنه ایله ایفا قلنور طاپو نظامنامه سنك اون
التنجی و اون سکزنجی ماده لرنده بیان اولندیغی وجهله
سنجاق مرکزنده تحقیقاتی و یاخود مزایده سی اجرا
اولنه جق اولان و کذا درس عادتده مزایده مکرره سی
اجرا اولتی لازمه کلان اراضی نظامنامه موجبجه

ایجاب ایدن معاملاتک اجرا سندن صکره بروجه محرر
مجلسه علم و خبر لری تنظیم اولنه جقدر .

فی ۷ ربیع الاخر سنه ۳۰۴

و فی ۲۲ کانون اول سنه ۳۰۲

جریده محاکم نومرو ۳۷۵

نومرو

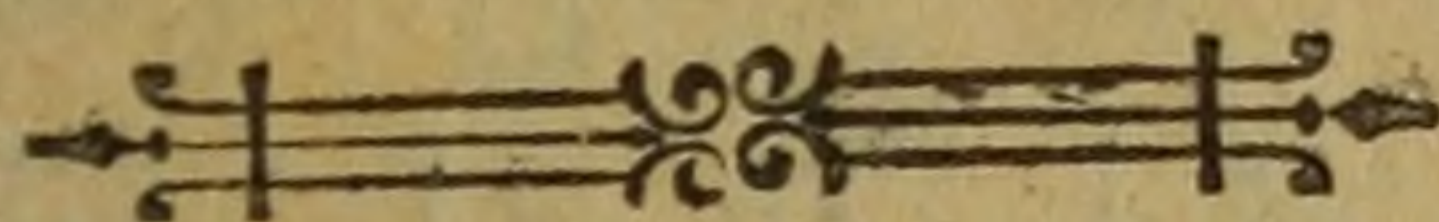
— ۳۴ —

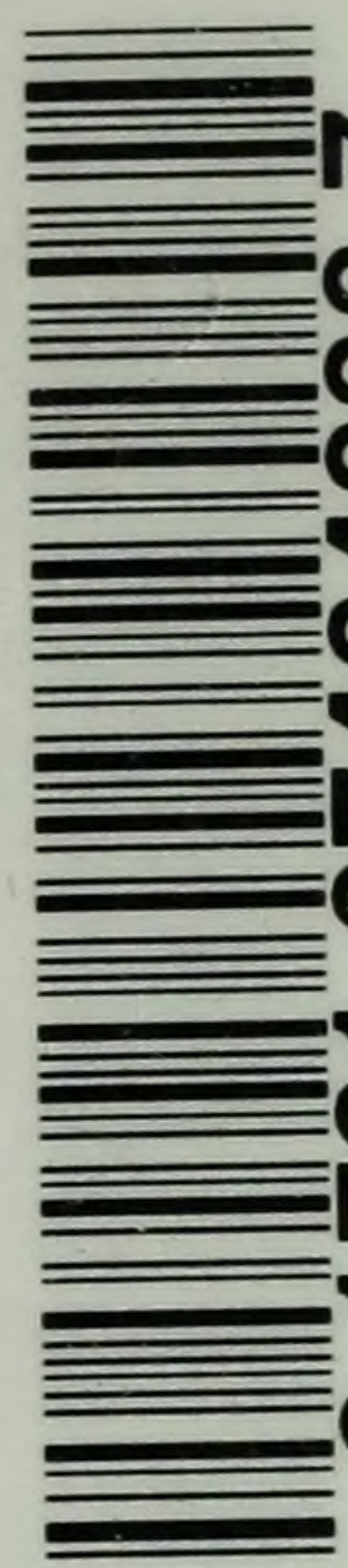
✽ اراضی موقوفه سنداتک دفتر خانه دن ویرلمسی ✽
✽ حقننده بااراده سنیه موضوع اولان تعلیماتک ✽
✽ برنجی ماده سی ✽

برنجی ماده قر او قصبات داخلنده بولنوب زمین و ابنیه سی
وقف اولان مسقفات ایله بالا چارتین تصرف او انور
وقف چفتلکانک یا لکز ابنیه سنه او قاف محاسبه جیلری
طرفندن و مستثنا او قافه مربوط بولنان مسقفات و مستغلاته
متولیلر جانبنندن کماکان سند و یریه جکندن بولنردن ماعداسنه
یعنی داخل و خارج شهر و قصبه ده مقاطعه زمین
مربوط محله و اعشار شرعیه لو و بدل عشر مقاطعه او
وقف اراضی به و اشجار و کرومی وقف اولان باغ و باغچه
له دفتر خانه خاقانیدن سند اعطا قلنه جق و بوجهتله بیع

و تقریر لری و محمولاتک بر موجب نظام مزایده سی و معا.
ملات سائر هسی الویه ده دفتر خاقانی مأمور لری و قضالرده
طاپو کاتبری طرفندن کرک اراضی میریه و کرک اوقافده
قدیماً جاری اولدیغی اسلوب اوزره استماع و اجرا
قلنه جقدر •

دستور جلد ۳ ص ۴۵۲

3 1761 07464838 7

HD
1165
T8K3
1886